

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Jakub Rosypal

**Valná hromada akciové společnosti s dualistickým
systémem řízení**

Rigorózní práce

Olomouc 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem rigorózní práci na téma Valná hromada akciové společnosti s dualistickým systémem řízení vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Ostravě dne 20. 11. 2020

.....

Jakub Rosypal

SEZNAM ZKRATEK

InsZ	Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění jeho pozdějších předpisů
NotŘ	Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů
Novela ZOK	Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony
NOZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník; ve znění pozdějších předpisů
ObchZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění zákona č. 179/2013 Sb. účinném ke dni 1. 7. 2013
ZOK	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
ZPKT	Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů
ZPřem	Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů
ZNP	Zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí a o změně některých dalších zákonů (zákon o nabídkách převzetí), ve znění pozdějších předpisů
ZÚčt	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
ZZŘS	Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

OBSAH

1.	ÚVOD	5
1.1	Předmět a cíle rigorózní práce.....	5
1.2	Hypotéza rigorózní práce.....	6
1.3	Použitá metodologie.....	7
1.4	Systematické členění práce.....	8
2.	POVAHA VALNÉ HROMADY	10
3.	SVOLÁNÍ VALNÉ HROMADY	12
3.1	Obecné poznámky.....	12
3.2	Orgány a osoby způsobilé svolat valnou hromadu.....	14
3.3	Důvody svolání valné hromady.....	21
3.4	Místo, datum a hodina konání valné hromady.....	29
3.5	Způsob svolání valné hromady.....	31
3.6	Obsah (náležitosti) pozvánky na valnou hromadu.....	35
3.7	Lhůta po svolání valné hromady.....	44
3.8	Řádná a náhradní valná hromada.....	45
3.9	Důsledky nedostatků při svolávání valné hromady.....	48
4.	ÚČAST NA VALNÉ HROMADĚ	50
4.1	Akcionáři.....	50
4.2	Zástupci akcionáře.....	53
4.3	Členové představenstva.....	57
4.4	Členové dozorčí rady.....	58
4.5	Další osoby.....	58
5.	ORGÁNY VALNÉ HROMADY	61
5.1	Obecné poznámky.....	61
5.2	Předseda valné hromady.....	63
5.3	Zapisovatel.....	66
5.4	Ověřovatel zápisu.....	66
5.5	Osoba pověřená sčítáním hlasů.....	67
6.	AKCIONÁŘSKÁ PRÁVA SOUVISEJÍCÍ S VALNOU HROMADOU	68
6.1	Právo akcionáře na informace/ vysvětlení.....	68
6.2	Právo uplatňovat návrhy a protinámky.....	72
6.3	Hlasování na valné hromadě.....	77
6.4	Zákaz výkonu hlasovacího práva.....	80
7.	USNESENÍ VALNÉ HROMADY	85
7.1	Působnost.....	85
7.2	Forma rozhodnutí.....	87
7.3	Platnost a účinnost.....	87
7.4	Fikce nepřijetí usnesení valné hromady (zdánlivost).....	89
7.5	Revokace a přijetí shodného usnesení valné hromady.....	91
7.6	Zápis z jednání valné hromady.....	92
8.	DŮSLEDKY VAD PRŮBĚHU VALNÉ HROMADY	97
8.1	Neplatnost usnesení valné hromady.....	97
9.	ZÁVĚR	102
10.	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	104
11.	SEZNAM POUŽITÉ JUDIKATURY	106
12.	SEZNAM PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	108
13.	SHRNUTÍ PRÁCE	109
14.	SEZNAM KLÍČOVÝCH SLOV	110

1. ÚVOD

1.1 Předmět a cíle rigorózní práce

Kapitálové společnosti (nejen) v České republice jsou vystavěny na několika základních principech. Jedním z těchto principů představuje tzv. oddělení vlastnictví a kontroly, tj. skutečnost, že „vlastníci“ korporace (kapitálové společnosti) tuto společnost fakticky neřídí, neboť správu korporace svěřují více či méně profesionálnímu managementu. Po vstupní investici do této korporace (tj. v důsledku převzetí vkladové povinnosti při založení společnosti či při zvýšení základního kapitálu, respektive v důsledku jejího splnění) se akcionáři podílí na řízení a strategickém rozhodování o dalším směřování společnosti prostřednictvím nejvyššího orgánu akciové společnosti, a to valné hromady.

V průběhu valných hromad přitom rezonují základní konfliktní linie mezi jednotlivými aktéry působícími v moderních korporacích, respektive kapitálových společnostech, tj. projevují se dílčí rozpory v zájmech členů statutárních orgánů na straně jedné, se zájmy reziduálních vlastníků (tj. akcionářů) na straně druhé, respektive se při hlasování (a nejen při něm) mohou též projevovat konflikty zájmů mezi minoritními akcionáři a majoritním akcionářem, který prostřednictvím svého majoritního podílu vykonává rozhodující vliv na dění ve společnosti (například v tom ohledu, že prostřednictvím svého majoritního podílu fakticky určuje složení volených orgánů dané společnosti a tím tedy ovlivňuje mj. i obchodní vedení dotčené společnosti).

Přímo na valné hromadě se zásadně neprojevuje třetí základní konfliktní linie moderních korporací, a to rozpor mezi zájmy akcionářů (vlastníků) korporace na straně jedné a věřitelů společnosti na straně druhé. Nicméně tato konfliktní linie se na valné hromadě projevuje nepřímou, neboť rozhodování valné hromady ve vybraných záležitostech patřících do působnosti valné hromady může v konečném důsledku zasahovat do práv a oprávněných zájmů věřitelů (např. pokud jde o rozhodování o rozdělení zisku či jiných vlastních zdrojů, popřípadě rozhodování o převodu závodu či jeho části).

V rámci předkládané rigorózní práce se zaměřuji právě na právní úpravu valné hromady akciové společnosti, na níž se jednotliví aktéři korporační arény setkávají, a to se zaměřením na valnou hromadu těch akciových společností, které emitovaly zaknihované akcie, a současně zřídily tzv. dualistický systém řízení (tj. které mají představenstvo a dozorčí radu coby volené orgány této korporace). Výchozím cílem této kvalifikační práce je přitom identifikace

základních problematických korporálních aspektů dotýkající se právní úpravy valných hromad takových akciových společností.

Identifikace těchto základních korporálních aspektů následně vyústí v analýzu případných korporálních nedostatků současné právní úpravy valné hromady akciové společnosti, respektive v potvrzení či vyvrácení hypotézy vymezené v bezprostředně následující kapitole této rigorózní práce, tedy, že právní úprava valné hromady akciové společnosti, která vydala zaknihované akcie, vykazuje dílčí nedokonalosti (ať už výslovné, či implicitně obsažené ve vztazích mezi jednotlivými aktéry účastnicími se valné hromady), které ovlivňují aplikační praxi.

Pro úplnost se však sluší uznat, že názory na význam zvolených korporálních aspektů úzce spjatých s valnými hromadami akciových společností se zaknihovanými akciemi (respektive s dualistickým systémem řízení) se mohou mezi odbornou veřejností (ale i v podnikatelské praxi) rozcházet. Volba konkrétních témat je tak projevem dílčí úvahy, a především i praktické zkušenosti autora s pořádáním valných hromad akciové společnosti s vydanými zaknihovanými akciemi, respektive s tzv. dualistickým systémem řízení.

1.2 Hypotéza rigorózní práce

Základní (vstupní) hypotézou této kvalifikační práce je, že právní úprava valné hromady akciové společnosti, která vydala zaknihované akcie, vykazuje dílčí nedokonalosti (ať už výslovné, či implicitně obsažené ve vztazích mezi jednotlivými aktéry účastnicími se valné hromady), které ovlivňují aplikační praxi. Právní úprava přitom obsahuje řadu mezer, které rozhodovací praxe českých soudů dostatečným způsobem (zatím) nezaceluje. V řadě případů tedy nemá představenstvo akciové společnosti (případně předseda valné hromady či jiná osoba řídící valnou hromadu akciové společnosti) k dispozici jednoznačné normativní pravidlo, jímž by se v konkrétním případě mohlo adekvátně řídit. Řadu problematických bodů dosud neřešila ani odborná literatura nebo je řeší nejednotně.

Naznačená problematická místa budou v předkládané kvalifikační práci identifikována a zhodnocen bude i dopad těchto skutečností na právní vztahy vyplývající z práva upravujícího valné hromady akciové společnosti, které vydaly zaknihované akcie. V případě zásadního rozkolu či negativního dopadu konkrétního problematického parametru na praxi bude předložen vlastní návrh řešení. Konečně předkládám hypotézu, že některé aspekty právní úpravy takové valné hromady nejsou v kontextu akciových společností emitujících

zaknihované akcie upraveny racionálním a efektivním způsobem a vyžadují dílčí normativní revizi.

1.3 Použitá metodologie

Při zpracování této rigorózní práce bude použito bazálních (základních) metod vědecké práce. Především bude využito metody indukce a dedukce, popřípadě též (v racionálním ohledu) metody komparativní (srovnávací). Základní kostra práce pak bude spočívat v analýze autora. Deduktivní přístup je podle přesvědčení autora v právu, respektive právní vědě významný, neboť jedním ze základních racionálních postupů při analýze právní úpravy a její efektivity či účelnosti je právě dedukce individuálních pravidel chování (norem) odvozovaných od obecné normativní úpravy. Tímto způsobem též bude postupováno v předkládané rigorózní práci. Zvláštní význam pak mají postupy, které se zakládají na dedukci, prostřednictvím nichž je možné analyzovat jednotlivé předkládané hypotézy vlastního zkoumání, respektive názorové neshody v odborné literatuře, jež nebyly dosud sjednoceny judikaturou vyšších soudů (především tedy Nejvyššího soudu České republiky).

Při přípravě předkládané kvalifikační práce bude současně využito metody indukce, tj. systematizace obecných / obecnějších principů vyplývajících z individuálních aspektů právní úpravy valné hromady akciové společnosti, která vydala zaknihované akcie. V uvedené souvislosti bude možné se do jisté míry opřít i o judikaturu českých soudů, neboť, na rozdíl od jiných oblastí korporálního práva, patří problematika valné hromady kapitálových společností (tedy jak společnosti s ručením omezeným, tak i akciové společnosti) k relativně častému předmětu zájmu tuzemských soudů (včetně soudu dovolacího). Je přitom možné zohlednit nejen judikaturu vztahující se k nové právní úpravě zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NOZ“), a zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“), účinné od 1. 1. 2014, ale též judikaturu k dřívější právní úpravě, která byla do 31. 12. 2013 obsažena v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „ObchZ“), neboť významná část tehdejší judikatury je aplikovatelná i v podmínkách nové právní úpravy, tj. v podmínkách NOZ a ZOK. Ucelený obraz pak budou v rámci metody indukce dotvářet vlastní úvahy autora založené na praktické zkušenosti s pořádáním valných hromad akciové společností, které vydaly zaknihované akcie.

V potřebném rozsahu budu v předkládané práci využívat též metodu deskripce či deskriptivní, neboť v rámci právní vědy je tato metoda využívána k vstupnímu náhledu do zkoumané

problematiky. Jinými slovy, dílčí popis (deskripce) aplikovatelné právní úpravy valné hromady akciové společnosti (emitující zaknihované akcie) slouží k získání či předestření výchozích informací, za účelem následného využití sofistikovanějších metod vědecké práce. Doplňkově pak budu napříč touto rigorózní prací využívat metody analogie, bude-li český právní řád obsahovat srovnatelné právní instituty, a to v rozsahu použitelném na valné hromady akciové společnosti (s vydanými zaknihovanými akciemi), pokud se ukáže, že právní úprava valné hromady obsahuje mezery.

V dílčí míře budu využívat metody kompilační, a to v případech, budou-li individuální aspekty právní úpravy valné hromady akciové společnosti již dostatečně zpracovány, avšak v neucelené podobě. Své místo též bude mít metoda komparační, neboť dílčí aspekty fungování valné hromady (kótované) akciové společnosti (s vydanými zaknihovanými akciemi) jsou na úrovni Evropské unie (Evropského hospodářského prostoru) harmonizovány (zejména pokud jde o právní úpravu práv akcionářů), nicméně i tak mají v podstatném ohledu jednotlivé národní státy kontrolu nad právní úpravou valné hromady akciové společnosti. Pokud však jde o harmonizovanou právní úpravu valných hromad akciové společnosti (respektive, lépe řečeno, práv akcionářů na takových valných hromadách), není podle přesvědčení autora bez právního významu, jak vybrané právní řády Evropské unie přistupují ke konkrétnímu aspektu právní úpravy valné hromady akciové společnosti, s jehož aplikací se členové představenstva (případně předseda valné hromady nebo jiná osoba řídící valnou hromadu) tuzemské akciové společnosti (s vydanými zaknihovanými akciemi) potýkají. Jelikož však těžištěm této kvalifikační práce je právní postavení akciových společností řídicích se českým právem, je zřejmé, že komparativní metoda může mít v tomto ohledu pouze podpůrnou roli a jako inspirační zdroj pro analýzu tuzemské právní úpravy valné hromady akciové společnosti.

1.4 Systematické členění práce

Předkládaná rigorózní práce se člení na kapitoly, podkapitoly a oddíly. Po úvodu následuje kapitola vymezující povahu a postavení valné hromady akciové společnosti v tuzemské právní úpravě (kapitola č. 2). Následující kapitoly tvoří základní části práce a podrobují analýze jednotlivé dílčí korporální aspekty spjaté s právní úpravou valných hromad akciových společností, a to problematika svolání valné hromady (kapitola č. 3), otázky spojené s účastí na valné hromadě (kapitola č. 4), orgány valné hromady (kapitola č. 5), akcionářská práva spojená s účastí na valné hromadě (kapitola č. 6), problematika usnesení valné hromady (kapitola č. 7) a důsledky vad průběhu valné hromady (kapitola č. 8). Závěrečná kapitola konečně zhodnocuje

naplnění úvodní hypotézy a uceleným způsobem shrnuje jednotlivé závěry učiněné v této kvalifikační práci.

2. POVAHA VALNÉ HROMADY

Valná hromada představuje nejvyšší orgán akciové společnosti (jak akciové společnosti s monistickým, tak i s dualistickým systémem vnitřního řízení), který tvoří všichni její akcionáři. V kontextu stávající právní úpravy se jedná o kolektivní orgán, který se schází na jednáních (zasedáních); není však vyloučeno ani rozhodování mimo jednání (zasedání) formou *per rollam*, pokud to připustí stanovy společnosti (srov. § 418 ZOK). Členové nejvyššího orgánu nejsou voleni ani jmenováni, ale stávají se členy nejvyššího orgánu z titulu své účasti v obchodní korporaci, což značí, že valná hromada není voleným orgánem ve smyslu § 152 odst. 2 NOZ.¹

Přestože valná hromada akciové společnosti představuje nevolený (nejvyšší) orgán osob majících majetkovou účast ve společnosti, není k výkonu působnosti valné hromady (tj. k naplňování účelu nejvyššího orgánu) oprávněno jakékoli shromáždění akcionářů (či jiných osob oprávněných se jí účastnit, typicky zástupců akcionářů), ale jen takové shromáždění, které splňuje předpoklady stanovené zákonem, tj. shromáždění, které je řádným způsobem ustaveno, tj. je řádně svoláno, zahájeno a vedeno.²

Z hlediska své povahy představuje valná hromada akciové společnosti (obecně však každé kapitálové společnosti) diskusní fórum, jejímž prostřednictvím se akcionáři podílejí na řízení společnosti (srov. v této souvislosti vymezení akcie obsažené v § 256 odst. 1 ZOK, podle níž akcie „*představuje cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle zákona o obchodních korporacích a stanov společnosti na jejím řízení...*“). Právo podílet se na řízení společnosti je pak v kontextu valné hromady naplňováno například právem účastnit se valné hromady osobně či v zastoupení, právem na valné hromadě hlasovat, vyjadřovat se na ní, předkládat na ní, resp. v souvislosti s ní vlastní návrhy či protinávhrhy nebo požadovat vysvětlení za podmínek stanovených zákonem.

V uvedené souvislosti plní valná hromada ve vztahu k akcionářům dvě základní funkce: (i) *informační funkci* a (ii) *rozhodovací funkci*. K naplnění informační funkce dochází informováním akcionáře o záležitostech společnosti zařazených na pořad jednání valné

---

¹ V souladu s ustanovením § 152 odst. 2 NOZ: „*Fyzická osoba, která je členem orgánu právnické osoby a která je do funkce volena, jmenována či jinak povolána, musí být plně svéprávná. To platí i pro zástupce právnické osoby, která je sama členem voleného orgánu jiné právnické osoby.*“ Srov. ŠTENGLOVÁ, Ivana. Zákon o obchodních korporacích: komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 125.

² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 29 Cdo 211/2009.

hromady, případně může akcionář na valné hromadě požadovat vysvětlení za podmínek stanovených v § 357 a násl. ZOK. K naplnění rozhodovací funkce pak dochází na základě rozhodování valné hromady o nejdůležitějších (strategických) otázkách, které valné hromadě do působnosti svěřuje zákon, popřípadě stanovy společnosti. Na valné hromadě se tedy v rozsahu působnosti valné hromady utváří kolektivní vůle akcionářů, která je „vtělována“ do usnesení valných hromad.

3. SVOLÁNÍ VALNÉ HROMADY

3.1 Obecné poznámky

Z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu vyplývá, že valná hromada akciové společnosti je v podmínkách českého práva pouze takové shromáždění akcionářů, které je mj. řádným způsobem svoláno. Jinými slovy, k tomu, aby mohla valná hromada přijímat v mezích své působnosti rozhodnutí, je nezbytné splnění určitých (dílčích) formálních předpokladů stanovených zákonem. Jedním z těchto zákonných předpokladů je, aby bylo konkrétní jednání valné hromady řádným způsobem ustanoveno.³

Z původní právní úpravy obsažené v ObchZ nebylo převzato označování valné hromady jako mimořádné [viz § 184a odst. 3 písm. c) ObchZ]. Za účinnosti ObchZ totiž nebylo vždy jasné, v jakých případech se valná hromada považuje ještě za mimořádnou. Z hlediska praxe byly jako mimořádné valné hromady označovány veškeré valné hromady, na nichž nebyla projednávána řádná účetní závěrka společnosti. Takové označení však nebylo vhodné z teoretického ani terminologického hlediska, když to mohlo naznačovat mimořádnou situaci ve společnosti, přestože se mohlo jednat o běžnou záležitost, jejíž projednání a schválení v rámci dělby moci ve společnosti bylo svěřeno do působnosti valné hromady.⁴

Nicméně i nadále se v podmínkách ZOK rozlišuje valná hromada řádná a dále valná hromada náhradní (na rozdíl například od právní úpravy společnosti s ručením omezeným, která s institutem náhradní valné hromady nepočítá). Náhradní valná hromada se svolává v kratší lhůtě se stejným programem (pořadem jednání) v případě, že řádně svolaná valná hromada není vůbec usnášeníschopná, resp. s programem jednání v rozsahu těch bodů původního pořadu jednání, které se neprojednaly z důvodu, že se původní valná hromada stala v jejím průběhu neusnášeníschopná, s tím, že pro náhradní valnou hromadu není ze zákona vyžadována určitá minimální účast, aby byla způsobilá přijímat usnesení (takovou minimální účast nicméně mohou určit stanovy společnosti).

Vzhledem k tomu, že valná hromada není permanentně zasedajícím orgánem společnosti, který by každodenně řídil chod společnosti (obchodní vedení je v rámci akciové společnosti

---

³ Tj. aby bylo řádné svoláno a zahájeno a vedeno, viz již citovaný Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 29 Cdo 211/2009.

⁴ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK, Jan. Zákon o obchodních korporacích: komentář - II. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 1825.

s dualistickým systémem řízení svěřeno představenstvu), není možné, aby se akcionáři kapitálové společnosti nahodile dle svého uvážení sešli a rozhodovali, ale je nutné tento orgán pokaždé zvlášť svolat a ustavit.⁵ Řádné svolání valné hromady je totiž zásadní z hlediska platnosti usnesení přijatých na valné hromadě. V opačném případě hrozí, že usnesení valné hromady bude prohlášeno za neplatné podle § 428 a násl. ZOK (tj. není-li řádným způsobem svoláno).⁶

Bez splnění požadavků ZOK na svolání valné hromady se valná hromada může konat jen tehdy, souhlasí-li s tím všichni akcionáři a současně určí-li tak stanovy (§ 411 odst. 2 ZOK).

První zákonnou podmínkou je tedy souhlas všech akcionářů společnosti. Z praktického hlediska musí jít o valnou hromadu s účastí všech akcionářů, a to bez ohledu na způsob účasti akcionářů, ať již osobní účastí nebo účastí prostřednictvím zástupců. Nicméně v teoretické rovině nelze vyloučit postup podle § 411 odst. 2 ZOK ani tehdy, nejsou-li na valné hromadě přítomni všichni akcionáři společnosti. Zákon totiž v citovaném ustanovení ZOK vyžaduje toliko jednomyslný souhlas všech akcionářů společnosti bez bližšího určení formy tohoto souhlasu. Pokud by tak svůj souhlas s konáním valné hromady bez splnění požadavků na svolání valné hromady vyslovili (předem) i akcionáři, kteří se valné hromady nezúčastní, pak samotná nepřítomnost všech akcionářů na valné hromadě aplikaci § 411 odst. 2 ZOK zřejmě bránit nebude.

Žádný z akcionářů se nesmí vyslovit proti konání valné hromady bez splnění požadavků ZOK, ani se zdržet hlasování. S ohledem na ochranu práv akcionářů bude nutné vyžadovat vždy souhlas od aktuálního okruhu akcionářů a nelze připustit možnost předchozího souhlasu pro příští valné hromady. Udělením předchozího souhlasu pro příští valné hromady by totiž mohlo dojít k omezení práv nových akcionářů společnosti, pokud by mezitím došlo ke změně v akcionářské struktuře.⁷

Druhým předpokladem pro přípustnost tohoto postupu je jeho výslovné zakotvení ve stanovách společnosti. V případě absence takového dovolení ve stanovách nemohou akcionáři dle

---

⁵ OSWALDOVÁ, Michaela. Svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. Ad Notam, 2016, č. 2, s. 10.

⁶ Každý akcionář, člen představenstva, dozorčí rady nebo likvidátor se může dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady podle ustanovení NOZ o neplatnosti usnesení členské schůze spolku pro rozpor s právními předpisy nebo stanovami (§ 258 až 261 NOZ). Ustanovení § 428 ZOK má povahu zvláštní úpravy oproti obecné právní úpravě obsažené v § 258 NOZ. Blíže viz FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1968.

⁷ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1847.

zákonného textu souhlas udělit, byť by šlo o valnou hromadu s plnou účastí.⁸ Je nicméně otázkou, nakolik je takový zákonný požadavek legitimní. Za situace, kdy s konáním valné hromady bez splnění zákonných požadavků na jejich svolání musí vyslovit souhlas všichni akcionáři společnosti, tj. v situaci kdy žádný z akcionářů nebude poškozen a hlasovací kvorum na změnu stanov je nižší než na vyslovení souhlasu dle § 411 odst. 2 ZOK (srov. § 416 odst. 1 ZOK), jeví se být trvání na úpravě ve stanovách zbytečně formalistické. Ostatně i z uvedeného důvodu zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony (dále jen „Novela ZOK“), s účinností od 1. 1. 2021 upravuje § 411 odst. 2 ZOK v tom směru, že valná hromada se může bez splnění požadavků zákona na její konání uskutečnit, souhlasí-li s tím všichni akcionáři. Napříště již není nezbytné, aby tento postup předvíдалy stanovy společnosti.

Zákon výslovně nestanoví, který z procedurálních požadavků zákona na svolání valné hromady lze souhlasem akcionářů v souladu s § 411 odst. 2 ZOK zhojit. S ohledem na obecnou dikci tohoto ustanovení lze tudíž usuzovat, že zhojit je možné nedodržení kteréhokoli z pravidel upravujících svolání valné hromady (např. tedy obsah pozvánky na valnou hromadu, svolávací lhůtu, způsob doručování pozvánky, svolání valné hromady neoprávněnou osobou, případně svolání valné hromady individuálním členem představenstva nebo dozorčí rady, aniž by byly splněny podmínky pro takové individuální svolání).⁹

3.2 Orgány a osoby způsobilé svolat valnou hromadu

Valnou hromadu akciové společnosti s dualistickým systémem vnitřní struktury může svolat pouze osoba nebo orgán společnosti, které k tomu opravňuje zákon.¹⁰ Svolání valné hromady osobou, která k tomu není oprávněna, je důvodem pro prohlášení neplatnosti usnesení valné hromady, které bylo na takové valné hromadě přijato, za podmínek uvedených v § 428 a násl. ZOK. Jedná se nicméně o vadu, která může být odklizená (z hlediska důvodu neplatnosti usnesení na takové valné hromadě přijatých) za podmínek stanovených v § 411 odst. 2 ZOK (v takovém případě však zřejmě žádný z akcionářů platnost usnesení valné hromady nenapadne, a to zůstane platné). V konkrétním případě pak svolání valné hromady neoprávněnou osobou nemusí být důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, pokud by soud dospěl

---

⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1847 - 1848.

⁹ Tamtéž, s. 1848.

¹⁰ ŠTENGLOVÁ: Zákon o obchodních ..., s. 686.

k názoru, že v daném případě nemělo podle § 260 odst. 1 NOZ porušení zákona (v otázce takového neoprávněného svolání valné hromady) závažné právní následky a současně (kumulativně), je-li v zájmu hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit.¹¹

a) představenstvo

Působnost svolat valnou hromadu v rámci akciové společnosti s dualistickým systémem vnitřního řízení je primárně svěřena představenstvu společnosti. To je základním svolavatelem valné hromady, které má zákonnou povinnost svolat valnou hromadu minimálně jednou za účetní období (§ 402 odst. 1 ZOK). Z § 403 odst. 1 ZOK současně vyplývá, v jaké lhůtě by představenstvo mělo valnou hromadu dle § 402 odst. 1 ZOK svolat. Z § 403 odst. 1 ZOK se totiž podává, že představenstvo by mělo valnou hromadu svolat tak, aby se uskutečnila nejpozději do 6 měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období, tj. od tzv. posledního rozvahového dne.¹² V zásadě pouze tehdy, je-li představenstvo nečinné nebo nastane jiná zákonem předvídaná skutečnost, je tato svolávací působnost svěřena jiným orgánům společnosti (případně jejich členům), případně i jiným osobám.¹³ Valnou hromadu svolává **představenstvo**, popřípadě **jeho člen**, pokud ji představenstvo bez zbytečného odkladu nesvolá a ZOK svolání valné hromady vyžaduje, anebo pokud představenstvo není dlouhodobě schopno se usnášet (§ 402 odst. 2 ZOK). Valnou hromadu může svolat i bývalý člen představenstva, pokud všem členům zanikla funkce a nejsou ani členové dozorčí rady.¹⁴

Tvoří-li představenstvo kolektivní orgán, tj. má-li více než jednoho člena (viz § 152 odst. 1 NOZ), rozhoduje ve smyslu § 156 odst. 1 NOZ o záležitostech společnosti ve sboru. Z uvedeného důvodu se představenstvo zásadně musí na svolání valné hromady usnést většinou hlasů členů představenstva přítomných na zasedání tohoto kolektivního orgánu (viz § 440 odst. 1 ZOK). To neplatí, je-li působnost představenstva v souladu s § 156 odst. 2 NOZ rozdělena podle oborů a svolání valné hromady (či obecně výkon práv a plnění povinností společnosti

---

¹¹ K tomu, že podmínky uvedené v § 260 odst. 1 NOZ musí být splněny kumulativně, viz Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2019, sp. zn. 27 Cdo 787/2018: „z ustanovení § 260 odst. 1 o. z. je zřejmé, že k tomu, aby soud nevyslovil neplatnost usnesení valné hromady akciové společnosti, kterým byl porušen zákon nebo stanovy, musí být kumulativně splněny obě zákonem stanovené podmínky, tj. a) porušení zákona nebo stanov nemělo závažné právní následky a b) nevyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je v zájmu společnosti hodném právní ochrany.“

¹² To však neznamená, že by řádná účetní závěrka nemohla být schválena i po uplynutí stanovené 6měsíční lhůty vyplývající z § 403 odst. 1 ZOK. Současně podotýkám, že například zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, stanoví bankám povinnost zveřejnit účetní závěrku již do 4 měsíců od konce účetního období, proto i valná hromada banky by se měla uskutečnit již v průběhu prvních 4 měsíců od konce účetního období.

¹³ Blíže viz např. OSWALDOVÁ: Svolání valné hromady..., s. 11.

¹⁴ Nepřímo z Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2006, sp. zn. 29 Odo 1023/2005.

vůči akcionářům) je například svěřeno jednomu z členů představenstva.¹⁵ Zákon totiž obecně umožňuje v § 156 odst. 1 NOZ rozdělit mezi jednotlivé členy kolektivního statutárního orgánu (v daném případě představenstva) v zásadě jakoukoliv působnost, kterou zákon či stanovy svěřují do jeho působnosti.

Situace, kdy představenstvo společnosti není schopno se dlouhodobě usnášet, může mít objektivní či subjektivní povahu (příčinu). **Objektivně** není představenstvo schopno se usnášet, klesne-li počet členů představenstva natolik, že představenstvo nebude vůbec usnášeníschopné (tj. zbývající počet členů bude nižší, než kolik činí quorum). Taková situace může nastat v důsledku zániku funkce členům představenstva, ať již všem nebo části z nich, přičemž nedojde ke zvolení nových členů. K zániku funkce může dojít uplynutím funkčního období, úmrtím či z jiného důvodu (ztrátou předpokladů pro výkon funkce, v důsledku odstoupení z funkce apod.). V takovém případě je fungování společnosti značně ochromeno. Společnost v takové situaci nemůže přijímat rozhodnutí (například v rámci obchodního vedení, ale ani žádné jiné, tedy nemůže ani přijmout kolektivní rozhodnutí o svolání valné hromady).

Subjektivně pak představenstvo není schopno se usnášet, pokud někteří z jeho členů dlouhodobě neplní své povinnosti, a to bez ohledu na to, z jakých důvodů.¹⁶ Neplnění povinností spjatých s výkonem funkce představuje nepochybně na straně členů představenstva porušení jejich povinností jednat s péčí řádného hospodáře ve smyslu § 159 odst. 1 NOZ ve spojení s § 51 a násl. ZOK. Nicméně může se jednat i o důvod, na základě kterého vznikne individuálnímu členu představenstva, popřípadě za podmínek uvedených v § 404 ZOK dozorčí radě nebo jejímu členovi, oprávnění svolat zasedání valné hromady (případně iniciovat rozhodování per rollam, připouští-li to stanovy) samostatně.

b) dozorčí rada

V případě, kdy obchodní společnost nemá zvolené představenstvo (např. v situaci, kdy všem členům představenstva uplynulo jejich funkční období a noví členové představenstva nebyli do funkce dosud zvoleni) nebo zvolené představenstvo dlouhodobě neplní své povinnosti a valnou hromadu nesvolá ani jeho člen, svolá valnou hromadu **dozorčí rada, popřípadě i její člen** za podmínek upravených v § 404 ZOK.

---

¹⁵ Srov. ŠTENGLOVÁ: Zákon o obchodních ..., s. 686.

¹⁶ Viz tamtéž, s. 686.

Představenstvo neplní své povinnosti například tehdy, nerozhoduje-li o zákonem či stanovami určených záležitostech v rámci předepsaných lhůt (např. o svolání valné hromady podle § 403 ZOK nebo na žádost kvalifikovaného akcionáře podle § 367 ZOK) nebo nebudou-li se uskutečňovat pravidelná zasedání představenstva (tj. bude-li nečinné). V každé společnosti může být četnost těchto zasedání jiná, nicméně bývá zpravidla určena předem. Ze zákona tato četnost neplyne, bývá však pravidelnou náležitostí jednacích řádů představenstva, popřípadě méně často též ve stanovách společnosti. V rámci stanov se zpravidla stanoví minimální počet zasedání představenstva (např. minimálně 6x ročně, popřípadě „dle potřeby“). Nebudou-li se plánovaná zasedání představenstva konat ve lhůtách určených stanovami, jednacím řádem představenstva či jinak vyplývající z interní korporační dokumentace, mohla by dozorčí rada na základě této skutečnosti dospět k závěru, že představenstvo neplní své povinnosti. Zřejmě není nutné, aby dozorčí rada vyčkávala se svoláním valné hromady, aby bylo naplněno kritérium „dlouhodobosti“, bude-li od počátku zjevné, že důvody, pro které představenstvo neplní své povinnosti, ani v budoucnosti nepominou. Tato podmínka koresponduje s úpravou zmocnění člena představenstva ke svolání valné hromady obsažené v § 402 odst. 2 ZOK.¹⁷

Bude-li v konkrétním případě oprávněným svolavatelem dozorčí rada, rozhoduje jako kolektivní orgán o svolání valné hromady za podmínek uvedených v § 404 ZOK ve sboru (viz § 156 odst. 1 NOZ). Nicméně i v tomto případě si lze představit horizontální rozdělení působnosti mezi členy dozorčí rady podle § 156 odst. 2 NOZ, tj. nastanou-li podmínky vymezené v § 404 ZOK, je valnou hromadu oprávněn svolat pověřený člen dozorčí rady. V případě subjektivní i objektivní neschopnosti členů představenstva vykonávat funkci členů představenstva je přitom na dozorčí radě, aby jako bod pořadu jednání zařadila též volbu členů představenstva (v závislosti na charakteru tohoto nedostatku schopnosti stávajícího představenstva plnit svou působnost).

Dozorčí rada je ze zákona oprávněna svolat valnou hromadu též, pokud to vyžadují zájmy společnosti.¹⁸ Zákon tyto zájmy společnosti blíže nevymezuje. Z uvedeného důvodu je na výlučném posouzení dozorčí rady, zda je v konkrétním případě dán zájem společnosti na projednání určité záležitosti na valné hromadě. Pokud by v konkrétním případě zájem společnosti na svolání dán nebyl, bylo by nutné dospět k závěru, že dozorčí rada nebyla

---

¹⁷ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1799.

¹⁸ ŠTENGLOVÁ: Zákon o obchodních ..., s. 690.: „Pojem „zájmy společnosti“ zákon nedefinuje ani nijak blíže nekonkretizuje a ponechává jeho výklad soudní praxi. Obecně lze mít za to, že zájmy společnosti vyžadují svolání valné hromady vždy, kdy zákon ukládá společnosti svolat valnou hromadu a představenstvo ani žádný z jeho členů tak neučiní.“.

oprávněna valnou hromadu svolat. Ačkoli si lze jen stěží představit, že by právě z toho důvodu (tj. pouze na základě posouzení, zda byl dán zájem společnosti na konání valné hromady či nikoliv) byla případně prohlášena neplatnost usnesení, která byla na takové valné hromadě přijata (§ 428 a násl. ZOK), neboť by patrně byly splněny podmínky vyplývající z § 260 odst. 1 NOZ, za kterých soud neplatnost usnesení valné hromady akciové společnosti nevysloví, zcela vyloučit to nelze. Z judikatury Nejvyššího soudu se totiž podává, že není-li zde zájem obchodní společnosti, nejsou ani splněny předpoklady pro svolání valné hromady dozorčí radou a přijatá usnesení mohou být prohlášena za neplatná.¹⁹

V konkrétním případě lze usuzovat, že zájem společnosti na projednání určitých záležitostí na valné hromadě může být dán v zásadě vždy, když dozorčí rada předloží valné hromadě k projednání záležitost spadající do působnosti valné hromady, přičemž dostatečný počet akcionářů se dostaví na valnou hromadu dle rozeslané pozvánky, aby příslušnou záležitost na valné hromadě prodiskutovali (tj. tehdy, bude-li takto svolaná valná hromada usnášeníschopná). V tomto ohledu se v komentářové literatuře objevují názory, že zájmy společnosti vyžadují svolání valné hromady vždy, když zákon ukládá společnosti svolat valnou hromadu a představenstvo ani žádný z jeho členů tak neučiní.²⁰ Toto pojetí je tedy poněkud užší.

V takovém případě jí zákon ukládá navrhnout potřebná opatření (§ 404 ZOK). Tato povinnost zjednodušeně řečeno znamená, že by dozorčí rada měla navrhnout přijetí konkrétních usnesení (viz ostatně náležitosti pozvánky na valnou hromadu podle § 407 odst. 1 písm. f) ZOK). V určitých případech si nicméně lze představit i takový postup, že dozorčí rada žádný návrh usnesení valné hromadě nepředloží. Uvedená situace může nastat například tehdy, není-li představenstvo společnosti plně obsazeno (popřípadě žádný z členů představenstva není ve funkci). Nemá-li dozorčí rada vlastního kandidáta do funkce člena představenstva, mám za to, že v takovém případě postačí, bude-li na pořad jednání zařazen jako bod volba člena nebo členů představenstva, pokud k tomuto dozorčí rada předloží své vyjádření ve smyslu § 407 odst. 2 ZOK. Návrhem na přijetí potřebného opatření ve smyslu § 404 ZOK může být v takovém případě výzva akcionářům, aby na valné hromadě předložili své návrhy na obsazení představenstva společnosti.

Pokud dozorčí rada nesplní svou povinnost a nesvolá valnou hromadu v případě, že společnost nemá zvolené představenstvo, nebo v případě, že představenstvo dlouhodobě neplní své

---

¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4223/2007.

²⁰ Srov. ŠTENGLOVÁ: Zákon o obchodních ..., komentář k § 402 a § 403.

povinnosti nebo pokud to vyžaduje zájem společnosti, může valnou hromadu svolat i kterýkoliv člen dozorčí rady. To platí i tehdy, pokud by v obecné rovině bylo oprávnění svolat valnou hromadu svěřeno podle § 156 odst. 2 NOZ do působnosti vybraného člena dozorčí rady. Pokud má dozorčí rada pouze jediného člena, svolává valnou hromadu tento jediný člen dozorčí rady bez dalšího. Toto právo (respektive povinnost) ukládá členovi dozorčí rady přímo ZOK v ustanovení § 404 ZOK. Daná povinnost vyplývá též z povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře členů dozorčí rady.²¹ Nesplní-li tedy dozorčí rada tuto povinnost, budou jednotliví členové dozorčí rady odpovídat společnosti za případně z toho vzniklou škodu na straně společnosti. Valnou hromadu může svolat i bývalý člen dozorčí rady, pokud všem členům zanikla funkce a nejsou ani členové představenstva.²²

c) kvalifikovaný akcionář

Kvalifikovaný akcionář není obecně oprávněn valnou hromadu svolat, ale je oprávněn žádat soud o zmocnění ke svolání valné hromady, nedojde-li ke svolání valné hromady ze strany představenstva ve lhůtě podle § 367 odst. 1 ZOK (na rozdíl od kvalifikovaného společníka s ručením omezeným, který je oprávněn svolat valnou hromadu sám, nebude-li valná hromada svolána jednatelem na žádost kvalifikovaného společníka za podmínek uvedených v § 187 ZOK). To v podmínkách akciové společnosti znamená, že nebude-li valná hromada svolána představenstvem tak, aby byla dodržena zákonem předepsaná lhůta 40 dnů, resp. 50 dnů (pro společnosti s akciemi přijatými k obchodování na evropském regulovaném trhu) od doručení žádosti kvalifikovaného akcionáře o svolání valné hromady, může o svolání valné hromady požádat akcionář soud. Jinými slovy, akcionář nemůže se svou žádostí u soudu uspět, bude-li valná hromada svolána nejpozději na poslední den uvedené lhůty (tj. na čtyřicátý, resp. padesátý den). Nebude-li kvalifikovaný akcionář soudem ke svolání valné hromady zmocněn, je na něj nutné nahlížet jako na neoprávněného svolavatele a usnesení přijatá na takové eventuálně svolané valné hromadě by mohla být prohlášena za neplatné za podmínek uvedených v § 428 a násl. ZOK.

Není-li valná hromada svolána představenstvem, musí se kvalifikovaný akcionář obrátit na místně a věcně příslušný soud s žádostí, aby byl pověřen svoláním valné hromady akciové společnosti. Návrh na zmocnění ke svolání valné hromady může podat kvalifikovaný akcionář,

---

²¹ OSWALDOVÁ: Svolání valné hromady..., s. 14 - 15.

²² Nepřímo z Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2006, sp. zn. 29 Odo 1023/2005.

i když akciová společnost nemá představenstvo, a nemá tedy koho o svolání požádat.²³ Soudím, že se v daném případě jedná o nesporné řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob, přičemž jde o statusovou věc příslušné akciové společnosti § 85 písm. a) zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZŘS“) a věcně příslušný je proto krajský soud. Účastníkem řízení je vždy přímo akciová společnost (o jejíchž právech a povinnostech se jedná) a též navrhuující kvalifikovaný akcionář dle § 6 ZZŘS. Místně příslušným je soud, u něhož je dotčená akciová společnost zapsaná do veřejného rejstříku podle § 86 odst. 1 ZZŘS. Soud bude zpravidla provádět dokazování, a proto nařídí jednání v souladu s § 89 ZZŘS. Kvalifikovaný akcionář musí být současně kvalifikovaným akcionářem po celou dobu řízení o jeho zmocnění ke svolání valné hromady. Podmínky pro jeho zmocnění pak musí být v každém případě splněny ke dni vydání rozhodnutí o jeho zmocnění. Přestane-li být v průběhu řízení navrhopatel kvalifikovaným akcionářem, je na soudu, aby návrh na jeho zmocnění ke svolání valné hromady zamítl.

Dnem vykonatelnosti rozhodnutí je podle některých názorů den doručení usnesení, ledaže by soud vykonatelnost rozhodnutí odložil. To znamená, že by případné odvolání obchodní společnosti proti tomuto rozhodnutí nebránilo akcionářům ve svolání valné hromady.²⁴ Nicméně tento názor nesdílím a s odkazem na § 27 ZZŘS dovozují, že se v daném případě jedná o statusovou věc právnické osoby, a tudíž by rozhodnutí o zmocnění mělo analogicky být závazné až v okamžiku právní moci takového soudního rozhodnutí.

Dochází-li na základě vykonatelného soudního rozhodnutí ke svolání valné hromady kvalifikovaným akcionářem dle § 365 ZOK, který k tomu byl zmocněn soudem, musí pozvánka na valnou hromadu obsahovat příslušný výrok soudu, kterým soud zmocňuje tohoto akcionáře. Jde o zvláštní obsahovou náležitost pozvánky, která se v pozvánce uvede vedle dalších jejích součástí požadovaných zákonem v § 407 ZOK. V pozvánce musí být uvedena celá výroková část rozhodnutí soudu, tzn. rozhodnutí o zmocnění ke svolání valné hromady a o zmocnění ke všem jednáním za společnost, která s valnou hromadou souvisejí. Bude-li rozhodnutí soudu určovat předsedu valné hromady, musí pozvánka obsahovat i toto určení. V pozvánce se vždy také uvede označení soudu, který rozhodnutí vydal, a údaj o tom, kdy se rozhodnutí stalo vykonatelným.

---

²³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4946/2009.

²⁴ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1669.

Náklady spojené s konáním valné hromady nese společnost; za splnění této povinnosti ručí společně a nerozdílně členové představenstva. Zmocnění akcionáři mají vůči společnosti právo na náhradu nákladů soudního řízení a dalších účelně vynaložených nákladů dle § 368 odst. 3 ZOK.

Nebude-li takto svolaná valná hromada usnášeníschopná, soudím, že v takovém případě je kvalifikovaný akcionář na základě zmocňujícího rozhodnutí současně oprávněn svolat i náhradní valnou hromadu podle § 414 ZOK.

3.3 Důvody svolání valné hromady

Povinnost svolat valnou hromadu vyplývá předně ze zákona. Stanovy společnosti však mohou vymezit další případy, kdy je třeba svolat valnou hromadu. Z uvedeného důvodu lze rozlišovat povinné a dobrovolné svolání zasedání valné hromady.

a) projednání řádné účetní závěrky

Zákon ukládá povinnost svolat valnou hromadu alespoň jednou za účetní období dle § 402 odst. 1 ZOK.²⁵ Pro splnění zákonné povinnosti svolat valnou hromadu proto není nutno rozlišovat, zda společnost měla účetní období shodné s kalendářním rokem. Vazba na účetní období má spojitost s nutností schválit finanční výsledky společnosti (účetní závěrku),²⁶ a též povinností rozhodnout o vypořádání hospodářského výsledku (tj. rozhodnutí o rozdělení zisku nebo o úhradě ztráty).

Zákon ukládá akciovým společnostem povinnost projednat řádnou účetní závěrku na valné hromadě ve lhůtě nejpozději do 6 měsíců od skončení předcházejícího účetního období²⁷. Z dikce zákona jednoznačně plyne, že v této šestiměsíční lhůtě musí představenstvo zajistit jak svolání valné hromady, tak i její konání. Uvedená povinnost se však vztahuje pouze na projednání řádné účetní závěrky. Nevztahuje se na předložení jiné účetní závěrky (mimořádné či mezitímní).²⁸ Současně je však uvedená povinnost pořádkové povahy, tj. nebude-li ve

---

²⁵ Pojem účetní období je vymezen v § 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZÚčt“); z této úpravy plyne, že společnost má možnost volby, zda účetní období bude shodné s kalendářním rokem, nebo zde sama definuje začátek a konec účetního období jako 12 po sobě jdoucích měsíců, které se označuje jako hospodářský rok. Tato úprava dále stanoví specifické situace, při nichž účetní období má odlišnou délku, tj. je kratší nebo delší než 12 po sobě jdoucích měsíců.

²⁶ Zákonný pojem účetní závěrka je definován v § 18 ZÚčt.

²⁷ Současně podotýkám, že například zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, stanoví bankám povinnost zveřejnit účetní závěrku již do 4 měsíců od konce účetního období, proto i valná hromada banky by se měla uskutečnit již v průběhu prvních 4 měsíců od konce účetního období.

²⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1793 - 1794.

stanovené šestiměsíční lhůtě valná hromada za účelem projednání řádné účetní závěrky uspořádána, neznamená to, že by řádná účetní závěrka společnosti nemohla být projednána později (tj. po uplynutí stanovené 6měsíční lhůty). Neprojednání řádné účetní závěrky ve stanovené 6měsíční lhůtě pak s účinností od 1. 1. 2014 ani není překážkou pro případné rozdělení zisku společnosti po uplynutí uvedené lhůty, pokud bude účetní závěrka schválena později (předpokladem rozdělení zisku mezi akcionáře či třetí osoby je schválení účetní závěrky – srov. § 34 odst. 1 ZOK).²⁹

b) výše neuhrazené ztráty společnosti

Představenstvo má dále podle § 403 odst. 2 ZOK povinnost bezodkladně svolat valnou hromadu, poté, co zjistí, že celková ztráta společnosti na základě účetní závěrky dosáhla takové výše, že při jejím uhrazení z disponibilních zdrojů společnosti by neuhrazená ztráta dosáhla poloviny základního kapitálu nebo to lze s ohledem na všechny okolnosti očekávat; v daném případě je rozhodující aktuální výše základního kapitálu. Současně není rozhodující, z jaké účetní závěrky takové finanční problémy společnosti vyplývají. Jedná se o bilanční test, který lze zjistit na základě řádné, mimořádné nebo mezitímní účetní závěrky společnosti. V uvedeném se ostatně zrcadlí povinnost členů představenstva být informován o průběžných výsledcích hospodaření společnosti (srov. důvody Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. října 2006, sp. zn. 5 Tdo 1152/2006). V daném případě se jedná zjevně o bilanční test, na základě kterého má představenstvo povinnost svolat valnou hromadu a navrhnout jí zrušení společnosti, popřípadě přijetí jiného vhodného opatření (například snížení základního kapitálu a následné zvýšení základního kapitálu, přeměnu společnosti atd.). V uvedené souvislosti je nutné si uvědomit, že výše uvedený bilanční test může být splněn z ryze účetních důvodů, které nemusí mít zásadní vliv na fungující podnikání společnosti. Jinými slovy, v těchto případech nemusí být dán důvod ke zrušení společnosti, popřípadě k přijetí jakéhokoliv „vhodného“ opatření. Bez ohledu na řečené nicméně platí, že i v těchto případech je dána povinnost představenstva valnou hromadu svolat a o výši neuhrazené ztráty akcionáře informovat (společně zřejmě s důvody, které jsou příčinou vzniku neuhrazených ztrát na straně společnosti).

---

²⁹ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 27 Cdo 3885/2017, podle něhož platí, že „s účinností od 1. 1. 2014 řádná účetní závěrka zpracovaná za předchozí účetní období může sloužit jako podklad pro rozdělení zisku až do konce následujícího účetního období.“

c) z jiného vážného důvodu

Zákon současně v § 403 odst. 2 ZOK stanoví, že představenstvo je povinno svolat valnou hromadu také tehdy, jsou-li pro to dány jiné vážné důvody. Tyto důvody zákon blíže neupřesňuje. Obecně půjde o takové okolnosti, jež mají natolik významný vliv na chod společnosti, že je namístě, aby o nich akcionáři byli informováni a měli možnost se vyslovit k tomu, zda a jak na ně bude společnost reagovat (jaká opatření přijme).³⁰ Tím však není dotčeno oprávnění představenstva svolat valnou hromadu v zásadě kdykoliv, bude-li k tomu mít důvod (s ohledem na jejich povinnost jednat s péčí řádného hospodáře). Jinými slovy, skutečnost, zda je dán „jiný vážný důvod“ není rozhodující z toho hlediska, zda bylo představenstvo oprávněno valnou hromadu svolat (na rozdíl od svolávacího oprávnění dozorčí rady – viz výše) a absence této skutečnosti nemůže tudíž založit neplatnost usnesení přijatých na takové valné hromadě podle § 428 a násl. ZOK.

Existence jiného závažného důvodu nicméně zakládá právní povinnost představenstva valnou hromadu svolat. V závislosti na povaze tohoto důvodu je pak společnost povinna též navrhnout zrušení společnosti či přijetí jiného vhodného opatření. Porušení povinnosti svolat valnou hromadu v případě, kdy její svolání vyžaduje vážný důvod, by podle okolností mohlo představovat porušení povinnosti členů představenstva jednat s péčí řádného hospodáře ve smyslu § 159 odst. 1 NOZ (popřípadě ve spojení s § 51 odst. 1 ZOK).³¹

Zvláštním případem porušení péče řádného hospodáře v souvislosti s nesvoláním valné hromady by podle mého posouzení mohlo představovat nesvolání valné hromady v případě hrozícího úpadku společnosti, o nějž jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že akciová společnost (dlužník) nebude schopna řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků ve smyslu § 3 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění jeho pozdějších předpisů (dále jen „InsZ“). Úpadek může společnosti v uvedeném smyslu hrozit např. tehdy, bude-li zjištěn úpadek největšího obchodního partnera společnosti, dojde-li k náhlému a výraznému vzestupu vstupních nákladů v míře ohrožující chod společnosti apod.³² Pokud za těchto okolností představenstvo společnosti nesvolá valnou hromadu a nenavrhne jí přijetí vhodného opatření podle § 403 odst. 2 ZOK, nelze vyloučit, že v takovém případě členové představenstva nečiní

---

³⁰ ŠTENGLOVÁ: Zákon o obchodních ..., s. 689.

³¹ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1796.

³² ŠTENGLOVÁ: Zákon o obchodních ..., s. 689.

„vše potřebné a rozumně předpokladatelné“ k odvrácení úpadku ve smyslu § 62 a § 68 ZOK ve znění do 31. 12. 2020 tj. mohou být povinni k materiálním sankcím, které jsou v citovaných ustanovení ZOK uvedeny (obdobně po Novele ZOK nelze vyloučit, že tímto svým jednáním člen představenstva přispěje porušením svých povinností k úpadku společnosti – srov. § 66 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021).

Dalším „vážným důvodem“ zakládajícím povinnost představenstva svolat valnou hromadu je situace, kdy není plně obsazeno představenstvo či dozorčí rada společnosti, a to jedno z jakého důvodu (např. důvodu úmrtí, odstoupení z funkce, odvolání nebo ukončení funkce z jiného důvodu). Jde o to, že v takovém případě je dána zákonná povinnost zvolit ve dvouměsíční lhůtě členy představenstva či dozorčí rady (srov. § 443 ZOK v případě představenstva či § 453 ZOK v případě dozorčí rady). S výjimkou tzv. německého systému akciové společnosti, ve kterém členy představenstva volí a odvolává dozorčí rada, respektive s výjimkou členů dozorčí rady volených zaměstnanci akciové společnosti s tzv. povinnou (případně i dobrovolnou) kodeterminací (a po Novele ZOK rovněž s výjimkou členů dozorčí rady, případně i členů představenstva jmenovaných akcionářem s tzv. vysílacím právem podle § 448b, resp. § 438a), je na valné hromadě, aby ve stanovené lhůtě zvolila nové členy představenstva nebo dozorčí rady a statutární či kontrolní orgán tak doplnila. Z uvedeného důvodu je podle mého názoru dána povinnost představenstva rozhodnout a svolat valnou hromadu tak, aby se uskutečnila ve lhůtě 2 měsíců ode dne, kdy členovi představenstva nebo dozorčí rady voleného valnou hromadou zanikla funkce, tj. aby mohla ve dvouměsíční lhůtě vyplývající z § 443 ZOK a § 453 ZOK o volbě nového člena představenstva či dozorčí rady rozhodnout.

Podobně jako v případě § 402 odst. 2 ZOK je i dozorčí rada oprávněna svolat valnou hromadu, vyžadují-li to zájmy společnosti podle § 404 ZOK. Z povahy věci vyplývá, že valná hromada může být svolána pouze k projednání záležitosti, která spadá do působnosti valné hromady (viz § 421 ZOK). Vzhledem k tomu, že dozorčí rada vystupuje jako kontrolní orgán vůči představenstvu, může být v zájmu společnosti svolat valnou hromadu také tehdy, kdy při své činnosti zjistí závažné porušení povinností členů představenstva, závažné nedostatky v hospodaření společnosti apod.³³ Zájmem společnosti je rovněž s ohledem na dostupnou judikaturu Nejvyššího soudu i dodržování zákona a ochrana oprávněných zájmů akcionářů.³⁴

---

³³ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1800.

³⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. [29 Odo 567/2004](#).

(d) náhradní valná hromada

Valná hromada je podle § 412 odst. 1 ZOK schopná se usnášet, jsou-li přítomni akcionáři vlastníci akcie, jejichž jmenovitá hodnota nebo jejich počet (v případě kusových akcií) přesahuje 30 % základního kapitálu společnosti. Stanovy však mohou určit jinak, tj. mohou též kvorum valné hromady akciové společnosti zcela vyloučit. Pokud však stanovy kvorum valné hromady akciové společnosti zcela nevyločí (tj. ponechají-li usnášeníschopnost valné hromady v zákonném režimu, popřípadě jej upraví v nenulové výši), a toto kvorum není dodrženo, stanoví ZOK povinnost uskutečnit náhradní valnou hromadu, je-li to stále potřebné.

V souladu s § 414 odst. 1 ZOK má představenstvo povinnost svolat způsobem stanoveným zákonem a stanovami, je-li to stále potřebné, bez zbytečného odkladu náhradní valnou hromadu se shodným pořadem jednání. Náhradní valná hromada se musí konat nejpozději do 6 týdnů ode dne, na který byla svolána původní valná hromada (§ 414 odst. 2 ZOK). Náhradní valná hromada se svolává novou pozvánkou způsobem stanoveným zákonem a stanovami pro svolání řádné valné hromady (k modifikovaným náležitostem pozvánky srov. § 414 odst. 1 část věty za druhým středníkem ZOK); je-li přitom svolání valné hromady postiženo takovými vadami, jež by vedly k vyslovení neplatnosti jejich usnesení, jsou v důsledku toho dle judikatury Nejvyššího soudu neplatná i usnesení přijatá náhradní valnou hromadou.³⁵

Povinnost svolat náhradní valnou hromadu za podmínek uvedených v § 414 ZOK má zásadně představenstvo. Soudím nicméně, že pokud představenstvo tuto povinnost nesplní, je náhradní valnou hromadu oprávněn svolat i každý člen představenstva podle § 402 odst. 2 ZOK (je-li svolání valné hromady stále potřebné), neboť v tomto případě zákon „svolání valné hromady vyžaduje“. Pokud náhradní valnou hromadu nesvolá ani individuální člen představenstva, mám za to, že náhradní valnou hromadu může svolat i dozorčí rada. Ustanovení § 404 ZOK sice nestanoví, že by dozorčí rada byla oprávněna svolat valnou hromadu v případě, kdy ji nesvolá představenstvo, ač její svolání zákon vyžaduje, nicméně v souladu s § 404 ZOK je dozorčí rada oprávněna svolat valnou hromadu i tehdy, vyžadují-li to zájmy společnosti (zájmy společnosti jsou podle mého názoru dány právě tím, že zákon svolání náhradní valné hromady za podmínek uvedených v § 414 ZOK vyžaduje). Dle konkrétních okolností může být dáno oprávnění dozorčí rady svolat valnou hromadu též z důvodu, že představenstvo „dlouhodobě neplní své povinnosti“. Tato situace může ve vztahu k náhradní valné hromadě nastat právě z důvodu, že

---

³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3469/2008.

představenstvo „dlouhodobě“ nesvolává náhradní valnou hromadu, ač je k tomu za podmínek podle § 414 ZOK povinno. Nicméně mám za to, že v daném případě bude vždy dáno oprávnění dozorčí rady svolat náhradní valnou hromadu z důvodu, že to vyžadují zájmy společnosti.³⁶

Pokud jde konečně o kvalifikovaného akcionáře, mám za to, že ten je oprávněn svolat náhradní valnou hromadu, není-li jím svolaná původní valná hromada usnášeníschopná. Nedává smysl, aby v případě, kdy je kvalifikovaný akcionář podle § 368 ZOK zmocněn ke svolání valné hromady soudem, se musel opětovně domáhat u soudu podle § 368 ZOK zmocnění ke svolání náhradní valné hromady, pokud tuto náhradní valnou hromadu nesvolá představenstvo podle § 414 ZOK. Jinými slovy, mám za to, že oprávnění kvalifikovaného akcionáře svolat náhradní valnou hromadu podle § 414 ZOK vyplývá ze „zmocnění ke všem právním jednáním za společnost, která s valnou hromadu souvisí“, které by z pověření soudu ve prospěch kvalifikovaného akcionáře podle § 368 odst. 1 ZOK mělo vyplynout.

e) na žádost kvalifikovaného akcionáře

Žádost kvalifikovaného akcionáře o svolání valné hromady představuje pro představenstvo zákonný důvod ke svolání valné hromady; kvalifikovaného akcionáře vymezuje § 365 ZOK jako osobu se stanoveným podílem na základním kapitálu společnosti. Je-li představenstvu společnosti žádost kvalifikovaného akcionáře podle § 367 ZOK doručena, má představenstvo povinnost valnou hromadu svolat. V daném případě by nicméně měl kvalifikovaný akcionář doložit, že je kvalifikovaným akcionářem, pokud společnost nevede seznam akcionářů. Vyдалa-li proto akciová společnost akcie na majitele jako zaknihované cenné papíry, měl by kvalifikovaný akcionář spolu se svou žádostí doložit, že je kvalifikovaným akcionářem (typicky výpisem z příslušného účtu, na kterém budou akcie dotčené společnosti evidovány); totéž platí v případě, že společnost vydá akcie na jméno jako zaknihované cenné papíry a seznam akcionářů nahradí evidencí zaknihovaných cenných papírů podle § 264 odst. 1 druhá věta ZOK. Je pak na společnosti, zda si v daném případě tuto skutečnost (tj. že je žadatel skutečně kvalifikovaným akcionářem) ověří tím, že si zajistí aktuální výpis z evidence zaknihovaných cenných papírů ke dni podání žádosti o svolání valné hromady. K tomuto okamžiku totiž musí být žadatel kvalifikovaným akcionářem společnosti ve smyslu § 365 ZOK. Pokud žádný akcionář nedisponuje potřebnou kvalifikovanou účastí na základním kapitálu „cílové“ společnosti, může o svolání valné hromady požádat též skupina akcionářů. Budou-li mít

---

³⁶ Srov. v této souvislosti Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 567/2004.

v souhrnu takový počet akcií, který bude odpovídat požadavkům na kvalifikovanou účast ve smyslu § 365 ZOK, mají právo svolání takové valné hromady požadovat a představenstvo má povinnost na základě takové žádosti valnou hromadu svolat. Z práva žádat svolání valné hromady podle § 366 a násl. ZOK není vyloučen ani většinový akcionář.³⁷

Žádost o svolání valné hromady musí splňovat požadavky uvedené v § 366 ZOK. Představenstvo musí vždy posoudit, zda žádost splňuje tyto požadavky. V praxi tak bude nezbytné, aby představenstvo přijalo postupem podle § 440 ZOK rozhodnutí s příslušným odůvodněním, v němž uvede relevantní důvody, proč žádost splňuje, či nespĺňuje předepsané požadavky. Nebude-li žádost uvedené požadavky splňovat, představenstvo nemá povinnost valnou hromadu svolat.³⁸ Stejně tak nemá představenstvo povinnost valnou hromadu svolat, pokud navržené záležitosti nespĺadají do působnosti valné hromady společnosti³⁹, popřípadě k projednání vysvětlení, které nebylo podáno na předchozí valné hromadě⁴⁰, či ke konkretizaci záležitostí týkající se podnikání společnosti; to je možné jen v souvislosti se zprávou o podnikatelské činnosti předkládané valné hromadě ve lhůtě podle stanov.⁴¹

Bude-li nicméně žádost kvalifikovaného akcionáře právně bezvadná, musí představenstvo jednat a činit všechny nezbytné kroky ke svolání valné hromady bez zbytečného odkladu, aby se valná hromada mohla konat ve lhůtách uvedených v § 367 odst. 1 ZOK, přičemž představenstvo není oprávněno navržený pořad jednání valné hromady měnit; představenstvo může navržený pořad valné hromady doplnit pouze se souhlasem osob, které požádaly o svolání valné hromady. To platí i v případě, kdy o doplnění pořadu jednání žádá jiný kvalifikovaný akcionář (§ 365 ZOK).

f) na žádost hlavního akcionáře v rámci nuceného přechodu účastnických cenných papírů

Zvláštní povinnost svolat valnou hromadu akciové společnosti zákon upravuje v souvislosti s institutem nuceného přechodu účastnických cenných papírů ve smyslu § 375 a násl. ZOK. Podle této úpravy může hlavní akcionář (viz § 375 ZOK) žádat představenstvo o svolání valné hromady za účelem rozhodnutí o přechodu ostatních účastnických cenných papírů. Hlavní

---

³⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2008, sp. zn. 29 Cdo 866/2007, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2710/2007.

³⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1663.

³⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 5. 2004, sp. zn. 29 Odo 841/2003, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 29 Cdo 5246/2009.

⁴⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2005, sp. zn. 29 Odo 407/2004, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2010, sp. zn. 29 Cdo 2533/2008.

⁴¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2005, sp. zn. 29 Odo 407/2004.

akcionář musí při podání žádosti doložit, že je hlavním akcionářem společnosti ve smyslu § 375 ZOK, není-li tato skutečnost společnosti známa. Typicky tak bude muset hlavní akcionář doložit své postavení (tj. výši své majetkové účasti) v případě společností, které vydaly zaknihované (popřípadě imobilizované) akcie na majitele, které nevedou žádný seznam akcionářů (viz § 264 ZOK); totéž platí v případě, že společnost vydá akcie na jméno jako zaknihované cenné papíry a seznam akcionářů nahradí evidencí zaknihovaných cenných papírů podle § 264 odst. 1 druhá věta ZOK. Žádost musí obsahovat navrhovanou výši protiplnění a musí k ní být přiloženy dokumenty vyžadované zákonem.⁴²

Jestliže představenstvo svolá valnou hromadu k žádosti osoby, která postavení hlavního akcionáře při podání žádosti podle § 375 ZOK řádně nedoložila, porušují jeho členové, kteří o svolání valné hromady rozhodli, povinnost jednat s péčí řádného hospodáře a vzniká jim povinnost uhradit společnosti újmu tím způsobenou (např. v podobě zbytečně vynaložených nákladů na svolání a konání valné hromady). Nicméně pro posouzení platnosti usnesení o nuceném přechodu účastnických cenných papírů není významná skutečnost, zda a jak osoba žádající o svolání valné hromady podle § 375 ZOK své postavení hlavního akcionáře prokázala, ale především zda postavení hlavního akcionáře objektivně měla. Zásadně přitom (z hlediska platnosti rozhodnutí valné hromady o přechodu účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře ve smyslu § 428 a násl. ZOK) postačí, že toto postavení měl hlavní akcionář v době rozhodování valné hromady.⁴³

g) další důvody

Další důvody zakládající povinnost svolat valnou hromadu vyplývají z působnosti valné hromady akciové společnosti, ať již stanovené zákonem (viz § 421 ZOK, případně jiným ustanovením ZOK či jiného právního předpisu), nebo stanovami společnosti (viz § 421 odst. 2 písm. p) ZOK). Zvláštním důvodem pro svolání valné hromady může být též případné projednání konfliktu zájmů podle § 54 nebo § 55 ZOK nebo též žádost člena představenstva o udělení pokynu na základě ustanovení § 51 odst. 2 ZOK.⁴⁴

---

⁴² FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1700.

⁴³ ŠTENGLOVÁ: Zákon o obchodních ..., s. 639.

⁴⁴ § 51 odst. 2 ZOK: „Člen statutárního orgánu kapitálové společnosti může požádat nejvyšší orgán obchodní korporace o udělení pokynu týkajícího se obchodního vedení; tím není dotčena jeho povinnost jednat s péčí řádného hospodáře.“.

3.4 Místo, datum a hodina konání valné hromady

Na rozdíl od předcházející právní úpravy obsažené v ObchZ, právní úprava v ZOK stanovuje požadavek, aby určení místa, data a hodiny konání valné hromady nepřiměřeně neomezovaly právo akcionáře se této valné hromady zúčastnit (viz § 408 odst. 1 ZOK). Uvedený požadavek je zrcadlovým odrazem práva akcionáře účastnit se valné hromady. Ze zákonné dikce lze nicméně usuzovat, že zvolené místo, datum či čas konání valné hromady může být vůči některým akcionářům shledáno do určité míry omezující, nicméně nesmí se jednat o nepřiměřené omezení, tj. nesmí se jednat o obtíže, které by byly při vynaložení přiměřeného úsilí nepřekonatelné. Posouzení toho, zda stanovení místa, dne či času je nepřiměřeně omezující, bude vždy záviset na konkrétních poměrech ve společnosti a akcionářské struktuře.⁴⁵

Při úvaze o vhodnosti zvoleného místa je významná zejména jeho dopravní dostupnost pro akcionáře, a to i s ohledem na určené datum a hodinu.⁴⁶ Společnost (svolavatelé) musí vzít totiž v úvahu poměry všech akcionářů, nikoliv pouze těch největších. Na druhou stranu je zjevné, že při rozptýlené akcionářské struktuře nelze určit místo konání valné hromady tak, aby vyhovovalo všem. Obtíže při zvažování místa konání valné hromady mohou nastat také u akciové společnosti s akciemi na majitele, popřípadě se zaknihovanými akciemi na jméno, v případě, že byl seznam akcionářů nahrazen evidencí zaknihovaných cenných papírů (§ 264 odst. 1 ZOK). V těchto společnostech totiž svolavatelé v okamžiku svolání (resp. plánování) valné hromady nemusí ani vědět, kdo jsou akcionáři společnosti, zvláště pokud mohou svolávat valnou hromadu, aniž by rozesílali pozvánky na valnou hromadu (viz příslušná kapitola o způsobu svolávání valné hromady). Nelze taktéž nevidět, že při určení místa konání valné hromady svolavatelé musí vzít v úvahu i další okolnosti, zejména náklady na konání valné hromady (např. na pronájem vhodných prostor).⁴⁷

Při určení dne a času konání by měl svolavatel uvážit běžné zvyklosti pro konání takové události. Svolání valné hromady v pracovní den během běžné pracovní doby lze jistě považovat za běžnou zvyklost. Naproti tomu svolání valné hromady mimo pracovní dny (sobota, neděle a státní svátky) by mohlo být považováno za nepřiměřeně omezující (zejména pak v případě společnosti s akciemi přijatými k obchodování na evropském regulovaném trhu, která bude mít mnoho drobných akcionářů a také řadu správců a profesionálních obchodníků). Na druhou

---

⁴⁵ Viz blíže FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1837.

⁴⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2011, sp. zn. 29 Cdo 66/2011.

⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4796/2010.

stranu v případě „uzavřených“ akciových společností s několika akcionáři by bylo možné uvažovat o tom, že i svolání valné hromady na nepracovní den nemusí představovat nepřiměřené omezení účastnit se valné hromady.⁴⁸ V praxi se debatuje též určení začátku valné hromady z hlediska jeho eventuálního rozporu s ustanovením § 408 odst. 1 ZOK. Příliš brzká stejně jako příliš pozdní hodina zahájení valné hromady může být v konkrétním případě shledána omezující. Mám však za to, že pokud se hodina zahájení valné hromady shoduje s hodinou pravidelného nástupu do práce v té, které společnosti (např. tedy od 8 hodiny ránní), neměla by tato, pro někoho brzká hodina začátku valné hromady být zpravidla bez dalších specifických okolností (pokud například většina akcionářů nepochází z druhé části ČR) nepřiměřeně omezující.

Pokud jde o místo konání valné hromady, mělo by to být především místo, které je jednoduchým způsobem dopravně dostupné. Nebude-li možné se do určeného místa běžnými dopravními prostředky dopravit (místo konání v horách např. na vrcholu Sněžky), půjde jistě o nepřiměřené omezení práva akcionáře účastnit se valné hromady. Souhlasím i se závěrem, podle něhož má-li společnost řadu drobných akcionářů a místo konání valné hromady je určeno do místa, které není obsluhováno veřejnou dopravou a lze se tam dopravit pouze osobním vozem, může se jednat o nedůvodné omezení akcionářů účastnit se valné hromady.⁴⁹ Vhodným místem konání valné hromady je z mého pohledu vždy sídlo dotčené akciové společnosti. Vhodným místem bude zpravidla také jiný prostor, který charakterově a funkčně slouží pro shromáždění většího počtu osob, pokud se tento prostor nachází v obci, v níž má dotčená akciová společnost své sídlo (např. kongresový sál, případně sál nacházející se v hotelovém komplexu apod.). Porušení pravidel vyplývajících z korektivu uvedeného v § 408 odst. 1 ZOK bude mít za následek, že valná hromada nebyla svolána řádně. Takové porušení může být důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady postupem podle § 428 ZOK.⁵⁰

V uvedené souvislosti může být rovněž otázkou, zda lze valnou hromadu svolat mimo území České republiky. Předně mám za to, že tuto eventualitu mohou určovat stanovy, budou-li pro to dány zvláštní důvody (např. v České republice je pouze holdingová společnost a skutečný výkon podnikatelské činnosti se realizuje v zahraničí). Pokud stanovy tuto eventualitu nepřipustí, pak v obecné rovině může být svolání valné hromady do zahraničí nepřiměřeně omezující, pokud by cesta měla být spojena se značnými náklady či časovými obtížemi, zvláště

---

⁴⁸ Shodně FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1837.

⁴⁹ Tamtéž, s. 1837.

⁵⁰ Tamtéž, s. 1838.

pokud společnost nebude mít k určité zemi zvláštní vztah (např. v situaci, kdy by účastnické cenné papíry emitované danou společností byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu v dané zemi).

Možnost konání zahraničních valných hromad nelze zcela vyloučit ve zvláštních odůvodněných případech. Taková možnost by měla být podle mého názoru pro akcionáře předem předvídatelná, proto by její zakotvení ve stanovách bylo nezbytné. Za myslitelnou ji lze považovat především ve společnostech s menším počtem akcionářů, pokud na takovém řešení bude panovat všeobecná shoda, např. z důvodu, že půjde o zahraniční osoby. Takové řešení nicméně bude zásadně nepoužitelné v případě, kdy má být o rozhodnutí valné hromady pořízena veřejná listina (tj. notářský zápis)⁵¹, a to především z toho důvodu, že veřejnou listinou (notářským zápisem) ve smyslu ZOK je nutné rozumět toliko český notářský zápis (tj. notářský zápis vyhotovený českým notářem).⁵²

3.5 Způsob svolání valné hromady

Aby mohla valná hromada coby nejvyšší orgán přijímat rozhodnutí v mezích své působnosti, musí být nejdříve řádným způsobem konstituována (svolána). V uvedené souvislosti lze z povahy valné hromady a judikatury Nejvyššího soudu zobecnit obecný princip, podle něhož je svolavatel valné hromady povinen učinit vše, co po něm lze spravedlivě požadovat, aby akcionáři byli s dostatečným předstihem informováni o tom, že se bude konat valná hromada, respektive s jakým pořadem jednání, a mohli si vytvořit předpoklady pro účast na ní, ať již osobně či v zastoupení.⁵³ Za tím účelem musí společnost, (resp. svolavatel) učinit vše, co po ní (něm) lze spravedlivě požadovat, aby takovou informovanost akcionářů zajistila (zajistil). Svola-li se tak například valná hromada pozvánkou⁵⁴ zasílanou akcionářům na jejich

---

⁵¹ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1837 - 1838.

⁵² Srov. Usnesení Vrchního soudu ze dne 5. 4. 2017, sp. zn. 7 Cmo 205/2016.

⁵³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3469/2008

⁵⁴ Je-li však společnosti známo, že akcionář přebírá adresu jinde, ale v seznamu akcionářů má jinou adresu, pak společnosti nepostupuje protiprávně, pokud zašle pozvánku na adresu uvedenou v seznamu akcionářů. Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. 29 Odo 634/2005: „zásadní právní význam dovolací soud shledává (a potud má dovolání za přípustné) v řešení otázky, zda je akciová společnost povinna provést změnu adresy v seznamu akcionářů, je-li jí známo, že akcionář přebírá poštu na jiné adrese, než je uvedena v tomto seznamu. K tomu dovolací soud uzavřel, že společnost takovou povinnost nemá. Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. prosince 1997, sp. zn. 1 Odon 88/97) vyplývá, že jednou ze zásad, na kterých je postaven obchodní zákoník, je i zásada ochrany akcionářů před svévolným či nekorektním chováním představenstva. Uplatnění této zásady však neznamená, že zanedbá-li akcionář sám ochranu svého práva, přenáší se povinnost takové ochrany na společnost, resp. na její představenstvo. Nepožádal-li svolavatel, aby společnost poté, co se změnila jeho adresa, promítla tuto změnu do seznamu akcionářů, ač takovou možnost měl, zanedbal sám ochranu svých práv a takové zanedbání nelze interpretovat v neprospěch společnosti.“

poslední známou adresu uvedenou v seznamu akcionářů (či ve výpisu z příslušné evidence, pokud společnost seznam akcionářů nevede), je v takovém případě termín a program valné hromady akcionářům oznámen i tehdy, nebyla-li zásilka doručena adresátu z příčin, jež spočívají na jeho straně.⁵⁵

Valná hromada akciové společnosti se svolává především tak, že svolavatel nejméně 30 dnů přede dnem konání valné hromady uveřejní pozvánku na valnou hromadu na internetových stránkách společnosti (§ 406 odst. 1 ZOK). Tu je akciová společnost povinna zřídit podle § 7 odst. 2 ZOK. Společnost je bezpochyby povinna umístit na svých internetových stránkách pozvánku takovým způsobem, aby ji akcionář, který stránky společnosti navštíví, bez jakýchkoliv potíží nalezl.⁵⁶ Povinnost publikovat pozvánku na internetových stránkách společnosti se vztahuje paušálně na všechny akciové společnosti a je stanovena kogentně, neboť se jedná, dle judikatury Nejvyššího soudu, o statusovou záležitost akciové společnosti.⁵⁷ Ve stanovách nebude možné ujednat jiný (vylučující) způsob uveřejnění pozvánky. Internetové stránky jsou ze své povahy nepřetržitým sdělovacím prostředkem, který by měl být dostupný akcionářům po celou dobu, kdy musí být pozvánka uveřejněna.⁵⁸ Společnost má povinnost zajistit, aby pozvánka byla umístěna na internetových stránkách od okamžiku prvního uveřejnění až do konání valné hromady (§ 406 odst. 2 ZOK).

Pokud v konkrétním případě společnost umístí na své internetové stránky pozvánku s určitým zpožděním, tj. pozvánka nebude umístěna na internetových stránkách společnost v minimální lhůtě 30 dnů před konáním valné hromady (počítáno na dny), nepochybně půjde o porušení zákona, které může být důvodem pro prohlášení usnesení přijatých na této valné hromadě za neplatné podle § 428 a násl. ZOK. V uvedené souvislosti bude mít právní význam skutečnost, jakým doplňkovým způsobem byla tato valná hromada svolána (pokud by se např. pozvánka na valnou hromadu posílala všem akcionářům a byla takto všem akcionářům doručena včas, zřejmě nebude dán důvod pro vyslovení neplatnosti usnesení přijatých na této valné hromadě podle § 428 a násl. ZOK ve spojení s § 258 NOZ). V uvedené souvislosti může být otázkou, co lze považovat za nesplnění požadavku nepřetržitého umístění pozvánky. Jestliže internetové stránky nebudou po určitou dobu dostupné (např. z důvodu výpadku), bude omezení v přístupu k informacím záviset na posouzení konkrétní situace, zejména s ohledem na intenzitu výpadku

---

⁵⁵ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 6. 2017, sp. zn. 29 Cdo 2966/2016.

⁵⁶ ŠTENGLOVÁ: Zákon o obchodních ..., s. 696.

⁵⁷ Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. ledna 2016 k některým otázkám zápisů obchodních korporací do obchodního rejstříku, sp. zn. Cpjn 204/2015.

⁵⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1811.

(např. délka, denní doba).⁵⁹ V takovém případě totiž na jednu stranu dojde – objektivně – k porušení zákona při svolávání valné hromady, na druhou stranu charakter, příčina, délka trvání, respektive splnění doplňkového způsobu svolání valné hromady může být v konkrétním případě důvodem, proč neplatnost usnesení přijatých na takto svolané valné hromadě nevyslovit (srov. důvody pro nevyslovení neplatnosti usnesení valné hromady v § 260 odst. 1 NOZ, blíže viz kapitola č. 8).

Uveřejnění pozvánky na internetových stránkách společnosti není jediným povinným distribučním kanálem pro publikaci pozvánky (její zpřístupnění akcionářům). Zákon kumulativně stanoví povinnost svolavatele zaslat pozvánku akcionářům vlastnicím akcie na jméno nebo zaknihované akcie na adresu uvedenou v seznamu akcionářů nebo v evidenci zaknihovaných cenných papírů anebo v evidenci vedené schovatelem držícím imobilizované akcie v úschově (§ 406 odst. 1 ZOK). V § 406 odst. 2 ZOK sice stanoví (alespoň tedy do 31. 12. 2020), že uveřejněním pozvánky se považuje pozvánka za doručenu akcionářům vlastnicím akcie na majitele. Jedná se pouze o fikci doručení pozvánky ve vztahu k akcionářům těchto společností, nikoliv o možnost zcela rezignovat na uvedený druhý („doplňkový“) způsob svolání valné hromady.

Z dikce zákona plyne, že pozvánka musí být akcionářům v případě těchto společností zaslána. Nelze z toho usuzovat, že by pozvánka musela být akcionáři též i doručena. I nadále bude platit princip dovozovaný dosavadní judikaturou⁶⁰, že společnost musí učinit vše, co po ní lze rozumně požadovat k tomu, aby se akcionáři dozvěděli o konání valné hromady. Jestliže ve stanovách společnosti nebude obsaženo jiné pravidlo, bude postačovat, že pozvánka bude v předepsané lhůtě před konáním valné hromady řádně odeslána, aby svolavatel splnil svoji povinnost. Za řádné odeslání pozvánky nelze považovat situaci, kdy svolavatel chybně označí adresáta pozvánky nebo neuhradí poštovné. Svolavatel odpovídá i za výběr řádného provozovatele poštovních služeb, který bude pozvánku doručovat. Samotné doručení pozvánky není již v moci svolavatele, a proto to nelze po něm spravedlivě požadovat a přičítat to k jeho tíži.⁶¹ Přesto v praxi zaznívají i názory, že akciové společnosti je nutné přičíst k tíži též i nedostatky na straně doručení ze strany provozovatele poštovních služeb (tj. jde ze strany akciové společnosti nejen o odpovědnost za výběr, nýbrž i za „výsledek“).

---

⁵⁹ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1811.

⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2008, sp. zn. 29 Odo 1429/2006, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009.

⁶¹ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1811–1812.

Bude-li společnost rozesílat pozvánky na adresy uvedené v seznamu akcionářů či evidenci a pozvánka se vrátí zpět společnosti, či je nedoručitelná, není nutné takovou pozvánku znovu zasílat anebo ji zasílat na jinou adresu. Pokud akcionář změnil adresu svého bydliště či své sídlo, pak oznámení takové změny patří do jeho sféry, a je jeho odpovědností postarat se o změnu adresy v seznamu akcionářů či v evidenci. Pro společnost mají nicméně význam i vrácené zásilky. Ty mohou sloužit jako důkaz o tom, že pozvánka byla odeslána.⁶²

Zákon nepředepisuje, jakým způsobem je nutno pozvánku zaslat. Zda v listinné či elektronické podobě nebo zda obyčejnou zásilkou, doporučeně či jiným způsobem. Způsob zaslání bude možno bezpochyby upravit ve stanovách společnosti. Neurčí-li stanovy jinak, zasílá se pozvánka písemně. Jelikož je pozvánka na valnou hromadu v rámci nové koncepce právním jednáním, musí být v takovém případě podle mého názoru i podepsána (§ 561 NOZ). Podpis svolavatele však může být nahrazen mechanickými prostředky (§ 561 odst. 1 NOZ). Nebude-li způsob zaslání pozvánky upraven ve stanovách, lze usuzovat, že povinnost zaslat pozvánku bude vždy splněna, bude-li pozvánka zaslána v listinné podobě obyčejnou zásilkou.⁶³ Jinými slovy, ze zákona nevyplývá povinnost zasílat pozvánky na valnou hromadu „doporučeně“ či „doporučeně s dodejkou“. Za použití systematického a logického výkladu lze ovšem usuzovat, že v pozvánce je nutné vždy uvést nebo připojit označení svolavatele, který valnou hromadu svolává.⁶⁴

Zaslání pozvánky na adresu akcionářů uvedenou v seznamu akcionářů nebo v příslušné evidenci lze ve stanovách nahradit jiným způsobem svolání valné hromady, který však nesmí dle dikce zákona akcionáře omezovat v možnostech účastnit se valné hromady. Za vhodný způsob svolání valné hromady lze považovat jakýkoliv informační zdroj obecně dostupný každému akcionáři, je-li dostupný bez vynaložení nepřiměřené námahy, avšak nesmí vést k vyřazení převážně menšinových akcionářů.⁶⁵ Takový vhodný způsob může být například zaslání pozvánky e-mailem, případně její uveřejnění ve stanovami určeném periodiku.⁶⁶

---

⁶² FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1813.

⁶³ Tamtéž, s. 1812.

⁶⁴ Tamtéž, s. 1823.

⁶⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2001, sp. zn. 29 Odo 88/2001, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 4. 2007, sp. zn. 29 Odo 311/2006.

⁶⁶ OSWALDOVÁ: Svolání valné hromady..., s. 13.

3.6 Obsah (náležitosti) pozvánky na valnou hromadu

ZOK stanoví minimální náležitosti pozvánky na valnou hromadu akciové společnosti. V obecné rovině je nicméně nutné vyjít z toho, že pozvánka představuje právní jednání, tj. musí z hlediska obecných požadavků kladných na právní jednání především splňovat požadavky na určitost a srozumitelnost. Z hlediska obsahového je pak úkolem pozvánky na valnou hromadu poskytnout akcionářům veškeré potřebné informace pro přípravu na valnou hromadu (totéž platí i pro návrh usnesení).⁶⁷

Obsah pozvánky sestavuje svolavatel valné hromady při její přípravě. Představenstvo rozhodne o obsahu pozvánky usnesením jako kolektivní orgán ve smyslu § 440 odst. 1 ZOK. Je-li svolavatelem dozorčí rada, rozhodne rovněž o obsahu pozvánky svým usnesením jako kolektivní orgán podle § 449 odst. 2 ZOK. Pokud je v konkrétním případě oprávněn svolat valnou hromadu individuální člen představenstva nebo dozorčí rady, je na nich, aby obsah pozvánky na valnou hromadu sestavili. Kvalifikovaný akcionář, který je zmocněn ke svolání valné hromady podle § 368 odst. 1 ZOK, sestaví pozvánku, která musí obsahovat i výrok rozhodnutí soudu o zmocnění akcionáře včetně údaje, který soud rozhodnutí vydal a kdy se stalo vykonatelným (viz § 368 odst. 2 ZOK).⁶⁸

Zákon neuvádí, v jakém jazyce musí být text pozvánky uveřejněn. Jazyk pozvánky může být upraven ve stanovách společnosti. Má-li nebo může-li mít akciová společnost akcionáře, kteří hovoří česky a mohou mít jazykové bariéry, je dovozováno, že pozvánka by měla být vždy v českém jazyce (případně alespoň bilingvně).⁶⁹

Zákonné ustanovení stanoví v § 407 odst. 1 ZOK výčet minimálních náležitostí, které musí obsahovat každá pozvánka na valnou hromadu.

(a) *obchodní firma a sídlo společnosti*

Společnost musí být v pozvánce na valnou hromadu řádně identifikovaná svou obchodní firmou⁷⁰ a sídlem⁷¹. Na správné uvedení firmy a sídla společnosti je třeba dbát zvláště v případech, pokud existuje více společností s podobnou obchodní firmou, příp. sídlí na adrese

⁶⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2001, sp. zn. 29 Odo 155/2001.

⁶⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. s. 1822–1823.

⁶⁹ Tamtéž, s. 1823.

⁷⁰ § 423 odst. 1 NOZ: „Obchodní firma je jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku.“

⁷¹ § 429 odst. 1 NOZ: „Sídlo podnikatele se určí adresou zapsanou ve veřejném rejstříku.“

společnosti. Přestože zákon nestanoví požadavek na další identifikační údaje, bude vhodné v pozvánce uvádět rovněž identifikační číslo společnosti a údaj o zápisu v obchodním rejstříku.⁷²

(b) místo, datum a hodinu konání valné hromady

Pozvánka na valnou hromadu musí dále obsahovat místo, datum a hodinu konání valné hromady. Zákon nepředepisuje (a to ani podpůrně), kde se musí valná hromada konat, ani čas jejího konání. Určité pravidlo mohou určit stanovy, například že místem konání valné hromady bude sídlo společnosti nebo sídlo burzy, kde jsou akcie společnosti obchodovány. Stanovy mohou nepochybně určit také více míst pro konání valné hromady, z nichž si svolavatel bude moci vybrat. Určení místa a času konání valné hromady závisí na uvážení svolavatele.⁷³ Při určování času a místa konání je svolavatel omezen zákonným korektivem uvedeným v § 408 odst. 1 ZOK, podle něhož musí být místo, datum a hodina konání valné hromady stanoveny tak, aby nebylo nepřiměřeně omezeno právo akcionáře se valné hromady zúčastnit (blíže viz podkapitola č. 3.4).

Místem konání valné hromady se rozumí adresa, kde se bude valná hromada konat. Adresa by měla být uvedena do takové podrobnosti, aby každý průměrný člověk byl schopen místo konání valné hromady najít. Nemusí postačovat uvedení města, ulice a označení budovy, pokud půjde o rozsáhlý komplex budov, kde bude možné místo (sál) najít pouze se značnými obtížemi, nebo bude nezbytné místo značnou dobu hledat. To může způsobit pozdní příchod akcionáře, který by tím mohl být vyloučen z hlasování o určité záležitosti. Půjde-li o takový složitý komplex budov, bude nutné použít další rozlišující údaje (například konferenční místnost v prvním patře, závodní jídelna atd.).⁷⁴

Z hlediska časového určení musí být v pozvánce uvedeno datum a hodina konání valné hromady. Datum se uvede v běžně užívaném formátu, tj. den, měsíc a rok. Jako hodinu je třeba uvést přesný čas, kdy bude valná hromada zahájena. Podle dosavadní judikatury nebyl shledán rozpor se zákonem ani se zájmy akcionářů, obsahují-li stanovy možnost počkat určitou dobu se zahájením valné hromady, nebude-li valná hromada ve stanovenou dobu usnášeníschopná. Dále

---

⁷² Shodně FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1823.

⁷³ Tamtéž, s. 1823–1824.

⁷⁴ Tamtéž, s. 1824.

bývá zvykem, že společnost v pozvánce uvede, v kolik hodin začíná registrace akcionářů, tedy ověření identity akcionáře a jeho zápis do listiny přítomných.⁷⁵

(c) *označení, zda se svolává řádná nebo náhradní valná hromada*

Každá valná hromada musí být označena přívlastkem podle toho, o jaký druh valné hromady se jedná. Zákon rozeznává řádnou valnou hromadu a náhradní valnou hromadu. Na rozdíl od právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 již právní úprava nezná tzv. „mimořádnou“ valnou hromadu. Rozdíl mezi řádnou a náhradní valnou hromadou je zřejmý a zákonem daný. O náhradní valnou hromadu půjde vždy, bude-li svolávána v případě, není-li řádná valná hromada schopna usnášení. Náhradní valná hromady tedy nahrazuje řádnou valnou hromadu. Náhradní valná hromada je charakteristická tím, že její pořad jednání je shodný s tím, který byl předkládán k projednání na řádné valné hromadě. Pravidla svolání náhradní valné hromady jsou odlišná a jsou vymezena v § 414 ZOK. Náhradní valná hromada je schopna se usnášet bez ohledu na zákonem nebo stanovami předepsaná pravidla usnášeníschopnosti, ledaže ze stanov budou vyplývat zvláštní pravidla usnášeníschopnosti pro náhradní valnou hromadu. Všechna ostatní pravidla o valné hromadě platí i pro náhradní valnou hromadu.⁷⁶

Bude-li v textu pozvánky označení druhu valné hromady chybět (rozlišení mezi řádnou a náhradní valnou hromadou), či bude-li valná hromada označena nesprávně, nebude pozvánka splňovat předepsané náležitosti, což může být důvodem pro dovolání se neplatnosti usnesení valné hromady ve smyslu § 428 odst. 1 ZOK. Předcházející právní úprava (§ 183 odst. 2 ObchZ) přitom takový nedostatek považovala za nepodstatné porušení práva, pro které soud nemohl prohlásit usnesení valné hromady za neplatné. Uvedené výslovně ze ZOK neplyne. Nelze přitom vyloučit, že případný nedostatek v označení řádné či náhradní valné hromady povede v podmínkách ZOK k neplatnosti usnesení přijatých na takové valné hromadě, a to především za situace, pokud by byly stanoveny (či podpůrně ze zákona vyplývaly) odlišná pravidla pro řádnou, respektive náhradní valnou hromadou (zejména pokud jde o usnášeníschopnost náhradní, respektive řádné valné hromady). Jinými slovy, pokud by pro řádnou a náhradní valnou hromadu byly stanoveny shodné procedurální požadavky (zejména shodná usnášeníschopnost), bylo by možné dovozovat, že případná absence údaje o tom, zda se koná řádná či náhradní valná hromada by mohla znamenat toliko nepodstatné porušení zákona, které

---

⁷⁵ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1824.

⁷⁶ Tamtéž, s. 1825.

by nutně nemuselo vést k prohlášení neplatnosti usnesení přijatých na valné hromadě, která byla takto nesprávně označena v pozvánce na valné hromadě (viz § 260 odst. 1 ZOK).

Na druhou stranu, pokud by v pozvánce na náhradní valnou hromadu chyběl údaj o tom, že se jedná o náhradní valnou hromadu (především za situace, kdy by náhradní valná hromada byla usnášeníschopná bez ohledu na počet přítomných akcionářů), mohl by tento nedostatek být důvodem, pro který by soud usnesení přijatá na této valné hromadě prohlásil za neplatná podle § 428 a násl. ZOK.

Pro případ, že je valná hromada svolávána na žádost kvalifikovaného akcionáře podle § 367 ZOK, zákon nestanoví, aby tato informace byla v pozvánce na valnou hromadu uvedena. Uvedení této skutečnosti v pozvánce na valnou hromadu však lze považovat za vhodné, a to zejména s ohledem na zkrácené lhůty pro svolání valné hromady uvedené v § 367 odst. 1 ZOK.

(d) Pořad valné hromady

Pořad jednání valné hromady, nebo také její program, je patrně nejdůležitější náležitostí pozvánky, neboť věcně určuje předmět jednání valné hromady (tj. o čem bude na valné hromadě jednáno). Pořad jednání svolávané valné hromady je závazný uveřejněním pozvánky. Okamžikem uveřejnění pozvánky dochází k projevu vůle společnosti – zastoupené svolavatelem – vůči svým akcionářům. Uveřejnění pořadu jednání má přitom z hlediska právní teorie dvojitý účinek (pozitivní a negativní). Pozitivní účinek spočívá v tom, že uvedené záležitosti musí být na valné hromadě projednány (nerozhodne-li valná hromada o jejich přeložení či neprojednání podle § 409 ZOK⁷⁷). Negativní účinek lze spatřovat v tom, že na valné hromadě nelze projednávat jiné záležitosti, tzn. ty, které nebyly zařazeny na pořad jednání.⁷⁸ Po uveřejnění pozvánky svolavatel již nemůže pořad jednání libovolně měnit či doplňovat. Tím není dotčeno oprávnění kvalifikovaných akcionářů žádat doplnění pořadu jednání podle § 369 a násl. ZOK⁷⁹. S touto výjimkou pak platí, že bez souhlasu všech akcionářů

---

⁷⁷ Viz § 409 ZOK, podle kterého: „Valná hromada může rozhodnout, že některé ze záležitostí zařazených na pořad valné hromady se přeloží na příští valnou hromadu, nebo že nebudou projednány. To neplatí, koná-li se valná hromada na žádost kvalifikovaného akcionáře, ledaže s tím tento akcionář souhlasí.“

⁷⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1825–1826.

⁷⁹ Podle § 369 odst. 1 ZOK platí, že „pokud o to požádá kvalifikovaný akcionář, zařadí představenstvo na pořad valné hromady jím určenou záležitost za předpokladu, že ke každé ze záležitostí je navrženo i usnesení nebo je její zařazení odůvodněno.“. Po nabytí účinnosti Novelu ZOK navíc podle § 369 odst. 2 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021 platí, že žádost podle odstavce 1 musí být doručena společnosti nejpozději 15 dnů před konáním valné hromady, případně, je-li určen, nejpozději 10 dnů před rozhodným dnem k účasti na valné hromadě.

nelze záležitosti nezařazené na program valné hromady projednávat a rozhodovat o nich (viz § 408 odst. 3 ZOK).

S ohledem na význam této náležitosti pozvánky je nezbytné, aby svolavatel formuloval záležitosti (body) pořadu jednání. Zpravidla se při formulaci jednotlivých bodů pořadu jednání vychází ze zákonného vymezení působnosti valné hromady (viz zejména § 421 odst. 2 ZOK). V uvedené souvislosti se v praxi objevují v rámci pozvánek jako body pořadu jednání též „různé“. Takový bod sice může být na pořadu jednání, nicméně v jeho rámci nelze zpravidla přijmout žádné rozhodnutí, neboť z takového označení není patrné, čeho se týká, ledaže by v rámci pozvánky byl příslušný návrh usnesení přímo formulován. V takovém případě pak ovšem nedává valného smyslu označovat daný bod pořadu jednání jako „různé“. Nicméně z hlediska praktické zkušenosti dochází k tomu, že v rámci tohoto bodu se poskytují informace akcionářům, které zcela nesouvisí s ostatními body zařazenými na pořad jednání valné hromady (např. ke splnění informačních povinností podle § 54 a násl. ZOK).

K navrženému pořadu jednání má společnost v některých případech povinnost zpřístupnit akcionářům ve svém sídle, resp. jiným zákonem stanoveným či stanovami určeným způsobem další dokumenty, z nichž mohou čerpat potřebné informace (po Novele ZOK se většina dokumentů bude uveřejňovat na internetových stránkách společnosti – srov. § 407 odst. 3 a § 436 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021). Tato povinnost plyne jak ze zákona (pokud jde o povinnost zpřístupnit návrh změny stanov podle § 408 odst. 2 ZOK v sídle společnosti, srov. nicméně rovněž § 436 a § 437 ZOK), popřípadě z jiného právního předpisu, například tedy dle § 119 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPřem“).

Z dovětky § 407 odst. 1 písm. d) ZOK plyne požadavek na uvedení osoby, pokud je navrhována jako člen orgánu společnosti. Jde o nový zákonný požadavek na obsah pozvánky (oproti právní úpravě obsažené v obchodním zákoníku, účinné do 31. 12. 2013), který bude třeba splnit vždy, bude-li na program valné hromady zařazena volba a odvolání člena orgánu společnosti. Orgánem společnosti je v dualistickém uspořádání představenstvo a dozorčí rada a v monistickém uspořádání správní rada a (do 31. 12. 2020) statutární ředitel, jiným orgánem může být výbor pro audit⁸⁰. Z dikce textu zákona, tj. „navrhována jako člen orgánu“ plyne, že nutnost uvádět osobu v pozvánce se pojí pouze s navržením takové osoby na zvolení do funkce člena

---

⁸⁰ Dle § 44 a násl. zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů.

orgánu, nikoli situace, kdy se navrhuje odvolání takové osoby.⁸¹ Do pozvánky bude nutné uvést jméno a příjmení navrhované osoby.

Z praktického hlediska lze konstatovat, že nezářídka kdy jsou svolávány valné hromady s pořadem jednání obsahující též volbu členů volených orgánů akciové společnosti, aniž by v pozvánce byly tyto konkrétní osoby v pozvánce uvedeny (zpravidla se uvádí, že představenstvo vyzývá akcionáře k předložení vhodných osob do obsazovaných orgánů). Přestože se jedná o pochybení při svolání valné hromady, neboť pozvánka v takovém případě neobsahuje náležitosti stanovené zákonem, domnívám se, že se zásadně nebude jednat o vadu, která by měla být způsobilá založit neplatnost usnesení valné hromady podle § 428 a násl. ZOK, a to i z toho důvodu, že návrhy na volbu členů orgánů lze podle výslovné právní úpravy předkládat až přímo na valné hromadě (viz § 361 odst. 2 ZOK).

(e) Rozhodný den k účasti na valné hromadě

Rozhodný den určuje, k jakému dni je nutné posoudit, které osoby mají právo účastnit se valné hromady. Zákon přitom rozhodný den předepisuje jako povinnou náležitost pozvánky podmíněně („*pokud je určen*“). Jelikož se neuvádí, zda takové určení musí pocházet ze stanov nebo ze zákona, bude třeba i s ohledem na jeho význam ve vztahu k akcionářům a jejich ochranu dovozovat, že tento údaj bude nutné uvést vždy, ať již bude určen stanovami, nebo jeho určení bude vyplývat ze zákona.⁸²

Pokud společnost určila ve stanovách rozhodný den k účasti na valné hromadě, musí pozvánka obsahovat údaj o konkrétním rozhodném dni k účasti na konkrétní valné hromadě. Rozhodný den se přitom určuje ve vztahu ke každé valné hromadě individuálně. Pokud se tedy například koná náhradní valná hromada, je nutné určit rozhodný den ve vztahu k dané náhradní valné hromadě (tj. nevychází se z rozhodného dne pro účast na řádné valné hromadě, která nebyla usnášeníschopná a z uvedeného důvodu tak bylo nutné konat náhradní valnou hromadu).

V pozvánce se uvede konkrétní datum, které je rozhodným dnem k účasti na valné hromadě ve smyslu § 405 ZOK. Rozhodný den nemůže předcházet dni konání valné hromady o více jak 30 dnů (§ 405 odst. 2 ZOK). Společně s datem rozhodného dne musí pozvánka obsahovat také vysvětlení jeho významu pro hlasování na valné hromadě, tj. informaci o tom, že význam

---

⁸¹ Má-li být člen orgánu odvolán z funkce, objeví se jeho identifikace v rámci § 407 odst. 1 písm. f) ZOK (návrh usnesení).

⁸² Viz FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1827.

rozhodného dne k účasti na valné hromadě spočívá v tom, že právo účastnit se valné hromady a vykonávat na ní práva akcionáře včetně hlasování má osoba, která bude k rozhodnému dni uvedena ve výpisu ze zákonem stanovené evidence, kde jsou registrovány akcie společnosti, který zajistí společnost (ledaže se prokáže, že zápis v evidenci neodpovídá skutečnosti), nebo zástupce takovéto osoby.

Rozhodný den je určen ze zákona (kogentně) pro společnosti, jejichž akcie jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu podle § 405 odst. 3 ZOK. Pro společnosti se zaknihovanými akciemi se použije zákonná podpůrná úprava o rozhodném dni podle § 405 odst. 4 ZOK. V obou případech se za rozhodný den stanoví sedmý den předcházející valné hromadě (v případě společnosti, jejíž akcie nejsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu, mohou stanovy určit jiný den). Údaj o rozhodném dni nemusí být v pozvánce uveden, pokud jej nestanoví zákon (ani podpůrně) a společnost jej neurčila ve svých stanovách nebo v rozhodnutí předcházející valnou hromadu ve smyslu § 405 odst. 1 ZOK. Údaj o rozhodném dni není nutné v pozvánce uvádět v situaci, kdy se institut rozhodného dne vůbec nepoužije (např. společnost s listinnými akciemi).⁸³ Nicméně rozhodný den lze stanovit též v případě společností s listinnými akciemi.

(f) Návrh usnesení valné hromady a jeho zdůvodnění

Pozvánka na valnou hromadu musí dále obsahovat návrh textu usnesení, jehož přijetí svolavatel navrhuje. Součástí návrhu usnesení musí být také zdůvodnění navrhovatele. Svolavatel je tedy povinen do pozvánky zahrnout návrhy textu usnesení, které jsou k příslušnému bodu jednání navrhovány. Navržený text usnesení musí být formulován tak, aby o něm mohlo být na valné hromadě hlasováno bez nutnosti jakýchkoli dalších úprav či doplnění. Měnit či doplňovat příslušný návrh usnesení je možné jen prostřednictvím návrhů a protinávrhů k usnesením zařazeným na pořad jednání valné hromady.

Návrh usnesení musí být formulován srozumitelně a určitě, aby z něj bylo zřejmé, co je předmětem schválení. To ostatně plyne i z obecných požadavků na právní jednání, neboť i usnesení valné hromady je právním jednáním a jako takové musí naplňovat příslušné požadavky určitosti a srozumitelnosti. Ke každému návrhu usnesení v pozvánce musí být uvedeno i jeho zdůvodnění. Zdůvodnění zpracovává svolavatel valné hromady. Zákon nestanoví náležitosti takového zdůvodnění. Ve zdůvodnění se zejména uvede, proč byla

---

⁸³ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1827–1828.

konkrétní záležitost zařazena na pořad jednání valné hromady, respektive z jakého důvodu předkladatel navrhuje, aby bylo příslušné usnesení valnou hromadou schváleno. V praxi se velmi často v této souvislosti uvádí odůvodnění, že daná záležitost byla zařazena na pořad jednání, neboť patří do působnosti valné hromady. Lze konstatovat, že v tomto ohledu se jedná o informaci, která může být v pozvánce vyjádřena, nicméně sama o sobě nepředstavuje dostatečné zdůvodnění navržené záležitosti. Odůvodnění by proto mělo shrnovat základní (materiální) argumenty, proč by akcionáři měli hlasovat pro přijetí navrhovaného usnesení, přičemž odůvodnění návrhu usnesení zásadně podléhá materiálnímu přezkumu v případném řízení o neplatnost usnesení valné hromady.⁸⁴

Nikoliv každý bod pořadu jednání valné hromady je předmětem rozhodování valné hromady, návrh usnesení nemusí být tedy předkládán ke každé záležitosti zařazené na pořad jednání, neboť o některých záležitostech akcionáři na valné hromadě nehlasují. Jde o ty záležitosti, které mají informační charakter (např. projednání zprávy o podnikatelské činnosti společnosti a stavu jejího majetku podle § 436 odst. 2 ZOK nebo zprávy dozorčí rady podle § 447 odst. 3 ZOK). Tyto zprávy, které jsou předkládány valné hromadě, akcionáři berou na vědomí, popřípadě mohou žádat vysvětlení podle § 357 a násl. ZOK. Bude-li na pořadu jednání záležitost, která nevyžaduje přijetí určitého rozhodnutí, z logiky věci plyne, že se ani nebude předkládat žádný návrh usnesení. To ostatně vyplývá z § 407 odst. 2 ZOK, podle kterého v takovém případě musí pozvánka obsahovat vyjádření představenstva k záležitosti zařazené na pořad jednání valné hromady. Vyjádření v tomto směru zpravidla zahrnuje konstatování, že se příslušná zpráva (např. tedy zpráva o podnikatelské činnosti či zpráva dozorčí rady) předkládá valné hromadě k projednání z důvodu, že zákon společnosti povinnost takovou zprávu předložit, popřípadě například s informací, že předložená zpráva (v případě zprávy o podnikatelské činnosti) shrnuje a reflektuje podnikatelskou činnost společnosti v předcházejícím účetním období, popřípadě že shrnuje výkon kontrolní činnosti za sledované období apod.

(g) *Lhůta pro doručení vyjádření akcionáře k pořadu valné hromady při rozhodování korespondenčním hlasováním*

Korespondenční hlasování má dle zákona povahu hlasování na valné hromadě s využitím technických prostředků (§ 398 odst. 4 ZOK), nicméně nejedná se o bez dalšího použitelný nástroj hlasování. Podle § 398 odst. 2 ZOK musí být korespondenční hlasování výslovně

---

⁸⁴ Shodně FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1828.

upraveno ve stanovách společnosti a podmínky hlasování musí být akcionářům předem oznámeny v pozvánce na valnou hromadu. V konkrétním případě pak musí být tyto podmínky nastaveny především tak, aby bylo možné ověřit totožnost osoby oprávněné vykonat hlasovací právo a určit akcie, s nimiž je spojeno vykonávané hlasovací právo.

Za předpokladu, že společnost umožňuje korespondenční hlasování akcionářů, je povinnou náležitostí pozvánky též lhůta pro doručení vyjádření akcionáře. Jedná se o hmotněprávní lhůtu, v níž se akcionář vyjádří k navrženým usnesením. Jeho vyjádření musí spočívat ve vyjádření vůle, zda s návrhy souhlasí nebo nesouhlasí, popř. že se k nim nevyjadřuje, a tudíž se zdržuje hlasování. Zákon stanoví minimální délku lhůty, která nesmí být kratší než 15 dnů. Ze zákona plyne, že pro začátek běhu této lhůty je rozhodné doručení návrhu akcionáři (§ 407 odst. 1 písm. g) ZOK); nutno podotknout, že po Novele ZOK zákon výslovně stanoví, že takto stanovený počátek běhu lhůty je dispozitivní (srov. § 47 odst. 1 písm. g) ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021). Tím je třeba rozumět doručení pozvánky na valnou hromadu, v níž je obsažen pořad jednání valné hromady s příslušnými návrhy usnesení.⁸⁵ V případě akcionářů vlastnících akcie na majitele se tato lhůta k vyjádření v souladu s § 406 odst. 2 věta první ZOK určuje ode dne, kdy byla pozvánka uveřejněna na internetových stránkách. Lhůta pro vyjádření je přitom hmotněprávní, tj. ve stanovené lhůtě musí být hlas akcionáře doručen společnosti, nestačí, bude-li hlas akcionáře jen předán k poštovní přepravě.

(h) Další povinné náležitosti pozvánky

Další povinné náležitosti pozvánky mohou vyplynout z jiných ustanovení ZOK (viz § 368 odst. 2, § 377 odst. 2, § 379 odst. 2, § 380, § 398 odst. 3, § 442 odst. 2 a § 452 odst. 2 ZOK), případně jiných právních předpisů, například podle § 121 nebo § 300 ZPřem nebo podle § 120a odst. 3 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPKT“).

Společnost může do textu pozvánky doplnit některé další údaje či informace, uzná-li to za vhodné zejména s ohledem na předkládaný pořad jednání valné hromady a na svoji akcionářskou strukturu. Do pozvánky se obvykle uvádí i další organizační podrobnosti, jako např. kam se mohou akcionáři obracet se svými dotazy nebo kdy začíná registrace akcionářů.⁸⁶

---

⁸⁵ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1830.

⁸⁶ Tamtéž, s. 1822.

3.7 Lhůta po svolání valné hromady

Zákon stanoví 30denní svolávací lhůtu, v níž musí být pozvánka na valnou hromadu publikována na internetových stránkách společnosti, respektive uveřejněna i ostatními způsoby pro svolání valné hromady konkrétní společnosti (§ 406 odst. 1 ZOK). Ve třicetidenní lhůtě se svolává řádná valná hromada, na níž se projednává řádná účetní závěrka (§ 403 odst. 1 ZOK), ale také kterákoli jiná valná hromada, na níž jsou projednávány jiné záležitosti (dříve označovaná jako mimořádná). Pozvánka musí být uveřejněna nejméně třicet dní před dnem konání valné hromady. Zákon nebrání tomu, aby valná hromada byla svolána (tj. pozvánka uveřejněna) s větším časovým předstihem. Delší svolávací lhůtu (nikoli však kratší) lze upravit i ve stanovách společnosti. Kratší lhůta je přípustná pouze v zákonem stanovených případech, respektive existují-li závažné skutečnosti, při kterých by dodržení stanovené lhůty akcionářům nebo společnosti způsobilo ještě závažnější újmu, než je újma způsobená nedodržením lhůty pro svolání valné hromady (např. dozorčí rada zjistí závažné porušení povinností členy představenstva).⁸⁷

Zvláštní svolávací lhůtu stanoví ZOK pro případ svolání valné hromady na žádost kvalifikovaných akcionářů podle § 367 odst. 1 ZOK. V takovém případě se svolávací lhůta zkracuje obecně a 15 dnů, respektive na 21 dnů u společností s akciemi přijatými k obchodování na evropském regulovaném trhu.

Svolávací lhůta se rovněž zkracuje na 15 dnů, je-li svolávána náhradní valná hromada podle § 414 ZOK. Náhradní valná hromada se přitom musí konat nejpozději do šesti týdnů od konání původní valné hromady a pozvánka se musí zaslat nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se konala původní valná hromada. Kratší lhůta slouží jednak k tomu, aby nedocházelo k prodloužení při přijetí rozhodnutí potřebných pro další chod společnosti, jednak k tomu, aby si akcionáři uvědomili, že jde o valnou hromadu náhradní, která může rozhodovat bez ohledu na počet hlasů akcionářů na ní přítomných.⁸⁸ I když ze stanov bude vyplývat jiná obecná svolávací lhůta, která může být i delší než 30 dní, svolávací lhůta náhradní valné hromady musí být vždy 15 dní, neboť zákon zde nestanoví možnost jiné volby.⁸⁹ Doba ve dnech „před konáním valné hromady“ se počítá s použitím § 605 odst. 1 NOZ tak, že rozhodným dnem je den konání valné

---

⁸⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2001, sp. zn. 29 Cdo 2072/2000.

⁸⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 567/2004.

⁸⁹ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1862.

hromady, a prvním dnem, od něhož se doba počítá, je den předcházející konání valné hromady.⁹⁰

Kratší svolávací lhůta plyne také ze zákona č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí a o změně některých dalších zákonů (zákon o nabídkách převzetí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZNP“). Představenstvo může valnou hromadu svolat v 14denní lhůtě v době závaznosti nabídky, jestliže bude žádat akcionáře o souhlas s opatřením, které by mohlo zmařit nabídku převzetí (viz § 15 ZNP). Stejná svolávací lhůta platí pro valnou hromadu svolávanou po skončení nabídky převzetí podle § 32 ZNP.

3.8 Řádná a náhradní valná hromada

Zákon s účinností od 1. 1. 2014 rozeznává jen řádnou a náhradní valnou hromadu. Již tedy nedochází k rozlišování řádné a mimořádné valné hromady (jako tomu bylo za účinnosti ObchZ do 31. 12. 2013). Řádná valná hromada je schopna se usnášet, pokud jsou přítomni akcionáři vlastníci akcie, jejichž jmenovitá hodnota nebo počet přesahuje 30 % základního kapitálu, ledaže stanovy určí jinak (§ 412 odst. 1 ZOK). Z uvedeného se podává, že stanovy akciové společnosti mohou určit vyšší, případně i nižší kvorum valné hromady. Řádná valná hromada tak například může být, určí-li tak stanovy, usnášeníschopná bez ohledu na počet přítomných akcionářů (respektive bez ohledu na jejich podíl na základním kapitálu či hlasovacích právech společnosti). A obráceně, stanovy mohou případně určit, že valná hromada je usnášeníschopná jedině tehdy, jsou-li přítomni akcionáři vlastníci akcie, jejichž jmenovitá či účetní hodnota převyšuje stanovený 30% limit (včetně toho, že bude valná hromada usnášeníschopná jedině tehdy, budou-li přítomni všichni akcionáři společnosti, jakkoliv může být takové opatření vcelku nepraktické).

Vedle řádné valné hromady ZOK upravuje náhradní valnou hromadu, jejímž obecným účelem je zajistit možnost konání valné hromady k přijetí navržených rozhodnutí, pokud se nedaří uskutečnit původně svolanou (tj. svolanou dle obecných pravidel) valnou hromadu z důvodu nedostatečné účasti akcionářů (nebo jejich zástupců).⁹¹ Uvedený význam náhradní valné hromady je nicméně v podmínkách ZOK poněkud utlumen, neboť podle § 414 odst. 1 ZOK mohou stanovy akciové společnosti určit, že i náhradní valná hromada (tj. nejen řádná valná hromada) je usnášeníschopná, budou-li přítomni akcionáři vlastníci akcie o určité jmenovité či

---

⁹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. 29 Odo 783/2003.

⁹¹ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1859.

účetní hodnotě. Jinými slovy, usnášeníschopnost náhradní valné hromady může být nastavena shodně jako v případě řádné valné hromady.

V obecné rovině ze ZOK plyne, že není-li valná hromada schopná se usnášet, svolá představenstvo, je-li to stále potřebné, bez zbytečného odkladu náhradní valnou hromadu se shodným pořadem; náhradní valná hromada je schopna se usnášet i za přítomnosti menšího počtu akcionářů, než je tomu u řádné valné hromady, ledaže stanovy určí jinak (viz výše). Zákon nicméně nestanoví, k jakému okamžiku je nutné usnášeníschopnost valné hromady posuzovat. Způsobilost přijímat rozhodnutí valné hromady je nutné bezpochyby ověřovat po celý její průběh. Před každým bodem pořadu jednání, k němuž se na valné hromadě přijímá usnesení, je nezbytné zjistit, zda se nezměnil počet účastníků se akcionářů (resp. jejich zástupců) a zda je možné o dané záležitosti hlasovat (tj. zda je valná hromada nadále usnášeníschopná). Není-li valná hromada usnášeníschopná hned od počátku, je zřejmé, že podmínka pro svolání náhradní valné hromady bude splněna. Neschopnost usnášení valné hromady může nastat i následně (ať již z toho důvodu, že část akcionářů odejde z valné hromady nebo nebude moci vykonávat své hlasovací právo). Ani za takové situace nebude valná hromada způsobilá projednat záležitosti zařazené na její program a hlasovat o nich. K projednání těch záležitostí, které z důvodu následné neschopnosti usnášení nemohly být projednány, je nutné svolat náhradní valnou hromadu. Stejný závěr lze učinit i pro situaci, kdy určité záležitosti nelze projednat z důvodu požadované vyšší (kvalifikované) usnášeníschopnosti. Valná hromada může projednat pouze ty záležitosti, o nichž je valná hromada způsobilá přijímat usnesení. Ostatní záležitosti se přesunou na pořad jednání náhradní valné hromady.⁹²

Svolání náhradní valné hromady je podle výslovné úpravy obsažené v zákoně o obchodních korporacích podmíněno potřebností svolání takové valné hromady. Z podmínky „*je-li svolání valné hromady stále potřebné*“ lze dovozovat, že představenstvo či jiný svolavatel nemá povinnost náhradní valnou hromadu svolat vždy. Při posuzování otázky potřebnosti svolání valné hromady je nutné vyjít z pořadu jednání řádné valné hromady, respektive z těch bodů pořadu jednání, které by měly být zařazeny na pořad jednání náhradní valné hromady. Posouzení kritéria potřebnosti bude náležet představenstvu, příp. jinému oprávněnému svolavateli, který bude muset zhodnotit, zda záležitosti zařazené na pořad jednání původní valné hromady musí být projednány na náhradní valné hromadě. Například pokud by mělo být na pořad náhradní valné hromady zařazeno odvolání určitého člena představenstva společnosti,

---

⁹² FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1860.

který by však v mezidobí skončil. V takovém případě je zjevně konání náhradní valné hromady k projednání takové záležitosti bezpředmětné. Naopak svolání valné hromady může být stále potřebné, zejména bude-li nezbytné projednat a schválit takové záležitosti, jejichž schválení pravidelně vyžaduje zákon (schválení účetní závěrky). Bude-li kritérium potřebnosti svolání naplněno, svolavatel má právní povinnost náhradní valnou hromadu svolat.⁹³

Třetí podmínkou pro možnost svolání náhradní valné hromady je povinnost zachovat stejný pořad jednání s tím, který byl navržen pro řádnou (avšak neuskutečněnou) valnou hromadu. Pokud by mělo dojít k jakémukoli změně pořadu jednání náhradní valné hromady (s výjimkou případu nezařazení určitého bodu pořadu jednání z důvodu, že jeho projednání již není nezbytné, resp. byl příslušný bod projednán na původní valné hromadě – viz dále), nebude se v daném případě jednat o náhradní valnou hromadu a je nutné valnou hromadu svolat ve standardních svolávacích lhůtách (viz § 406 odst. 1 ZOK).

Záležitosti, které nebyly zařazeny do navrhovaného pořadu původní valné hromady, lze na náhradní valné hromadě (svolané ve zkrácené svolávací lhůtě) rozhodnout, jen souhlasí-li s tím všichni akcionáři (analogicky viz § 414 odst. 3 ZOK). Bez souhlasu všech akcionářů by sice bylo možné tyto „nové“ body na pořad jednání zařadit, avšak valná hromada by se nemohla konat v uvedené zkrácené lhůtě pro svolání valné hromady dle § 414 odst. 1 ZOK.

Logickou výjimkou z tohoto pravidla bude situace, kdy je náhradní valná hromada svolávána z důvodu následné neschopnosti usnášení. V takovém případě je účelem náhradní valné hromady projednání pouze těch záležitostí, které nemohly být projednány, nikoli i těch záležitostí, u nichž usnášeníschopnost dosažena byla. Jak plyne z dosavadní judikatury Nejvyššího soudu⁹⁴, pořad jednání náhradní valné hromady nemusí obsahovat ty záležitosti, o nichž původní valná hromada již rozhodla v době předtím, než se stala neschopnou usnášení.

Lhůta pro rozesílání pozvánek (respektive její uveřejnění na internetových stránkách společnosti podle § 406 odst. 1 ZOK), popřípadě lhůta pro jiný stanovami určený způsob svolání valné hromady (kterým se nahrazuje rozeslání pozvánky na adresu uvedenou v seznamu akcionářů, příp. v příslušné evidenci) se zkracuje na 15 dnů a pozvánka nemusí obsahovat přiměřené informace o podstatě jednotlivých záležitostí zařazených na pořad valné hromady podle § 407 odst. 1 písm. d) ZOK (po Novele ZOK zákon přesněji stanoví, že pozvánka nemusí

---

⁹³ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1860–1861.

⁹⁴ Viz Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2007, sp. zn. 29 Odo 420/2006.

obsahovat zdůvodnění návrhu usnesení valné hromady ani vyjádření představenstva ke každé navrhované záležitosti zařazené na pořad valné hromady podle § 407 odst. 1 písm. d) ZOK – srov. § 414 odst. 1 ve znění účinném od 1. 1. 2021). Pozvánka na náhradní valnou hromadu se akcionářům zašle, resp. uveřejní nejpozději do 15 dnů ode dne, na který byla svolána původní valná hromada, a náhradní valná hromada se musí konat nejpozději do 6 týdnů ode dne, na který byla svolána původní valná hromada (viz § 414 odst. 2 ZOK).

Věta první ustanovení § 414 ZOK za svolavatele náhradní valné hromady označuje představenstvo společnosti (srov. § 185 odst. 3 ObchZ). To však nebrání tomu, aby svolavatelem náhradní valné hromady byli i ostatní zákonem uznání svolavatelé, kterými jsou kromě představenstva také jeho člen (§ 402 odst. 2 ZOK), dozorčí rada případně jeho člen (§ 404 ZOK) nebo kvalifikovaný akcionář zmocněný soudem (§ 368 ZOK), pokud byli svolavateli původní valné hromady.⁹⁵

3.9 Důsledky nedostatků při svolávání valné hromady

Při svolávání valné hromady musí být dodrženy všechny požadavky stanovené zákonem a stanovami, jinak by mohlo dojít k prohlášení neplatnosti těch usnesení valné hromady, které byly na takto vadně svolané valné hromadě přijaty.⁹⁶ Důvody způsobující neplatnost jsou zejména tyto (i) vady pozvánky, (ii) nedodržení lhůty pro svolání valné hromady, (iii) svolání valné hromady osobou k tomu neoprávněnou případně (iv) nedostatky místa a termínu svolání valné hromady. Bez řádného splnění požadavků ZOK a stanov na svolání valné hromady se valná hromada může konat jen tehdy, souhlasí-li s tím všichni akcionáři a určí-li tak stanovy (§ 411 odst. 2 ZOK; po Novele ZOK stačí, že s tím souhlasí všichni akcionáři – srov. § 411 odst. 2 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021). V opačném případě nelze vyloučit vyslovení neplatnosti usnesení na takové valné hromadě přijatých, jak uvedeno shora.

V uvedeném směru například změna místa konání valné hromady oproti místu uvedenému v pozvánce na valnou hromadu (oznámení o jejím konání) je pochybením, jež může založit neplatnost usnesení přijatých na takovém jednání. Soud však neplatnost takového usnesení nevysloví, došlo-li takovým pochybením jen k nepodstatnému porušení práv akcionářů. Těmito okolnostmi jsou zejména fyzická vzdálenost místa uvedeného v pozvánce na valnou hromadu či v oznámení o jejím konání od místa skutečného konání valné hromady a účinnost

---

⁹⁵ Shodně FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1861.

⁹⁶ Tamtéž, s. 1822.

organizačních opatření, která byla přijata, aby osoba, která se dostaví do místa, do něhož byla valná hromada svolána, se bez větších nesnází mohla dozvědět o místě skutečného konání valné hromady a do tohoto místa se bez významnější prodlevy mohla přesunout.⁹⁷

---

⁹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2007, sp. zn. sp. zn. 29 Odo 984/2005.

4. ÚČAST NA VALNÉ HROMADĚ

4.1 Akcionáři

Právo účastnit se (jednání) valné hromady (jako člen tohoto orgánu) a podílet se na jejím rozhodování o záležitostech společnosti je jedním ze základních práv každého akcionáře (§ 256 odst. 1, § 398 odst. 1 ZOK). Akcionářem je osoba, která má podíl v akciové společnosti (§ 31 ZOK). Podíl na akciové společnosti je inkorporován do účastnického cenného papíru (§ 245 ZOK). Účastnickými cennými papíry, s nimiž je spojeno právo účasti na valné hromadě, jsou akcie (§ 256 ZOK) nebo zatímní list (§ 285 ZOK). Akcionářem s právem podílet se na řízení společnosti a účastnit se valné hromady je i osoba, která má podíl v akciové společnosti, avšak účastnický cenný papír (akcie ani zatímní list) nebyl dosud vydán. Taková situace nastane, nebyl-li splacen emisní kurs akcie a společnost nevydala zatímní list nebo pokud společnost zatím nevydala akcii po plném splacení emisního kursu (tzv. nevydaná akcie). Do doby splacení emisního kursu akcie akcionář vykonává svá akcionářská práva na základě tzv. nesplacené akcie (§ 256 odst. 2 ZOK).⁹⁸ Společnost může vydat i jiné účastnické cenné papíry (např. opční list, vyměnitelné a prioritní dluhopisy). V nich nejsou inkorporována práva akcionáře (tedy ani právo účastnit se valné hromady), ale podle jejich charakteru v nich může být obsaženo právo akcie získat.⁹⁹

Účast akcionářů společnosti je ve své povaze dobrovolná. I v případě pozdního příchodu má akcionář právo se valné hromady účastnit.¹⁰⁰ Akcionář může toto právo realizovat buď osobně (tedy tak, že je na zasedání valné hromady fyzicky přítomen, popřípadě jinak, tj. s využitím technických prostředků), nebo prostřednictvím svého zástupce.¹⁰¹ O osobní účasti hovoříme pouze u fyzické osoby. Účast právnické osoby i prostřednictvím statutárního orgánu je vždy zastoupením. Akcionář, popřípadě jeho zástupce na valné hromadě se povinně zapisují do listiny přítomných akcionářů (§ 413 ZOK). Novela ZOK přitom zakládá akcionáři právo účastnit se valné hromady i s jednou jím určená osobou (např. advokátem, finančním poradcem atd.), čímž se odchyluje od dosavadní rozhodovací praxe Nejvyššího soudu¹⁰². Stanovy

---

⁹⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1762.

⁹⁹ Tamtéž, s. 1762.

¹⁰⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2005, sp. zn. sp. zn. 29 Odo 919/2004.

¹⁰¹ ŠTENGLOVÁ: Zákon o obchodních ..., s. 680.

¹⁰² Srov. usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004 či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2013, sp. zn. 29 Cdo 1110/2012.

společnosti mohou nicméně toto právo omezit, či jej zcela vyloučit (srov. § 399 odst. 2 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021).

Akcionář nebo jeho zástupce (případně oba, viz § 399 odst. 2 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021¹⁰³) se může účastnit valné hromady bez nutnosti se předem k takové účasti ohlásit nebo jakkoliv registrovat. Česká právní úprava takovou podmínku nepředepisuje ani neumožňuje její zakotvení ve stanovách, nebude tedy podle části odborné literatury obecně přípustné podmiňovat účast akcionáře předchozími registračními procedurami.¹⁰⁴ Na druhou stranu může být otázkou, nakolik by zakotvení registrační povinnosti z hlediska účasti na valné hromadě bylo v rozporu s § 1 odst. 2 NOZ. Jelikož se jedná o způsob výkonu práv akcionářů, nejde z mého pohledu o zásah do statusových záležitostí příslušné akciové společnosti.¹⁰⁵ Současně se z mého pohledu ani nejedná o rozpor s dobrými mravy či veřejným pořádkem, zvláště pokud by smyslem takové úpravy ve stanovách nebylo znemožnit akcionářům účastnit se valné hromady, nýbrž jen lépe predikovat počet akcionářů hodlajících se dostavit na zasedání valné hromady z hlediska potřebné kapacity sálu apod.¹⁰⁶

---

¹⁰³ Upozorňuji nicméně na přechodné ustanovení č. 11 k Novele ZOK, podle kterého platí, že „ustanovení § 168 odst. 3, § 188 odst. 2, § 399 odst. 2 a § 413 odst. 1 písm. b) zákona č. 90/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se po dobu 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí na kapitálovou společnost a družstvo, které vznikly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a jejichž společenská smlouva neupravuje přítomnost jiných osob než společníků na zasedání nejvyššího orgánu kapitálové společnosti nebo družstva.

¹⁰⁴ Viz FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1762.

¹⁰⁵ Srov. stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. ledna 2016 k některým otázkám zápisů obchodních korporací do obchodního rejstříku, sp. zn. Cpjn 204/2015.

¹⁰⁶ Obdobný názor je možné nalézt v LÁLA, D. Druhy podílů v kapitálových společnostech. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 105 a 106, kde se mimo jiné uvádí: „*Například německý akciový zákon připouští, že stanovy mohou účast na valné hromadě nebo výkon hlasovacího práva podmínit tím, že se akcionář před konáním valné hromady na ni přihlásí (§ 123 odst. 2 první věta dAktG); pro tyto případy pak zákon stanoví i další pravidla (srov. § 123 odst. 2 dAktG). Takovéto omezení účasti na valné hromadě podstatu práva účasti nezasahuje, pouze výkon práva podmiňuje. Smyslem požadavku přihlášení se je umožnit společnosti lépe připravit valnou hromadu, zejména přizpůsobit závěrečné přípravy valné hromady očekávanému počtu přítomných. Přestože zákon o obchodních korporacích obdobně omezení práva účasti na valné hromadě nepředvídá, nedomnívám se, že je v českém právním prostředí zcela vyloučené tímto způsobem omezit právo účasti na valné hromadě. Ačkoliv je úprava rozhodování orgánů statusová, v souladu se závěry v kapitole 3.2.4.1 se nedomnívám, že veškerá úprava statusu je kogentní; kogentní je pouze úprava statusu v užším smyslu, v jejímž případě by došlo k narušení veřejného pořádku. V případě podmínění práva účasti na valné hromadě předchozím přihlášením se není podle mého názoru narušen veřejný pořádek. Podmínka nezasahuje do podstaty práva účasti na valné hromadě, neznemožňuje společníku podílet se na řízení společnosti. Pouze v zájmu hospodárnosti valné hromady, šetření nákladů na straně společnosti a efektivního uspořádání valné hromady, tedy v zájmu společnosti (a zprostředkovaně i společníků), je výkon práva podmíněn. Zvláště užitečné se podmínění práva účasti na valné hromadě jeví u společností s roztržštěnou společnickou strukturou a své užítí by mohlo najít i při tvorbě druhů podílů (akcií). Pokud například společnost s malým počtem akcionářů emituje nový druh akcií, aby získala další základní kapitál od široké veřejnosti, tj. určitý „investorský“ druh akcií, jeví se smysluplným předem vědět, kolik akcionářů držících tyto investorské akcie se plánuje zúčastnit valné hromady, a případně nevykládat větší náklady, než je skutečně třeba.“*

Akcionář při svém příchodu na valnou hromadu musí společnosti prokázat, že je osobou oprávněnou vykonávat akcionářská práva. Způsoby prokazování akcionářských práv se liší podle formy a podoby¹⁰⁷ vydaných akcií. Předložením akcií se z povahy věci může prokazovat akcionář s akciemi v listinné podobě. Dochází-li k předložení listinné akcie musí být předložena vždy v originále. Jak plyne z dosavadní judikatury¹⁰⁸, předložení kopií akcií nelze považovat za dostačující, neboť společnost by se tím vystavila riziku vícenásobných akcionářských účastí na valné hromadě.¹⁰⁹ Jelikož akcie na majitele mohou být vydány pouze jako zaknihované cenné papíry nebo imobilizované cenné papíry (§ 263 ZOK), nebude v takovém případě docházet k prokazování akcionářských práv předložením akcií. V případě zaknihovaných akcií bude na společnosti, aby si pořídila k rozhodnému dni výpis z evidence zaknihovaných cenných papírů.

Akcionáři vlastníci akcie na jméno se zapisují do seznamu akcionářů, který vede společnost (§ 264 odst. 1 ZOK), přičemž za akcionáře vůči společnosti se na základě zákonné domněnky považuje osoba zapsaná v seznamu akcionářů (§ 265 odst. 1 ZOK). Osobě zapsané v seznamu akcionářů tak svědčí zákonná domněnka, že je akcionářem, a to bez ohledu na to, zda jde o akcie v listinné nebo zaknihované podobě; taková osoba tak nemusí společnosti dále prokazovat, že je akcionářem společnosti. V případě zaknihovaných akcií nicméně může být seznam akcionářů nahrazen evidencí zaknihovaných cenných papírů podle § 264 odst. 1 ZOK. Dojde-li například k situaci, kdy nový vlastník akcie nebude uveden v seznamu akcionářů a neprokáže společnosti, že zápis v seznamu akcionářů neodpovídá skutečnosti, není oprávněn se účastnit valné hromady. Emitovala-li společnost akcie v zaknihované podobě, může se valné hromady účastnit osoba, která byla akcionářem k rozhodnému dni k účasti na valné hromadě ve smyslu § 405 ZOK. Tato osoba nemusí akcie vlastnit ke dni konání valné hromady. V den konání valné hromady se s takovou osobou zachází jako s akcionářem, který je oprávněn vykonávat všechna svá akcionářská práva. Taková situace může často nastat u kótovaných společností, neboť v důsledku obchodování s akciemi na burze se akcionářská struktura mění každý den.¹¹⁰

---

¹⁰⁷ Přestože jsem si vědom, že se již nerozlišuje podoba akcií a že zaknihované cenné papíry (zaknihované akcie) jsou samostatnou kategorií věci, pro zjednodušení (a to i s ohledem na § 256 odst. 5 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021) používám pojem podoba akcií. Mám tím přitom na mysli rozlišování listinných a zaknihovaných akcií.

¹⁰⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. sp. zn. 29 Cdo 1281/2011.

¹⁰⁹ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1767.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 1767–1768.

Akcionář se nemůže valné hromady účastnit, pokud tak stanoví zákon. Akcionář se nemůže účastnit, je-li stanoveno, že není oprávněn vykonávat akcionářská práva. ZOK stanoví zákaz výkonu akcionářských práv v několika případech¹¹¹. Zákaz účastnit se valné hromady může pro akcionáře vyplývat rovněž ze zvláštních zákonů.¹¹²

4.2 Zástupci akcionáře

Zástupcem je osoba, která je oprávněná jednat za jiného (§ 436 odst. 1 NOZ), tj. náleží jí oprávnění jednat za akcionáře při výkonu jeho akcionářských práv. Akcionář může být zastoupen zákonným zástupcem (popřípadě opatrovníkem) nebo na základě plné moci (smluvní zastoupení).¹¹³

(a) Zákonné zastoupení, opatrovnictví a nápomoc při rozhodování

Zákonné zastoupení i opatrovnictví sleduje ochranu zájmů zastoupeného na naplňování jeho práv (§ 457 NOZ). Zákonné zastoupení nastupuje ze zákona. Opatrovnictví vzniká na základě rozhodnutí soudu. Soud jmenuje opatrovníka člověku, je-li to potřeba k ochraně jeho zájmů, nebo vyžaduje-li to veřejný zájem (§ 465 odst. 1 NOZ). Soud jmenuje opatrovníka právnické osobě, která to potřebuje, aby mohly být spravovány její záležitosti nebo aby mohla být hájena její práva (§ 486 odst. 1 NOZ). Zvláštní situace nastává v případě, kdy akcionář využije nápomoc při rozhodování podle § 45 a násl. NOZ. Přikláním se k závěru, že akcionář má právo, aby se valné hromady spolu s ním účastnil podpůrce. Jelikož se jedná o statusovou otázku fyzických osob, nemohou stanovy účast podpůrce společně s akcionářem stanovami vyloučit. Taková úprava stanov by byla neplatná a rozhodnutí o změně stanov zapovídající účast podpůrců akcionářů by byla z mého pohledu stižena fikcí nepřijetí podle § 45 odst. 1 ve spojení s § 245 NOZ.¹¹⁴

---

¹¹¹ Ustanovení § 500 odst. 3, § 526, § 529, § 533 odst. 2, § 536 odst. 3 ZOK.

¹¹² Nemožnost účastnit se valné hromady upravují zejména tyto zákony: zákon č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů, ZNP, Zákon č. 134/2013 Sb. o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Blíže viz FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1764.

¹¹³ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1771.

¹¹⁴ Shodně Tamtéž, s. 1770–1771.

(b) Smluvní zastoupení – zastoupení na základě plné moci

Právní úprava plné moci na valnou hromadu vychází z § 184 odst. 4 ObchZ. Pravidlo pro zastoupení akcionáře na základě plné moci je obsaženo v § 399 druhá věta ZOK. Bylo upuštěno od požadavku, aby v plné moci bylo obsaženo její omezení pouze na určité období. Bude-li plná moc udělena pro více valných hromad, nebude nutné uvádět v plné moci časové omezení. Nová úprava nebrání, aby zmocnitel určité časové omezení v plné moci stanovil (např. z preventivních důvodů proti zneužití plné moci). Ze speciality úpravy v tomto ustanovení vůči obecné úpravě smluvního zastoupení obsažené v § 441 až § 449 NOZ lze dovozovat, že i nadále budou platit závěry Nejvyššího soudu,¹¹⁵ podle nichž je plná moc udělená akcionářem k zastoupení na valné hromadě zvláštní (speciální) plnou mocí. Zvláštní (speciální) plná moc se od obecné (generální) plné moci liší tím, že zmocněnce opravňuje učinit konkretizované právní jednání jménem zmocnitele, kdežto generální plná moc opravňuje zmocněnce zastupovat zmocnitele ve všech věcech. Zvláštní (speciální) plná moc k zastupování na valné hromadě může být udělena pro zastupování na více valných hromadách konkrétní společnosti. Substituční zmocnění je přitom použitelné i na tuto plnou moc.¹¹⁶

Z hlediska formy plné moci ze zákona plyne jediný požadavek. Plná moc pro zastupování na valné hromadě musí být písemná. Ve smyslu obecné úpravy právních jednání (§ 561 odst. 1 NOZ) plyne, že k platnosti právního jednání učiněného v písemné formě se vyžaduje podpis jednajících. Podpis může být nahrazen mechanickými prostředky tam, kde je to obvyklé, což zřejmě nebude případ plné moci na valnou hromadu. Elektronické podpisy na plné moci na valnou hromadou nejsou příliš časté, nicméně nelze je vyloučit, zejména zřídí-li společnost adresu, na kterou by bylo možné plné moci podepsané elektronicky předem zasílat. Na základě § 562 odst. 1 NOZ dále platí, že písemná forma je zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednající osoby. Z uvedeného lze dovozovat, že k platnému vystavení písemné plné moci je nezbytné obsah zmocnění zachytit v textu listinného nebo elektronického dokumentu, který musí být opatřen vlastnoručním podpisem zmocnitele nebo zaručeným elektronickým podpisem. Zákon nevyžaduje ověřený podpis zmocnitele. Pro zvýšení jistoty o udělení plné moci mohou společnosti ve stanovách nicméně požadovat, aby byl podpis na plné moci úředně

---

¹¹⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2002, sp. zn. 29 Odo 215/2002, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1259/2009 a Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3880/2009.

¹¹⁶ Shodně FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1772. Viz též Usnesení Nejvyššího soudu ze dne sp. zn. 29 Cdo 2133/2013.

ověřen. Pro usnadnění vystavování plné moci mohou (v některých společnostech musí – srov. § 120 odst. 3 a 4 ZPKT) být využívány standardizované formuláře plných mocí, které společnost poskytne akcionářům.¹¹⁷

Z plné moci musí vyplývat, zda byla udělena pro zastoupení na jedné nebo na více valných hromadách. Z uvedeného lze dovozovat, že v plné moci musí být uvedeno označení konkrétní akciové společnosti, jejíž valné hromady se týká, musí v ní být vyjádřeno, zda se jedná o zmocnění pro zastoupení na jediné (tj. individualizované) valné hromadě či na více valných hromadách dané společnosti. To bude nepochybně možné vyjádřit určitým časovým obdobím nebo počtem valných hromad, na něž se zmocnění vztahuje.¹¹⁸ Zmocní-li přitom akcionář zmocněnce k tomu, aby jej zastupoval na celém jednání (zasedání) valné hromady v rozsahu pořadu jednání podle pozvánky na valnou hromadu, a to bez ohledu na to, zda toto jednání bude případně přerušeno a bude v něm pokračováno v jiný den, může zmocněnec zastoupit akcionáře i na takto „odročeném“ jednání valné hromady konaném v další dny.¹¹⁹

Pokud nebude plná moc udělena v souladu s požadavky tohoto zákona, společnost nemusí tomuto zástupci výkon jeho zástupčího oprávnění umožnit. Jinými slovy osoba dožadující se účasti na valné hromadě na základě plné moci odporující požadavkům ZOK není oprávněna se valné hromady účastnit a vykonávat na ní za zmocnitele akcionářská práva.¹²⁰

Akcionář není omezen v tom, v jakém rozsahu může udělit plnou moc k zastupování na valné hromadě. Zastoupení na základě plné moci je založeno na principu smluvní svobody. Zástupce může být zmocněn v rozsahu týkajícím se všech nebo také jen některých akcií akcionáře, jak plyne z dosavadní judikatury Nejvyššího soudu¹²¹, která bude i nadále použitelná. Zastoupení jediného akcionáře několika osobami, které budou vykonávat akcionářská práva vždy k určité odlišitelné části akcií akcionáře, pak lze považovat za dovolené a slučitelné i se závěry dosavadní judikatury o nepřipustnosti zastoupení vícero osobami na valné hromadě.¹²²

Akcionáři mohou i nadále, jako tomu bylo doposud, udělovat plnou moc bez zvláštních hlasovacích pokynů. Udělí-li akcionář zmocněnci pokyny (§ 447 NOZ), je zmocněnec povinen

---

¹¹⁷ Viz blíže FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1772–1773.

¹¹⁸ Shodně Tamtéž, s. 1773.

¹¹⁹ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. 29 Cdo 257/2017.

¹²⁰ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1773.

¹²¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3880/2009.

¹²² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2002, sp. zn. 29 Odo 215/2002.

hlasovat v souladu s těmito pokyny.¹²³ Pokud přitom budou společnosti tyto pokyny akcionáře ohledně hlasování známy a zástupce bude hlasovat v rozporu s těmito pokyny, neměla by společnost k takovému hlasování akcionáře vůbec přihlídnout. V takovém případě by zástupce (z hlediska akcií, s nimiž je oprávněn na valné hromadě disponovat) byl započítán z hlediska usnášeníschopnosti valné hromady, jeho hlasování by však nebylo zohledněno.

Podle platné právní úpravy mohou členové orgánů společnosti, akcionáře společnosti zastupovat, nebudou-li jejich zájmy v rozporu se zájmy akcionáře. Obecně podle § 437 odst. 1 NOZ platí, že zastoupit jiného nemůže ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného, ledaže při smluvním zastoupení zastoupený o takovém rozporu věděl nebo musel vědět. Shledá-li tudíž zástupce, že by mohl být s akcionářem ve střetu zájmů, musí postupem dle § 401 odst. 1 ZOK veškeré takové skutečnosti předem oznámit akcionáři. Zákaz zastoupení akcionářů prostřednictvím členů orgánů společnosti může také vyplývat ze zvláštních zákonů, příp. může být součástí stanov společnosti nebo v konkrétní smlouvě o výkonu funkce se členem orgánu.¹²⁴

Zákon neuvádí, jakým způsobem se prokazuje existence zmocnění k zastupování na valné hromadě. Plyne z povahy plné moci, která musí být udělena písemně, že zmocněnec se musí jejím prostřednictvím, tj. předložením originálu plné moci (případně úředně ověřené kopie) na valné hromadě také prokázat.¹²⁵ Předložením plné moci prokáže zástupce své zmocnění k zastupování. Nepostačuje tvrzení zmocněnce, že mu plná moc byla udělena. Pro prokázání postačí předložení plné moci osobám ověřujícím účast akcionářů na valné hromadě, které o tom učiní záznam do listiny přítomných akcionářů. Zákon nevyžaduje, aby zmocněnec plnou moc odevzdal. Ze strany společnosti je v praxi však účelné plnou moc převzít jako doklad o legitimaci zástupce akcionáře, zejména pro případ potřeby následného doložení usnášeníschopnosti valné hromady^{126, 127}.

V praxi může nastat situace, kdy akcionář udělil plnou moc svému zástupci, a přesto se bude chtít valné hromady zúčastnit a hlasovat na ní. Přejde-li tento akcionář na valnou hromadu, nelze mu v účasti bránit, neboť jde o jeho základní akcionářské právo. Potřeba zastoupení akcionáře prostřednictvím zástupce tím odpadá. Dle judikatury nelze obecně připustit, aby se valné

---

¹²³ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1774.

¹²⁴ Tamtéž, s. 1775.

¹²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. sp. zn. 29 Cdo 1281/2011.

¹²⁶ Obdobný princip je zakotven v případě zastoupení správcem, kdy se tato osoba prokazuje výpisem z evidence investičních nástrojů - viz § 400 ZOK.

¹²⁷ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1775.

hromady účastnil akcionář současně se svým zástupcem.¹²⁸ Akcionářská práva může vykonávat pouze jediná osoba. Budou-li obě osoby chtít být přítomny na valné hromadě, lze takovou situaci řešit dohodou obou osob s tím, že jedna z nich se zaregistruje jako akcionář a druhá se bude účastnit jako jeho host, bude-li účast hostů na valné hromadě přípuštěna. Valná hromada totiž není otevřeným fórem, kterého se může kdokoli účastnit. Valné hromady se mohou účastnit akcionáři nebo osoby oprávněné k účasti. O případné účasti jiných osob na valné hromadě mohou rozhodnout také sami akcionáři společnosti, a to zásadně rozhodnutím na valné hromadě.¹²⁹ V této souvislosti je potřeba upozornit změnu, kterou přinese novela ZOK¹³⁰ v ustanovení § 399 odst. 2 ZOK, které s účinností od 1. 1. 2021 umožní akcionáři, aby se valné hromady účastnila i jedna jím určená osoba, ledaže tuto možnost vyloučí stanovy (viz rovněž výše).

4.3 Členové představenstva

Členové představenstva mají bez dalšího povinnost účastnit se valné hromady (§ 402 odst. 3 ZOK). Jde o povinnost každého člena vůči společnosti. Zákon nestanoví žádnou výslovnou sankci za porušení této povinnosti (příslušná osoba nicméně nebude jednat s péčí řádného hospodáře, proto hrozí případná odpovědnost za z toho vzniklou škodu, byť ta je jen stěží představitelná). Lze připustit možnost zakotvit takovou sankci ve smlouvě o výkonu funkce, popřípadě ve stanovách. Nebudou-li členovi představenstva důležité okolnosti bránit v účasti na valné hromadě (např. nemoc, významné obchodní jednání), mám za to, že povinnost účastnit se valné hromady vyplývá z jejich povinnosti loajality podle § 159 NOZ. Samotná neúčast člena představenstva na valné hromadě nicméně bez dalšího nebude odůvodňovat prohlášení usnesení valné hromady za neplatné podle § 428 a násl. ZOK.¹³¹ Pokud by ovšem z důvodu nepřítomnosti člena představenstva nebylo akcionářům poskytnuto požadované vysvětlení, mohla by tato skutečnost v závislosti na konkrétních okolnostech odůvodňovat vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.

Každý člen představenstva je oprávněn se vyjádřit k jakékoli záležitosti projednávané na valné hromadě a má právo, aby mu kdykoliv bylo uděleno slovo. Předseda valné hromady, příp. svolavatel valné hromady, nebyl-li předseda valné hromady zvolen (§ 422 odst. 1 ZOK), musí

---

¹²⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004.

¹²⁹ Viz blíže FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1775–1776.

¹³⁰ Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony.

¹³¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. sp. zn. 29 Cdo 3009/2007.

členovi představenstva umožnit promluvit k akcionářům, kdykoli o to požádá. Pro průběh valné hromady to znamená, že v rámci každého bodu pořadu jednání může člen představenstva také reagovat na žádosti či návrhy akcionářů.¹³² To samozřejmě neznámá, že by člen představenstva byl oprávněn brát slovo aktuálnímu řečníkovi. Při výkonu svého práva každý člen představenstva podléhá řádné proceduře v rámci dané valné hromady, tj. měl by se přihlásit do diskuse a vyčkat, než mu bude předsedajícím valné hromady uděleno slovo. Právo oslovit valnou hromadu podle § 402 odst. 3 ZOK je přitom individuálním právem každého člena představenstva. Není tedy nutné, aby členovi představenstva byla možnost oslovit akcionáře schválena představenstvem coby kolektivním orgánem.

4.4 Členové dozorčí rady

Zákon ukládá členům dozorčí rady povinnost účastnit se valné hromady v § 449 odst. 1 ZOK. Tato povinnost je rovněž adresována každému členovi dozorčí rady jednotlivě. Jde o obdobnou povinnost, která je stanovena pro členy představenstva. Povinnost účastnit se valné hromady v sobě současně zahrnuje zrcadlově i právo každého člena dozorčí rady účastnit se valné hromady, které mu nemůže být upřeno. Odepření účasti nelze z mého připustit ani zvláštní úpravou ve stanovách nebo z jiného důvodu, např. z titulu jiných funkcí člena dozorčí rady.¹³³

Stejně jako v případě představenstva ani v tomto případě ze zákona neplyne sankce za porušení této povinnosti (příslušná osoba nicméně nebude jednat s péčí řádného hospodáře, proto hrozí případná odpovědnost za z toho vzniklou škodu, byť ta je jen stěží představitelná). Lze uvažovat o možnosti zakotvit příslušnou sankci ve stanovách případně smlouvě o výkonu funkce. V souladu s dosavadní judikaturou lze usuzovat, že porušení této povinnosti nemůže odůvodňovat prohlášení usnesení valné hromady za neplatné, nicméně pokud by z důvodu neúčasti nebylo možné poskytnout akcionářům vysvětlení, respektive přezkoumat na valné hromadě, zda jsou splněny podmínky pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení (§ 360 ZOK), mohla by tato skutečnost eventuálně založit neplatnost usnesení valné hromady podle § 428 a násl. ZOK.

4.5 Další osoby

Valné hromady akciové společnosti se za podmínek stanovených zákonem mohou účastnit i další osoby (namísto akcionáře):

---

¹³² FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1792.

¹³³ Shodně Tamtéž, s. 2120.

(a) Správce nebo osoba oprávněná vykonávat práva spojená s akcií

Ve smyslu zákonné domněnky podle § 400 odst. 1 ZOK může akcionáře zastupovat osoba zapsaná v evidenci investičních nástrojů jako správce nebo osoba oprávněná vykonávat práva spojená s akcií. Jde o zvláštní zákonnou úpravu zastoupení, na základě níž může správce nebo osoba zapsaná v evidenci investičních nástrojů akcionáře zastupovat při výkonu všech práv spojených s akciemi vedenými na daném účtu včetně hlasování na valné hromadě.¹³⁴

(b) Zástavní věřitel

Budou-li akcie v zástavě, práva spojená se zastavenou akcií vykonává zásadně ten, kdo je k tomu oprávněn na základě dohody mezi zástavním věřitelem a zástavním dlužníkem. Podle § 1332 odst. 1 NOZ platí, že za trvání zástavního práva k cennému papíru může zástavní věřitel vykonávat práva spojená se zastaveným cenným papírem v rozsahu ujednaném stranami.

(c) Insolvenční správce

V situaci, kdy byl na majetek akcionáře prohlášen konkurs a akcie společnosti byly součástí majetkové podstaty, přechází podle § 246 odst. 1 InsZ oprávnění k výkonu akcionářských práv na insolvenčního správce. Insolvenční správce bude oprávněn k účasti na valné hromadě a bude oprávněn vykonávat všechna související akcionářská práva včetně hlasovacího práva.¹³⁵ S ohledem na totožnou právní úpravu se zřejmě i nadále uplatní závěry dosavadní judikatury, podle níž se nebere zřetel na to, zda akcie byly sepsány jako majetek úpadce nebo jako majetek v průběhu sporu o vyloučení akcií ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce.¹³⁶ Rovněž je nerozhodné, o jaké účastnické cenné papíry půjde, ať již to budou akcie nebo zatímní listy¹³⁷, či dokonce nesplacené nebo nevydané akcie, avšak dosud nedošlo k vydání žádného účastnického cenného papíru.¹³⁸

---

¹³⁴ Blíže viz FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1762–1763.

¹³⁵ Tamtéž, s. 1763.

¹³⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2008, sp. zn. sp. zn. 29 Odo 1347/2006; Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2012, sp. zn. sp. zn. 29 Cdo 4782/2010; Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2009, sp. zn. sp. zn. 29 Cdo 2022/2009.

¹³⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1003/2009.

¹³⁸ Shodně FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1763.

(d) Svěřenský správce

Budou-li akcie vyčleněny z majetku akcionáře a svěřeny do správy ve svěřenském fondu ve smyslu § 1448 a násl. NOZ, přechází výkon práv spojených s akciemi včetně práva účastnit se valné hromady a hlasovat na ní na svěřenského správce.

(e) Správce pozůstalosti, vykonavatel závěti, dědic

Dojde-li k úmrtí akcionáře, stává se akcie součástí pozůstalosti (§ 1475 odst. 2 NOZ). Povolal-li zůstavitel správce pozůstalosti nebo vykonavatele závěti, bude správa akcií včetně práva účastnit se valné hromady a hlasovat na ní náležet správci pozůstalosti povolanému podle § 1556 NOZ, jinak vykonavateli závěti (§ 1677 odst. 1 NOZ). Nepovolal-li zůstavitel žádného z nich, bude ve smyslu § 1677 odst. 1 věty druhé NOZ platit, že pozůstalost spravuje dědic. Bude-li dědiců více a neujednají-li si nic jiného, bude ve smyslu zvláštního pravidla obsaženého v § 42 odst. 2 ZOK platit, že nedohodnou-li se dědicové na výkonu práv spojených s podílem, který je předmětem pozůstalosti, a není-li ustanoven správce této části pozůstalosti, ustanoví takového správce soud, který projednává pozůstalost, na návrh obchodní korporace nebo některého z dědiců. Správce pozůstalosti je oprávněn vykonávat všechna práva spojená s podílem (tzn. akcií), včetně tedy práva účastnit se valné hromady a hlasovat na ní, respektive uplatňovat na ní, resp. v souvislosti s ní akcionářská práva.¹³⁹

---

¹³⁹ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1763–1764.

5. ORGÁNY VALNÉ HROMADY

5.1 Obecné poznámky

Průběh valné hromady zabezpečují její orgány. Přestože to zákon výslovně nestanoví, z logiky věci plyne, že valná hromada by své orgány měla zvolit při svém zahájení. Do zvolení předsedy řídí jednání valné hromady svolavatel, příp. jím určená osoba (§ 422 odst. 1 ZOK). Právní úprava tedy řeší situaci, nebudou-li orgány valné hromady zvoleny, nicméně i tak předpokládá, že v úvodní části minimálně dojde k pokusu orgány valné hromady obsadit.

Orgány valné hromady (respektive osoby zabezpečující její průběh) nesou odpovědnost za řádný průběh valné hromady. Primární roli v tomto směru hraje předseda valné hromady, který valnou hromadu řídí po procesní stránce. Podpůrné úkoly pak plní pořizovatel zápisu, ověřovatel zápisu a osoby pověřené sčítáním hlasů. Zákon přitom nebrání tomu, aby valná hromada zvolila i další orgány valné hromady. V daném případě je korektní, pokud by tuto možnost (stejně jako působnost těchto dalších orgánů valné hromady) vymezily stanovy. I kdyby nicméně stanovy v tomto směru mlčely, dovedu si představit, že by valná hromada mohla konstituovat určitý orgán valné hromady ad hoc v mezích svého oprávnění přijímat procedurální rozhodnutí, a to v zásadě za účelem splnění určitých konkrétních úkolů v rámci valné hromady (např. volba osob, které by byly pověřeny kontrolou, zda kandidáti do funkce členů volených orgánů společnosti splňují zákonné předpoklady pro výkon funkce, typicky se mluví o mandátové komisi).

Pro případ, že by některý z předepsaných orgánů valné hromady nebyl zvolen, platí pravidlo, že určení těchto orgánů náleží svolavateli valné hromady (§ 422 odst. 1 věta druhá až čtvrtá ZOK). Uvedená zákonná úprava představuje podpůrné řešení situace, pokud by se akcionáři neshodli na volbě orgánů valné hromady. Současně jde i o povinnost určit zapisovatele, ověřovatele zápisu i skrutátora (osoba pověřená sčítáním hlasů), nejsou-li zvoleni. Účelem této úpravy je zajistit funkční průběh valné hromady, respektive aby nedošlo k „zablokování“ valné hromady z důvodu, že nebudou zvoleny orgány valné hromady (popřípadě některé z nich).¹⁴⁰ V praxi pak dochází k tomu (zejména v případě společností, u nichž lze tento „deadlock“ očekávat), že svolavatel valné hromady (zejména je-li tímto svolavatelem kolektivní orgán – představenstvo či dozorčí rada) již ve svém rozhodnutí o svolání valné hromady určí, které

---

¹⁴⁰ Srov. FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1942.

osoby mají zastávat funkci orgánů valné hromady, nebudou-li akcionáři tyto orgány valné hromady zvoleni.

Podrobnější pravidla organizace valné hromady a volby jejich orgánů mohou určit stanovy společnosti. Jedná se o procedurální pravidla trvalejšího charakteru s tím, že se uplatní na každou valnou hromadu, nerozhodne-li valná hromada v konkrétním případě jinak (často jsou tato pravidla obsažena v sekci stanov označované jako jednací řád valné hromady). Eventuálně může být tento jednací řád valné hromady vydáván vždy pro konkrétní valnou hromadu (a tedy i samostatně schvalován v rámci každé valné hromady při organizačním zabezpečování valné hromady).¹⁴¹

Orgány valné hromady jsou z povahy věci zvoleny pouze pro dobu konání valné hromady. Trvání funkce orgánu valné hromady nemůže přesáhnout trvání valné hromady, pro kterou byly zvoleny.¹⁴² To platí bezvýhradně pro osobu či osoby pověřené sčítáním hlasů. Na druhou stranu v případě předsedy valné hromady, zapisovatele, respektive ověřovatele zápisu ze zákona vyplývají další povinnosti, zejména tedy zabezpečení vyhotovení a podpis zápisu z valné hromady (viz § 423 odst. 1 ZOK). Zároveň nelze vyloučit možnost, že valná hromada zvolí určité osoby na kratší dobu, např. jen pro projednání několika předem určených bodů valné hromady a pro následující body zvolí jiné osoby. Odstoupí-li zvolená osoba ze své funkce, bude nezbytné takovou osobu nahradit někým jiným, aby bylo možné zajistit další pokračování valné hromady. V takové situaci se na valné hromadě provede nová volba do orgánu valné hromady.¹⁴³

Volba orgánů valné hromady je procedurální záležitostí. I nadále podle mého názoru platí závěry judikatury, že volba orgánů valné hromady není povinnou náležitostí pozvánky na valnou hromadu. Neuvedení této záležitosti v pozvánce neznamená, že by valná hromada nebyla oprávněna své orgány zvolit.¹⁴⁴ Pokud ovšem tato záležitost bude zařazena jako zvláštní bod pořadu jednání v pozvánce na valnou hromadu, bude nezbytné splnit veškeré publikační povinnosti s tím spojené. V pozvánce bude nutné uvést návrh usnesení se jmény osob navržených na orgány valné hromady, a to včetně zdůvodnění.¹⁴⁵

---

¹⁴¹ Blíže viz FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1937.

¹⁴² Tamtéž, s. 1937.

¹⁴³ Tamtéž, s. 1939.

¹⁴⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2009, sp. zn. 29 Cdo 2340/2007.

¹⁴⁵ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1937.

Navrhovatelem kandidátů pro volbu do orgánů valné hromady může být z logiky věci vždy svolavatel valné hromady, neboť na jeho popud se svolává valná hromada a v jeho rukou bude příprava pozvánky a pořadu jednání valné hromady. Tím ovšem není vyloučeno, aby návrh podal i kterýkoli z akcionářů, ať již před konáním valné hromady nebo na počátku valné hromady, kdy se o takovém bodě bude jednat.¹⁴⁶ Takový podnět má charakter protinávru ve smyslu § 361 ZOK ovšem s tím rozdílem, že jej akcionář může předložit až na valné hromadě, a to předtím, než bude o návrhu svolavatele valné hromady na obsazení orgánů valné hromady hlasováno.

Zákon nestanoví bližší pravidla, která by určovala nebo stanovila omezení, kdo je oprávněn zastávat funkci předsedy a dalších orgánů valné hromady. K této otázce se vyjádřil Nejvyšší soud v řadě svých rozhodnutí.¹⁴⁷ Jeho závěry jsou plně použitelné i pro nový zákonný rámec, neboť se v principu nezměnil. Do orgánů valné hromady bude možné zvolit jak osoby z řad akcionářů společnosti (příp. jejich zástupce), tak i jiné osoby, které nejsou akcionáři společnosti (např. osoby vykonávající tyto činnosti profesionálně). Určitá detailnější pravidla vymezující okruh možných kandidátů mohou určovat stanovy.¹⁴⁸

5.2 Předseda valné hromady

Předseda valné hromady řídí průběh celé valné hromady. Jeho úkolem je zajistit, aby došlo k věcně správnému projednání všech záležitostí zařazených na pořad jednání valné hromady, popřípadě doplněných na pořad jednání na základě žádosti kvalifikovaného akcionáře podle § 369 ZOK.¹⁴⁹ Předsedu volí valná hromada a k přijetí tohoto rozhodnutí bude postačovat prostá většina podle § 415 ZOK, neurčí-li stanovy vyšší většinu hlasů pro přijetí navrženého rozhodnutí.

Není-li předseda valné hromady zvolen, řídí valnou hromadu její svolavatel nebo jím určená osoba, který valné hromadě „předsedá“ do okamžiku, než se tohoto úkolu ujme předseda valné hromady. Tím zákonodárce brání tomu, aby se valná hromada nemohla uskutečnit jen proto, že nebyl na valné hromadě zvolen předseda valné hromady.¹⁵⁰ Nezvolení předsedy valné hromady

---

¹⁴⁶ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1938.

¹⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005; Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 1247/2007.

¹⁴⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1938.

¹⁴⁹ Tato povinnost plyne například i z § 80c odst. 3 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NotŘ“), kde se předsedajícimu valné hromady ukládá povinnost vést jednání valné hromady takovým způsobem, který umožní pořízení notářského zápisu předepsaným způsobem.

¹⁵⁰ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2009, sp. zn. 29 Cdo 9/2009.

tedy není samo o sobě důvodem, pro který by mohla být prohlášena za neplatná usnesení valné hromady, která byla na takové valné hromadě přijata.¹⁵¹ Poté, co je předseda valné hromady zvolen, přebírá řízení dalšího průběhu valné hromady.¹⁵²

Předseda valné hromady uděluje slovo všem oprávněným mluvčím (tj. členům představenstva, členům dozorčí rady, akcionářům). Předseda valné hromady může také mluvčím slovo odebírat, nemůže tak ale učinit bez odůvodnění.¹⁵³ Předseda zajišťuje, aby byly projednány jednotlivé záležitosti navržené na pořad jednání, a to v navrženém pořadí.¹⁵⁴ Předseda valné hromady proto není oprávněn o své vůli (tj. nepřiznají-li takové oprávnění předsedovi valné hromady stanovy) měnit pořadí projednávaných bodů. To však může učinit valná hromada na základě svého procedurálního rozhodnutí, tj. na základě rozhodnutí o tom, že určitý bod pořadu jednání má být předřazen jinému bodu pořadu jednání.

Předseda řídí hlasování o každém návrhu, při každém hlasování je povinen ověřit, zda je valná hromada usnášeníschopná a v případě, že valná hromada není usnášeníschopná, jednání valné hromady ukončit (případně určitý bod „přeskočit“, pokud se nedostatek usnášeníschopnosti vztahuje jen k určitému bodu pořadu jednání). Po ukončení hlasování pak předseda valné hromady oznamuje jeho výsledek.¹⁵⁵ Nejedná se však o výslovnou povinnost předsedy, může tudíž dojít k pověření jiné osoby k tomu, aby akcionáře přítomné na valné hromadě s výsledky hlasování na valné hromadě seznámila.

Předseda valné hromady musí v průběhu valné hromady akcionářům umožnit, aby ke každé záležitosti zařazené na pořad jednání mohli uplatnit své právo na vysvětlení (§ 357 a násl. ZOK) a podat případně svůj návrh či protinávrh (§ 361 a násl. ZOK), respektive zajistit projednání řádně a včas doručených návrhů či protinávrhů k záležitostem zařazeným na pořad jednání valné hromady, případně podat protest (srov. § 424 ZOK).

Předseda valné hromady podepisuje zápis z valné hromady podle § 423 odst. 1 ZOK. Vyhotovuje-li se notářský zápis, náleží mu rovněž podepsání i tohoto zápisu. Notářský zápis osvědčující průběh valné hromady podepisuje podle § 77 odst. 2 NotŘ. Jde-li o notářský zápis

---

¹⁵¹ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2834/2012.

¹⁵² FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1939.

¹⁵³ Tamtéž, s. 1939.

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 1939: „Lze připustit, že ve zřejmě odůvodněných případech by se předseda valné hromady mohl od navrženého pořadí jednání odchýlit. Zákon takovou možnost sice výslovně neumožňuje, ale také ji nezakazuje. Změna v pořadí projednání některých záležitostí, které byly zařazeny na pořad jednání valné hromady, však nesmí být na újmu práv akcionářů.“.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 1939–1940.

o rozhodnutí valné hromady podle 80b NotŘ, je předseda osobou, která schvaluje a podepisuje znění notářského zápisu podle § 80b odst. 1 písm. m) NotŘ. Nebude-li předseda souhlasit se zněním notářského zápisu a nepodepíše jej, musí notáři uvést důvody, pro které rozhodnutí valné hromady neschvaluje, nebo pro které notářský zápis nepodepsal.¹⁵⁶

Z § 424 odst. 1 ZOK lze dovozovat, že předseda valné hromady odpovídá za to, aby byl do zápisu z valné hromady vždy zapsán akcionářský protest (požádá-li o zápis protestující – srov. § 423 odst. 2 písm. f) ZOK; po Novele ZOK již nemusí protestující o zaznamenání protestu žádat – srov. § 423 odst. 2 písm. f) ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021). Samotný zápis protestu provádí v průběhu valné hromady zapisovatel. Zapsání protestu do zápisu je významné pro oprávnění akcionáře dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady. Jak plyne z § 424 odst. 1 ZOK, akcionář (účastníci se valné hromady) se nemůže dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady, nebyl-li proti usnesení valné hromady podán protest; akcionář (účastníci se valné hromady) se může dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady pouze z důvodů uvedených v protestu¹⁵⁷, po Novele ZOK zákon navíc výslovně stanoví, že protest musí být odůvodněn (srov. § 424 odst. 1 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021). Z uvedeného ustanovení tak implicitně vyplývá, že předseda (popřípadě ověřovatel zápisu) by měl provést kontrolu zápisu z hlediska vznesených protestů na valné hromadě.¹⁵⁸

V průběhu valné hromady může nastat také situace, že ustanovený předseda nebude moci (z vážných důvodů) pokračovat v řízení valné hromady. Zákon nepředvídá žádné řešení pro takovou situaci. Na takový případ však mohou pamatovat stanovy společnosti, kde lze upravit pravidla pro další postup. Lze si představit řešení, že řízení převezme ta osoba, která valnou hromadu řídila až do doby zvolení předsedy, a bude valnou hromadu řídit až do okamžiku zvolení nového předsedy valné hromady. Nebude-li moci jiný zvolený orgán valné hromady vykonávat svou funkci, bude i v takovém případě třeba zvolit do příslušné funkce jinou osobu.¹⁵⁹ Nebude-li takto nový předseda valné hromady zvolen, popřípadě budou-li stanovy mlčet, určí osobu vedoucí zasedání valné hromady svolavatel (srov. § 422 odst. 1 ZOK *per analogiam*).

---

¹⁵⁶ Viz blíže FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1940–1941.

¹⁵⁷ Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 27 Cdo 3885/2017, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2019, sp. zn. 27 Cdo 2363/2019 či usnesení Nejvyššího soudu ze 17. 12. 2019, sp. zn. 27 Cdo 787/2018.

¹⁵⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1941.

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 1940.

5.3 Zapisovatel

Další osobou, jež musí být zvolena pro řádný průběh jednání valné hromady, je zapisovatel, jehož hlavním úkolem je vyhotovit zápis z jednání (§ 423 odst. 1 ZOK). Z § 423 odst. 2 písm. f) ZOK plyne, že v zápisu musí být zaznamenán obsah protestu včetně usnesení valné hromady, jehož se týká (požádá-li o zápis protestující – srov. § 423 odst. 2 písm. f) ZOK; po Novele ZOK již nemusí protestující o zaznamenání protestu žádat – srov. § 423 odst. 2 písm. f) ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021).¹⁶⁰ Zvolený zapisovatel je povinen (a současně i oprávněn) účastnit se celého průběhu valné hromady. V opačném případě by nemohl zápis z valné hromady náležitě vyhotovit. Odpovědnost za vyhotovení zápisu stvrzuje zapisovatel svým podpisem. Způsob, jakým zapisovatel dostojí své povinnosti, je do značné míry na něm (zda si bude v průběhu valné hromady činit poznámky, respektive zda bude průběh valné hromady nahráván a následně dojde k vyhotovení zápisu na základě takové nahrávky).¹⁶¹ Není ovšem vyloučeno, aby zapisovatel pověřil další osoby sepisováním dění na valné hromadě. Způsob provádění zápisu může být přizpůsoben konkrétním okolnostem a technickým možnostem. Zákon současně nestanoví, kdo je oprávněn vykonávat funkci zapisovatele (nejsou stanoveny žádné „předpoklady pro výkon funkce“). Nelze však vyloučit, že tyto požadavky určí stanovy. V praxi se nicméně takové omezení pro výkon funkce zapisovatele v podstatě nevyskytují.

5.4 Ověřovatel zápisu

Na rozdíl od společnosti s ručením omezeným ZOK v případě akciové společnosti stanoví, že je nezbytné na valné hromadě zvolit též ověřovatele zápisu. Ověřovatel zápisu je osoba odlišná od zapisovatele, jehož úkolem je ověřit správnost zápisu. Ověřovatel ověřuje správnost zápisu tím, že se pod něj podepíše (§ 423 odst. 1 ZOK). Pokud by zapisovatel do zápisu uvedl skutečnosti, které se v průběhu valné hromady neodehrály nebo některé události popíše nesprávně, bude ověřovatel oprávněn podepsání zápisu odmítnout.¹⁶² Eventuálně může, pokud mu bude toto umožněno, učinit před podpisem zápisu z valné hromady do textu zápisu výhradu vymežující, v čem zápis z valné hromady neodpovídá skutečnosti.

Z hlediska zákona postačuje na valné hromadě volba (příp. určení) pouze jediného ověřovatele zápisu. Není ovšem vyloučeno, aby valná hromada zvolila více ověřovatelů zápisu, což ostatně

---

¹⁶⁰ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1941.

¹⁶¹ Tamtéž, s. 1941.

¹⁶² Tamtéž, s. 1941.

plyne i z § 423 odst. 1 ZOK, kde se výslovně uvádí, že zápis podepisuje ověřovatel nebo ověřovatelé zápisu.¹⁶³ Valná hromada může rozhodnout, že předsedou valné hromady a ověřovatelem zápisu bude jedna osoba (§ 422 odst. 2 ZOK). Je tím umožněna kumulace těchto funkcí, která může být praktická zejména v případě akciových společností s menším počtem akcionářů, jejichž valné hromady se z hlediska svého průběhu velmi blíží valným hromadám společností s ručením omezeným, popřípadě tehdy, je-li třeba omezit počet osob účastnících se valné hromady (například z důvodu platných omezení týkajících se shromažďování osob kvůli nepříznivé epidemiologické situaci) na minimum.

5.5 Osoba pověřená sčítáním hlasů

Stejně jako v případě ověřovatele zápisu je na rozdíl od společnosti s ručením omezeným zákonným požadavkem na konání valné hromady volba (určení) osoby či osob pověřených sčítáním hlasů. Osoby pověřené sčítáním (skrutátoři) provádějí sčítání hlasů akcionářů během každého hlasování na valné hromadě. Z textu zákona lze dovozovat, že je možné zvolit jednoho nebo více skrutátorů, neboť v zákoně se výslovně hovoří o jedné nebo více osobách.¹⁶⁴ Určení počtu bude zpravidla záviset na velikosti valné hromady, resp. počtu akcionářů (jejich zástupců) účastnících se valné hromady. Osoba pověřená sčítáním hlasů přitom nutně nemusí být osobou, která sbírá hlasovací lístky (v případě této formy hlasování na valné hromadě). Tento úkol mohou plnit i nejrůznější administrativní pracovníci pověřeni (zpravidla) osobou pověřenou sčítáním hlasů. Osoba pověřená sčítáním hlasům však musí zajistit, aby na základě hlasování akcionářů, resp. jejich zástupců (ať už pomocí hlasovacích lístků, či na základě nejrůznějších forem elektronického hlasování) bylo možné zjistit výsledky hlasování.

---

¹⁶³ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1941.

¹⁶⁴ Tamtéž, s. 1942.

6. AKCIONÁŘSKÁ PRÁVA SOUVISEJÍCÍ S VALNOU HROMADOU

6.1 Právo akcionáře na informace/ vysvětlení

Akcionář je předně oprávněn požadovat a obdržet na valné hromadě od společnosti vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti nebo jí ovládaných osob, je-li takové vysvětlení potřebné pro posouzení obsahu záležitostí zařazených na valnou hromadu nebo pro výkon jeho akcionářských práv (§ 357 a násl. ZOK). Jedná se o individuální právo akcionáře, které je spojeno s akcií. Náleží každému akcionáři bez ohledu na počet akcií, které vlastní. K jeho výkonu bude akcionáři postačovat vlastnictví i jen jediné akcie.

Právo na vysvětlení slouží akcionáři především k tomu, aby mohl informovaně vykonat hlasovací právo, a dále aby měl informace o dění a dalším směřování společnosti a aby se mohl rozhodnout, jak naloží se svou investicí – se svými akciemi; zda si akcie ponechá, zvýší svou účast, či akcie zcizí. Neváže se na hlasovací právo. Může být vykonáno i akcionářem, který je zbaven hlasovacího práva, popřípadě, jehož hlasovací práva jsou sistována (viz § 426 ZOK). Právo na vysvětlení může být vykonáno i v zastoupení. Je-li akcionář zastoupen zmocněncem, je toto právo oprávněn uplatnit i jeho zmocněnec na základě plné moci udělené k zastupování na valné hromadě (§ 399 ZOK), případně jiný zástupce akcionáře. Stejně může toto právo vykonat i osoba zapsaná jako správce v evidenci investičních nástrojů nebo jako osoba oprávněná vykonávat práva spojená s akcií (viz § 400 ZOK).

Zákon sice výslovně neomezuje uplatnění práva akcionáře na vysvětlení pouze na období konání valné hromady. Na druhou stranu právo na vysvětlení může akcionář uplatnit jedině v souvislosti s valnou hromadou. Z uvedeného důvodu se podává, že akcionář může žádost o vysvětlení podle § 357 a násl. ZOK podat i před konáním valné hromady (především tedy poté, co bude uveřejněn pořad jednání valné hromady – srov. rovněž § 357 odst. 2 poslední věta ZOK), nicméně nemá právo, aby mu bylo vysvětlení ještě před valnou hromadou poskytnuto. Má však právo, aby mu bylo požadované vysvětlení poskytnuto v průběhu valné hromady, a to v rámci bodu pořadu jednání, jehož se podaná žádost o vysvětlení obsahově týká, a není-li to možné, pak do 15 dnů ode dne konání valné hromady (srov. § 358 odst. 1 ZOK).

ZOK vymezuje určité podmínky, které musí být splněny, aby se akcionář mohl svého práva na vysvětlení úspěšně domáhat. Uplatnění tohoto práva je omezeno ve dvou směrech, přičemž obě

podmínky musí být splněny současně. Akcionář může žádat o vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti nebo jí ovládaných osob a takové vysvětlení musí být potřebné k posouzení obsahu záležitostí zařazených na valnou hromadu anebo, alternativně, pro výkon jeho akcionářských práv.¹⁶⁵ Uvedené je nezbytné posuzovat objektivně, nicméně z povahy věci o případném odmítnutí poskytnutí vysvětlení z uvedeného důvodu rozhoduje představenstvo, nikoliv například předseda valné hromady. Předseda valné hromady může být v tomto směru „hláskou troubou“, který případně oznámí dotazujícímu akcionáři (popřípadě všem akcionářům přítomným na valné hromadě), že z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 357 ZOK nebude požadované vysvětlení poskytnuto.

Akcionář má v obecné rovině právo obdržet požadované informace (vysvětlení) již na valné hromadě (viz dikci „*požadovat a obdržet na valné hromadě od společnosti vysvětlení*“). Představenstvo tedy zásadně není oprávněno odkázat akcionáře s odpovědí na pozdější dobu po skončení valné hromady, jakkoliv se v praxi tento postup používá i v případech, kdy představenstvo na určité otázky nechce odpovědět přímo na valné hromadě, popřípadě se chce rozhodnout, jak na položené dotazy nejlépe zareagovat. V tomto směru je princip bezprostředního poskytnutí vysvětlení prolomen ve větě druhé § 358 odst. 2 ZOK, který ve vztahu ke složitým vysvětlením umožňuje společnosti odpovědět 15 dní po valné hromadě.¹⁶⁶

Práva na vysvětlení lze uplatňovat ústně, případně i písemně. Společnosti v tomto směru mají zpravidla předpřipraveny formuláře na valné hromadě, na které mohou své dotazy akcionáři (jejich zástupci) formulovat a předat je příslušným osobám k zajištění odpovědí. To může být i praktické z pohledu náležitého zachycení položených žádostí o vysvětlení pro účely zápisu či jinak. Další velmi častou možností bude uplatnění tohoto práva elektronickou formou, např. e-mailem, zasláním dotazu do datové schránky společnosti nebo vložení dotazu na elektronickém místě k tomu určeném, např. na internetových stránkách zřízených pro účely konání valné hromady.¹⁶⁷

Ze zákona se podává, že povinným poskytnout požadované informace (vysvětlení) je společnost. Jelikož se však žádosti o vysvětlení upínají k záležitostem společnosti, je na představenstvu, aby zajistilo odpovědi na položené žádosti o vysvětlení (srov. rovněž § 163

---

¹⁶⁵ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1618.

¹⁶⁶ Tamtéž, s. 1618.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 1622.

NOZ). To ostatně potvrzuje i § 359 ZOK, podle kterého je na představenstvu¹⁶⁸, aby případně rozhodlo, že jsou splněny podmínky pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení. To by mělo v obecné rovině platit i tehdy, je-li svolavatelem valné hromady někdo jiný než představenstvo (tj. například člen představenstva, dozorčí rada či její individuální člen, popřípadě kvalifikovaný akcionář).

Zákon nestanoví, v jaký okamžik má být akcionářům na valné hromadě vysvětlení poskytnuto. V uvedeném ohledu je nutné vyjít z účelu práva na vysvětlení, kterým je umožnit akcionářům přijmout ohledně záležitostí zařazených na pořad jednání valné hromady informované rozhodnutí. Vztahuje-li se proto žádost o vysvětlení ke konkrétnímu bodu pořadu jednání, je povinností představenstva poskytnout toto vysvětlení předtím, než započne hlasování o návrhu či návrzích, které byly v rámci daného bodu pořadu jednání předloženy k projednání. Odpovědi na otázky akcionářů se poskytují ústně v sále (ledaže není poskytnutí odpovědi možné – viz dále).¹⁶⁹ Veškeré žádosti o vysvětlení, respektive poskytnuté odpovědi, se následně zapisují do zápisu z valné hromady.

Ze zásady poskytovat vysvětlení přímo na valné hromadě zákon stanoví výjimku, pokud to vzhledem ke složitosti vysvětlení¹⁷⁰ není možné. O složité vysvětlení půjde zejména v takovém případě, pokud bylo obtížné daný dotaz předvídat a jeho zodpovězení vyžaduje posouzení určitých technických či jiných složitých odborných skutečností. To současně za podmínky, že se jedná o informaci, která je či může být relevantní z hlediska rozhodnutí akcionáře, jak má v konkrétním případě hlasovat, nicméně § 358 odst. 1 ZOK stanoví, že dodatečné vysvětlení se poskytne i v případě, že poskytnuté vysvětlení již není nezbytné pro výkon akcionářských práv (§ 358 odst. 1 ZOK). Z uvedeného se současně podává, že případná náročnost položeného dotazu není důvodem pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení. Může být však důvodem, pro který společnost poskytne vysvětlení ve stanovené 15denní lhůtě po konání valné hromady.

---

¹⁶⁸ Ačkoliv § 359 ZOK ve znění účinném do 31. 12. 2020 stanoví, že možnost odmítnout vysvětlení má i osoba, která svolává valnou hromadu, je uvedené nepřesné. Povinnost poskytnout má statutární orgán (případně ve spolupráci s jinými orgány společnosti). Novela ZOK tuto nepřesnost odstraňuje – srov. § 359 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021 a rovněž důvodovou zprávu k této změně, ve které se uvádí, že „*osobou povinnou k poskytnutí vysvětlení je společnost, která tak činí prostřednictvím svých orgánů. Tyto orgány mohou také za společnost poskytnutí vysvětlení odmítnout. Valnou hromadu však mohou svolat i jiné subjekty než orgány společnosti; tyto osoby současně nejsou povinny poskytnout vysvětlení, není tedy logické, aby mohly rozhodovat o jeho odepření.*“

¹⁶⁹ Viz FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1626.

¹⁷⁰ Tamtéž, s. 1628: „*Obsah pojmu „složitost vysvětlení“ je nutné vykládat restriktivně, neboť jde o výjimku z obecného pravidla.*“

Zajištění přípravy odpovědi na uvedenou „náročnou“ žádost o vysvětlení náleží do působnosti představenstva. Nebude-li vysvětlení akcionářům poskytnuto, dochází tím k zásahu do práva akcionáře, které může vyústit až k prohlášení usnesení valné hromady za neplatné.¹⁷¹ Je otázkou, zda je dán důvod k prohlášení usnesení valné hromady za neplatné i tehdy, pokud představenstvo bylo pro složitost požadovaného vysvětlení oprávněno rozhodnout, že toto vysvětlení bude poskytnuto ve lhůtě 15 dnů po skončení valné hromady, avšak toto vysvětlení je následně nedostatečné. Jde o to, že tato informace je zcela bezpředmětná z hlediska přijetí příslušného usnesení, neboť akcionáři se již museli rozhodnout, jak o konkrétním návrhu hlasovat na základě informací, které měli v okamžiku hlasování. Zjevně nebylo možné, aby přihlíželi též k informacím, které by byly obsaženy v dodatečně obdrženém vysvětlení. Proto se kloním k závěru, že pro otázku případné neplatnosti usnesení valné hromady bude klíčové primárně to, zda byly dány podmínky pro odložení vysvětlení z důvodu „náročnosti“ žádosti ve smyslu § 358 odst. 1 ZOK, nikoliv už samotná kvalita následně poskytnutého vysvětlení.

Informace obsažená ve vysvětlení musí být určitá a musí poskytovat dostatečný a pravdivý obraz o dotazované skutečnosti.¹⁷² Platí, že vysvětlení se akcionáři dostalo i tehdy, pokud byla informace uveřejněna na internetových stránkách společnosti nejpozději v den předcházející dni konání valné hromady a je k dispozici akcionářům v místě konání valné hromady. Jestliže je informace akcionáři sdělena, má každý další akcionář právo si tuto informaci vyžádat i bez splnění postupu podle § 357 ZOK (viz § 358 ZOK).

Zákon stanoví podmínky, za kterých je společnost oprávněna požadované vysvětlení neposkytnout, a to buď zcela nebo zčásti za podmínek uvedených v § 359 ZOK. Splnění podmínek pro odmítnutí poskytnout vysvětlení posoudí představenstvo a sdělí tyto důvody akcionáři. Informace o odmítnutí poskytnutí vysvětlení by měla být rovněž obsažena v zápisu z valné hromady (§ 360 odst. 1 ZOK). Na tomto podkladu se totiž akcionář může domáhat poskytnutí vysvětlení soudní cestou za podmínek uvedených v § 360 odst. 3 ZOK.

Akcionář má právo požadovat, aby dozorčí rada určila, že podmínky pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení nenastaly a představenstvo je povinno mu je sdělit. Dozorčí rada o žádosti akcionáře rozhodne přímo na jednání valné hromady, a nelze-li to, tak do 5 pracovních dnů ode dne konání valné hromady (§ 360 odst. 2 ZOK). V případě, že s poskytnutím vysvětlení dozorčí rada

---

¹⁷¹ Viz Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 1. 2002, sp. zn. 29 Odo 400/2001 a Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. 29 Odo 1516/2006.

¹⁷² FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1629: „*Obecnou a neurčitou odpovědí nebude povinnost poskytnout vysvětlení splněna.*“.

nesouhlasí nebo se v zákonné lhůtě nevyjádří (případně dojde k odmítnutí poskytnutí vysvětlení nebo neposkytnutí vysvětlení ve lhůtě podle § 358 odst. 1 ZOK – srov. § 360 odst. 3 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021), rozhodne o tom, zda je společnost povinna informaci poskytnout, soud na návrh akcionáře. Jedná se o sporné řízení, žalobcem bude akcionář a žalovaným dotčená společnost. Věcně příslušné budou krajské soudy. Právo podat návrh na zahájení řízení lze u soudu uplatnit do 1 měsíce ode dne konání valné hromady, na které bylo odmítnuto poskytnutí vysvětlení, případně od odmítnutí nebo neposkytnutí informace ve lhůtě podle § 358 odst. 1 ZOK; k později uplatněnému právu na uložení povinnosti poskytnout vysvětlení se nepřihlíží.

Po dobu řízení podle § 360 odst. 3 ZOK neběží promlčecí lhůta pro uplatnění práv, která jsou na požadovaných vysvětleních závislá (§ 360 odst. 4 ZOK), což může být jednak řízení o náhradě škody vůči členům orgánů společnosti, popřípadě i pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady za podmínek uvedených v § 428 a násl. ZOK.

6.2 Právo uplatňovat návrhy a protinávrhy

Právo uplatňovat návrhy a protinávrhy k záležitostem zařazeným na pořad valné hromady je další z práv akcionáře, v němž se promítá právo akcionáře podílet se na řízení akciové společnosti. Stejně jako v případě práva požadovat vysvětlení není toto právo akcionáře spojeno s určitou výší podílu akcionáře na základním kapitálu společnosti, tj. i akcionář vlastníci jedinou akcií je oprávněn uplatňovat návrhy a protinávrhy k záležitostem zařazeným na pořad jednání (na rozdíl od práva požadovat doplnění pořadu jednání, které svědčí pouze kvalifikovanému akcionáři podle § 369 ZOK). Na základě tohoto individuálního práva může akcionář podat svůj návrh či protinávrh pouze k těm bodům valné hromady, které byly navrženy na pořad jejího jednání (§ 361 a 362 ZOK), anebo pokud ještě nebyla uveřejněna pozvánka, teprve budou zařazeny na pořad valné hromady (§ 363 ZOK).

ZOK poněkud *promiscue* používá pojmu návrh a protinávrh. V obou případech jde nicméně o návrh usnesení, který ten, který akcionář předkládá valné hromadě k hlasování v rámci konkrétního bodu pořadu jednání valné hromady. Protinávrh je svým charakterem návrh usnesení, který jde proti návrhu předloženému svolavatelem valné hromady, popřípadě proti návrhu předloženému jiným akcionářem společnosti. Každý takový návrh (či protinávrh) musí být doručen společnosti v přiměřené lhůtě před konáním valné hromady (s výjimkou návrhů osob do orgánů společnosti). Smyslem tohoto požadavku je, aby se i ostatní akcionáři

o uplatněném návrhu či protinávru dozvěděli a mohli na valnou hromadu lépe připravit, což je umocněno povinností společnosti zajistit publikaci návrhů či protinávruhů na internetových stránkách společnosti bezodkladně poté, co budou společnosti doručeny (§ 407 odst. 2 ZOK). Nutno podotknout, že po Novele ZOK již zákon o obchodních korporacích nepožaduje, aby byl návrh, resp. protinávrh doručen společnosti v přiměřené lhůtě před konáním valné hromady (srov. § 361 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021). Nelze však vyloučit, že uvedené omezení zakotví stanovy společnosti.

Ze zákona nevyplývá, co se rozumí přiměřenou dobou. Tímto požadavkem se sleduje, aby mezi doručením protinávru akcionáře a konáním valné hromady měla společnost dostatek času tyto protinávry analyzovat, zaujmout k nim své stanovisko a zpřístupnit všem ostatním akcionářům způsobem uvedeným v § 362 ZOK.¹⁷³ Domnívám se, že tuto lhůtu mohou konkretizovat stanovy společnosti, které tedy mohou vyžadovat, aby byly návrhy či protinávry doručeny v určité lhůtě před konáním valné hromady (např. tedy alespoň 10 dní před konáním valné hromady). Důsledkem porušení této povinnosti je skutečnost, že společnost nemusí takový návrh k projednání na valné hromadě připustit. Na druhou stranu i pozdě doručený protinávrh je projednatelný¹⁷⁴ a bude-li jeho projednání zařazeno na pořad jednání, nezaloží tato skutečnost samo o sobě neplatnost usnesení podle § 428 a násl. ZOK, kterým bude příslušný pozdě doručený návrh či protinávrh schválen. Do určité míry však záleží na společnosti, resp. valné hromadě, zda takový návrh připustí k projednání na valné hromadě či nikoliv.

Zákon odkazuje na obdobnou aplikaci § 369 odst. 2 ZOK, z čehož lze dovodit povinnost společnosti uveřejnit (způsobem stanoveným pro svolání valné hromady) akcionářský návrh nejméně pět dnů (kalendářních) přede dnem konání valné hromady, případně je-li určen rozhodný den k účasti na valné hromadě, pak pět dnů před tímto dnem. I pozdě doručené návrhy či protinávry je nicméně nutné uveřejnit na internetových stránkách společnosti podle § 407 odst. 2 ZOK.

Představenstvo je tedy povinno zajistit náležitou publikaci řádně a včas doručených návrhů a protinávruhů, respektive nastavit termíny zasedání představenstva tak, aby představenstvo mohlo řádně a včas doručené protinávry projednat a zaujmout k nim své stanovisko, které by tedy

---

¹⁷³ Viz FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1645.

¹⁷⁴ Srov. analogicky Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2007, sp. zn. 29 Odo 1629/2005. Shodně ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol., Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2017, komentář k § 361, m. č. 5; opačně JOSKOVÁ, L. Právo akcionáře podávat návrhy a protinávry. *Obchodněprávní revue*. 2014, č. 9, s. 257 uvádí: „se přikláním spíše k závěru, že pozdní doručení (proti)návru znamená, že valná hromada o takto předloženém (proti)návru rozhodovat nesmí“.

případně mohlo (resp. mělo – srov. § 362 odst. 1 ZOK) uveřejnit spolu s akcionářovým návrhem či protinávřem. Ve svém stanovisku by se představenstvo mělo především vyjádřit, zda doporučuje akcionářům přijetí či nepřijetí předloženého návrhu či protinávřu¹⁷⁵, respektive z jakých důvodů (na základě jakých argumentů) představenstvo takové stanovisko akcionářům předkládá. Stanovisko přijímá přitom představenstvo jako kolektivní orgán. To platí i tehdy, není-li představenstvo coby kolektivní orgán svolavatelem valné hromady.¹⁷⁶

Společnost není povinna oznamovat akcionářům akcionářský protinávř způsobem pro svolání valné hromady v dále uvedených případech (§ 362 ZOK):

- (a) *oznámení a stanovisko by bylo způsobem pro svolání valné hromady doručeno méně, než dva dny přede dnem konání valné hromady*

Tento případ zohledňuje časové hledisko.¹⁷⁷ Jestliže nebude možné v této lhůtě způsobem pro svolání valné hromady (viz § 406 ZOK) doručit návrh (včetně stanoviska představenstva), není nutné tímto způsobem návrh publikovat. To však neznamená, že představenstvo může být zcela laxní, tj. zabránit splnění této povinnosti tím, že bezodkladně doručeny protinávř akcionářů neprojednává. I v takovém případě je ovšem nutné uveřejnit takto pozdě doručeny návrh na internetových stránkách společnosti (§ 407 odst. 2 ZOK).

- (b) *Náklady na uveřejnění protinávřu jsou v hrubém nepoměru k významu a obsahu protinávřu*

V daném případě jde o materiální posouzení obsahu doručeny protinávřu. Předně tedy musí představenstvo posoudit, zda je doručeny návrh či protinávř vůbec projednatelný, tj. zda se vztahuje k uveřejněnému pořadu jednání či nikoliv. Současně je nutné posoudit, zda se vůbec jedná o protinávř (v praxi nezřídka kdy nastává situace, kdy akcionáři doručí protinávř ve znění „nesouhlasím s navrženým usnesením“,

---

¹⁷⁵ Srov. rovněž usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2007, sp. zn. 29 Odo 1629/2005, ve kterém dovedil dovolací soud dovedil, že „účelem uvedeného ustanovení [§ 180 odst. 5 obch. zák. ve znění účinném do 30.11. 2009, resp. § 180 odst. 6 obch. zák. ve znění účinném od 1. 12. 2009] je zpřístupnit ostatním akcionářům protinávř a současně i stanovisko představenstva k tomu, jaké dopady by mělo přijetí protinávřu do poměrů společnosti a tím jim umožnit, aby se rozhodli se znalostí věci, zda budou akceptovat původní návrh či protinávř, popřípadě aby si opatřili další potřebné informace pro takové rozhodnutí.“

¹⁷⁶ Shodně FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1648.

¹⁷⁷ Tamtéž, s. 1648: „Dvoudenní lhůta se bude počítat na kalendářní dny. Lhůta se určí zpětně a podle obecných pravidel bude počítána podle § 605 obč. zák. ode dne, který bezprostředně předchází dni konání valné hromady. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo na státem uznaný svátek, bude podle § 607 obč. zák. posledním dnem lhůty pracovní den nejbliže předcházející.“

popřípadě s návrhem, respektive protinávhrhem ve znění „valná hromada neschvaluje navržené usnesení“. V daném případě se v podstatě ani nejedná o protinávhr, nýbrž o vyjádření vůle akcionáře, jak hodlá o předloženém návrhu hlasovat. Nicméně dosah této výjimky je širší, neboť umožňuje představenstvu posouzení, zda řádně doručený návrh či protinávhr, který je skutečným návrhem či protinávhrhem, má být z hlediska svého významu a obsahu akcionářům komunikován či nikoliv. V uvedeném ohledu mám za to, že tuto výjimku je nutné vykládat velmi restriktivně, neboť v opačném případě by představenstvo mohlo až příliš zasahovat do práva akcionáře podávat návrhy a protinávhrhy k pořadu jednání valné hromady. Zohledněno je v tomto směru ekonomické (nákladové) hledisko. Uvedený nepoměr musí být proto zcela markantní¹⁷⁸, případně zjevně šikanózní. Pokud tak například pozvánka na valnou hromadu je pouze uveřejněna na internetových stránkách a současně například v obchodním věstníku, jsou tyto náklady vcelku zanedbatelné. Na druhou stranu publikace pozvánky v podobě zasílání písemných pozvánek na adresu akcionářů může být vcelku nákladnou záležitostí. Výše uvedené je nutno posuzovat v kontextu konkrétní společnosti při zohlednění jejího obratu a akcionářské struktury.

(c) *Text návrhu či protinávhrhu obsahuje více než 100 slov*

Konečně zákon stanoví, že způsobem pro svolání valné hromady není nutné uveřejňovat návrhy či protinávhrhy, jejichž délka přesahuje 100 slov. Uvedená výjimka míří na extrémně dlouhé návrhy, jejichž sdělení akcionářům by v tomto směru bylo neekonomické. V tomto ohledu se však nejedná o absolutní zákaz publikace, nicméně je dána možnost představenstvu uveřejnit způsobem pro svolání valné hromady toliko podstatu protinávhrhu se svým stanoviskem a plné znění protinávhrhu pak uveřejnit toliko na internetových stránkách společnosti podle § 362 odst. 2 ZOK. Z uvedeného se podle mého názoru současně podává, že představenstvo je povinno způsobem pro svolání valné hromady zpřístupnit akcionářům toliko návrhy a protinávhrhy, nikoliv již i odůvodnění (to po mém soudu vždy postačí zpřístupnit akcionářům pouze na internetových stránkách společnosti).

Ve všech uvedených případech platí, že společnost není pouze povinna takové návrhy či protinávhrhy akcionářů uveřejnit způsobem pro svolání valné hromady. Nebrání se však

---

¹⁷⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1649.

společnosti (představenstvu) i takové návrhy či protinávhrhy způsobem pro svolání valné hromady přesto uveřejnit. Limitem je v tomto směru nicméně povinnost členů představenstva jednat s péčí řádného hospodáře.¹⁷⁹ Například pokud by se představenstvo rozhodlo uveřejnit pozdě doručený návrh akcionáře se svým stanoviskem v celostátním tisku, ač by vědělo, že by tento návrh či protinávhrh byl v tomto celostátním periodiku publikován až den následující po dni, ve kterém se konala valná hromada, k jejímuž pořadu jednání byl tento návrh či protinávhrh akcionáře adresován.

ZOK současně umožňuje akcionářům uplatňovat své návrhy k záležitostem, které budou zařazeny na pořad valné hromady, také před uveřejněním pozvánky na valnou hromadu. Návrh doručený společnosti nejpozději 7 dnů před uveřejněním pozvánky na valnou hromadu uveřejní představenstvo i se svým stanoviskem spolu s pozvánkou na valnou hromadu. Stanovy společnosti mohou tuto lhůtu zkrátit (§ 363 ZOK). V takovém případě je povinností představenstva projednat takto doručené protinávhrhy (zpravidla v záležitostech, které budou očekávatelně zařazeny na pořad jednání valné hromady) a připravit k nim své stanovisko tak, aby mohly být součástí pozvánky na valnou hromadu.

Zákon současně podpůrně stanoví, že nejprve se hlasuje o návrhu akcionáře. Stanovy však mohou určit jiné pořadí hlasování a v tomto směru pravidelně stanoví, že nejdříve se hlasuje o návrhu svolavatele valné hromady. Ze zákona současně nevyplývá pořadí hlasování o jednotlivých protinávhrzích v případě, kdy je doručeno více akcionářských návrhů. Tato pravidla mohou bezpochyby určit stanovy. Neurčí-li tak stanovy, je logické vycházet z toho pořadí, jak byly doručeny či předány společnosti. Pokud stanovy určí, že se nejdříve rozhoduje o návrhu svolavatele, je otázkou, zda je možné tímto způsobem postupovat též v případě svolání valné hromady na žádost kvalifikovaného akcionáře. Jde o to, že tímto způsobem by mohl svolavatel nepřipustným způsobem ovlivnit hlasování o návrzích kvalifikovaného akcionáře, což by bylo v rozporu s § 367 a násl. ZOK. Soudím tak, že je-li svolávána valná hromada na žádost kvalifikovaného akcionáře, hlasuje se vždy nejdříve o návrzích předložených kvalifikovaným akcionářem a teprve následně je možné hlasovat v pořadí dle stanov. Současně mám za to, že stanovy ani nemohou v tomto směru stanovit odchylná pravidla (viz § 365 odst. 1 ZOK).

Nutno upozornit, že Novela ZOK přináší řadu změn týkajících se práva podávat návrhy či protinávhrhy. Kromě změny uvedené výše (protinávhrh nemusí být společnosti doručen

---

¹⁷⁹ Shodně FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1649.

v přiměřené lhůtě před konáním valné hromady) mění Novela ZOK rovněž způsob uveřejnění návrhu, resp. protinávrhu a stanoviska představenstva k němu. Nově se budou uveřejňovat pouze na internetových stránkách společnosti. V tomto ohledu Novela ZOK ruší i výjimku pro uveřejnění protinávrhu, které mají více než 100 slov. Mění se i lhůty, ve kterých musí být návrh, resp. protinávrh společnosti doručen, aby společnost byla povinna jej uveřejnit, případně zaujmout k němu své stanovisko a uveřejnit i jej (srov. § 362 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021). Konečně Novela ZOK stanoví výslovně, že pokud návrh (protinávrh) obsahuje i zdůvodnění, je třeba uveřejnit i toto zdůvodnění (srov. § 362 odst. 2 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021).

6.3 Hlasování na valné hromadě

Akcionáři na valné hromadě rozhodují o předložených návrzích hlasováním způsobem určeným ve stanovách společnosti. Z judikatury Nejvyššího soudu se přitom podává, že není podstatné, zda na valné hromadě došlo k formálnímu hlasování, podstatné je, zda se společníci s dostatečným počtem hlasů dohodli na řešení jednotlivých bodů pořadu jednání.¹⁸⁰ Přikláním se k názoru, že hlasování akcionáře je právním jednáním ve smyslu § 545 a násl. NOZ. Akcionář nemůže být svého hlasovacího práva zbaven, nestanoví-li zákon jinak (v případě sistance hlasovacích práv podle § 426 ZOK), popřípadě tehdy vlastní-li akcie bez hlasovacího práva (v takovém případě je důvodem pro absenci hlasovacích práv znění stanov společnosti). Akcionář nemá povinnost hlasovat, může se zdržet hlasování.¹⁸¹ To ostatně vyplývá i z toho, že akcionář nemá právní povinnost účastnit se valné hromady (tedy nemůže mít ani povinnost na valné hromadě hlasovat). V uvedené souvislosti mám za to, že akcionář se může svého konkrétního práva hlasovat na valné hromadě vzdát (nikoliv svého abstraktního práva vtěleného do akcie).

Akcionář zpravidla vykonává své hlasovací právo na valné hromadě, a to jak v případě, kdy je fyzicky přítomen (osobně nebo v zastoupení) nebo v případě, kdy hlasuje za použití technických prostředků (§ 398 ZOK). Takový způsob hlasování ovšem musí připustit stanovy, tj. stanovit podmínky hlasování za využití technických prostředků, popřípadě i korespondenčně (§ 398 odst. 4 ZOK). Zvláštním způsobem výkonu hlasovacího práva akcionáře je pak hlasování per rollam podle § 418 a násl. ZOK. V takovém případě se však (na rozdíl od hlasování pomocí technických prostředků, respektive korespondenčního hlasování) nekoná

---

¹⁸⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 29 Odo 816/2006.

¹⁸¹ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1603.

valná hromada na zasedání, nýbrž mimo zasedání a ustanovení o svolání a průběhu zasedání valné hromady (nikoliv např. o působnosti valné hromady) se na hlasování per rollam tak z povahy věci nepoužijí (čemuž odpovídá i speciální úprava v § 418 a násl. ZOK).

Počet hlasů spojených s akcií společnosti a způsob hlasování na valné hromadě představují povinnou náležitost stanov (§ 250 odst. 2 písm. e) ZOK). Jsou-li vydány akcie o různé jmenovité hodnotě, obsahují stanovy také počet hlasů vztahujících se k té které výši jmenovité hodnoty akcií a celkový počet hlasů ve společnosti. Celkový počet hlasů ve společnosti je pak povinnou náležitostí stanov vždy, nejen – jak by se mohlo z díkce § 250 odst. 2 písm. e) ZOK podávat tehdy, pokud společnost emitovala akcie o různé jmenovité hodnotě akcií. Vydala-li společnost kusové akcie, na jednu kusovou akcii připadá jeden hlas, ledaže stanovy připouští vydání akcií s rozdílnou vahou hlasů (§ 257 odst. 3 ZOK). Vedle toho zákon připouští, že společnost může vydat i akcie se zvláštními právy, s nimiž může být spojena mimo jiné i rozdílná váha hlasů (§ 276 odst. 3 ZOK), popřípadě i akcie bez hlasovacího práva. Prioritní akcie jsou vydávány bez hlasovacího práva, ledaže stanovy určí jinak. Jedná se o akcie, se kterými jsou spojena přednostní práva týkající se podílu na zisku nebo na jiných vlastních zdrojích nebo na likvidačním zůstatku společnosti (§ 278 ZOK). Podle § 353 odst. 2 ZOK mohou stanovy omezit výkon hlasovacího práva stanovením nejvyššího počtu hlasů jednoho akcionáře, a to ve stejném rozsahu pro každého akcionáře nebo i pro jím ovládané osoby. Domnívám se však, že i v případech, kdy akciová společnost vydala akcie bez hlasovacího práva (popřípadě prioritní akcie, pokud byly zásadně vydány bez hlasovacího práva), je nutné ve stanovách podle § 250 odst. 2 písm. e) ZOK uvést počet hlasů, které jsou s těmito akciemi spojeny v případě, kdy vlastníci těchto akcie mohou hlasovat (typicky v případech, kdy zákon vyžaduje oddělené hlasování podle druhů akcií); ostatně ustanovení § 250 odst. 2 písm. e) ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021 to stanoví výslovně.

Ze zákona nevyplývá, že by akcionář musel své hlasovací právo spojené s akciemi vykonávat stejným způsobem (tj. hlasovat např. jen PRO návrh či PROTI návrhu).¹⁸² K tomu může být akcionář do určité míry „nucen“ nastaveným způsobem hlasování na valné hromadě (např. akcionář obdrží jediný hlasovací lístek). Může k tomu však dojít tehdy, pokud je například akcionář na valné hromadě zastoupen několika zástupci a ti nebudou hlasovat jednotně. V takovém případě může být otázkou, zda mohou jednotliví zástupci hlasovat rozdílně (respektive zda rozdílně může se svými akciemi hlasovat akcionář, pokud mu to bude technicky

---

¹⁸² FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1867.

umožněno). V takovém případě totiž může být sporné, zda akcionář řádně projevil v rámci svého hlasování srozumitelným a určitým způsobem svou vůli (ve smyslu „část mého já je pro návrh a část mého já je proti návrhu“). Z praktické zkušenosti lze nicméně konstatovat, že i rozdílné hlasování je v praxi obecně připouštěno, pokud to umožňují technické podmínky hlasování.

Povinnou náležitostí stanov je současně podle § 250 odst. 2 písm. e) ZOK uvedení způsobu hlasování na valné hromadě. Tj. zda se hlasuje aklamací, hlasovacími lístky či jinak. Způsob hlasování by (především z hlediska sčítání hlasů) měl reflektovat akcionářskou strukturu společnosti (pokud má společnost několik málo akcionářů, lze nepochybně hlasovat aklamací; tento způsob hlasování však nebude v podstatě možný tehdy, bude-li mít společnost několik desítek tisíc akcionářů). Způsob hlasování musí stanovy určovat dokonce i tehdy (v praxi se na toto místo zapomíná), má-li společnost jediného akcionáře. Důvodem je mimo jiné skutečnost, aby v případě, kdy jediný akcionář část svých akcií zcizí, byla nastavena pravidla rozhodování (hlasování) na valné hromadě. Nastavený způsob hlasování je pak nutné na valné hromadě respektovat, což má význam zejména pro osobu pověřenou sčítáním hlasů.

Z hlediska určení hlasovacích většin na valné hromadě vychází ZOK z obecného pravidla, podle něhož valná hromada rozhoduje většinou přítomných akcionářů, ledaže zákon nebo stanovy vyžadují jinou většinou (§ 415 ZOK). Pravidlo prosté většiny se použije vždy, pokud zákon nebo stanovy neurčí pro určitý druh rozhodování jiné (zvláštní) pravidlo. ZOK předepisuje tyto druhy kvalifikovaných většin:

- dvoutřetinovou většinu hlasů přítomných akcionářů v případech uvedených v § 416 ZOK,
- dvoutřetinovou většinu hlasů přítomných akcionářů každého druhu akcií, jejichž práva jsou takovým rozhodnutím dotčena (viz § 417 odst. 1 ZOK),
- dvoutřetinovou většinu hlasů všech akcionářů v případě schvalování dohody o vypořádání újmy (§ 53 odst. 3 ZOK),
- tříčtvrtinovou většinu hlasů přítomných akcionářů vlastníků akcie dotčené příslušným rozhodnutím (§ 417 odst. 2 ZOK),
- tříčtvrtinovou většinu hlasů přítomných akcionářů u každého druhu akcií (§ 417 odst. 3 ZOK),
- souhlas devadesáti procent hlasů všech vlastníků akcií (§ 382 odst. 1 ZOK),
- souhlas všech akcionářů (§ 417 odst. 4 ZOK)

Kvalifikovanou většinu hlasů pro přijetí určitých rozhodnutí předepisují i některé další právní předpisy, například ZPřem (viz např. § 21 odst. 2 a 3, § 22 odst. 1, § 157 odst. 1, § 249 odst. 2 a § 316 odst. 1 ZPřem) nebo ZNP (§ 32 odst. 1). V některých případech pak zákon stanoví i oddělené hlasování podle druhu akcií (např. pokud má společnost více druhů či forem akcií nebo jde o vyřazení akcií z obchodování na regulovaném trhu, příp. omezení převoditelnosti), vyžaduje zákon oddělenou kvalifikovanou většinu hlasů z dotčených skupin akcionářů.¹⁸³ Ve stanovách je možné určit vyšší (kvalifikovanou) většinu pro přijímání všech rozhodnutí nebo jen některých rozhodnutí přijímaných v působnosti valné hromady. Lze tak například i stanovit, že k určitému rozhodnutí je nezbytné, aby vyslovila souhlas (nadpoloviční) většina akcionářů vlastníci určitý druh akcií společnosti (i když nejde o akcionáře, kteří jsou příslušným rozhodnutím dotčeni). Pro volbu členů volených orgánů je možné využít kumulativního hlasování, pokud to bude určeno ve stanovách (§ 354 a násl. ZOK). Stejně tak mohou stanovy určit jinou „základnu“ pro určování hlasovací většiny. Zatímco obecně se ze zákona počítá hlasovací většina z přítomných akcionářů, lze nastavit, že se počet hlasů nezbytných k přijetí rozhodnutí bude počítat ze všech akcionářů společnosti.¹⁸⁴ V odborné literatuře se současně dovozuje, že je možné si představit zavedení i práva veta vybraného akcionáře nebo skupiny akcionářů, bude-li takové právo spojeno se zvláštním druhem akcií podle § 276 ZOK.¹⁸⁵

6.4 Zákaz výkonu hlasovacího práva

ZOK s určitými situacemi spojuje zákaz výkonu hlasovacích práv (sistaci hlasovacích práv). Sistace hlasovacích práv neznamená zánik abstraktního práva vykonávat hlasovací právo s akcií spojené, nýbrž dočasné omezení vykonávat konkrétní hlasovací právo po dobu, kdy trvá překážka vymezená ZOK (případně stanovami – srov. § 412 odst. 2 ZOK, explicitně pak srov. § 426 písm. e) ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021). Tím nejsou dotčena ostatní práva akcionáře spojená s jeho akciemi společnosti (typicky právo účastnit se valné hromady, dávat návrhy či protinávrhy podle § 561 a násl. ZOK či podávat žádosti o vysvětlení podle § 357 a násl. ZOK). K jeho hlasování se v takovém případě nepřihlíží, i kdyby mu fakticky bylo na valné hromadě hlasování umožněno (tj. jeho hlasy se nezapočítají). Podle § 412 odst. 2 ZOK se k hlasům tohoto akcionáře nepřihlíží ani z hlediska usnášeníschopnosti valné hromady.

---

¹⁸³ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1868.

¹⁸⁴ Uvedené pravidlo je naopak vždy platné v případě hlasování per rollam. Podle § 419 odst. 3 ZOK se rozhodná většina počítá z celkového počtu hlasů všech akcionářů. To znamená, že pro přijetí rozhodnutí na základě per rollam hlasování se vyžaduje prostá většina ze všech hlasů akcionářů.

¹⁸⁵ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1869.

V případě sistace přitom není nezbytné, aby o porušení povinnosti akcionáře bylo (pravomocně) rozhodnuto soudem, neboť zákon takový požadavek nestanoví. V souladu s dosavadní judikaturou Nejvyššího soudu¹⁸⁶ totiž platí, že zásadně postačí, je-li naplnění některého z důvodů nemožnosti výkonu hlasovacího práva tvrzeno. Posouzení existence takového důvodu bude podle citované judikatury Nejvyššího soudu záviset na ostatních akcionářích. Pokud bude pozastaveno hlasovací právo akcionáře, aniž by byly splněny zákonem stanovené předpoklady k tomuto postupu, bude se jednat o nepřipustný zásah do práv akcionáře, pro který bude možné prohlásit neplatnost usnesení valné hromady ve vztahu, ke kterému k této situaci došlo.¹⁸⁷ Obráceně by mohlo dojít k tomu, že v rámci sčítání hlasů budou započítány hlasy určitého akcionáře v případě, kdy jeho hlasovací právo mělo být sistováno. I v takovém případě se jedná o zásah do práv akcionářů, nicméně v tomto případě spíše do práv ostatních akcionářů, neboť společnost započítala též hlasy, které započítat neměla. Uvedené představuje důvod pro prohlášení neplatnosti takto přijatých usnesení podle § 428 a násl. ZOK, zejména pak v těch případech, kdy hlasy, jež měly být sistovány, rozhodly o přijetí určitého rozhodnutí valné hromady.

Zákonný výčet případů sistace hlasovacích práv ZOK převzal z předchozí úpravy obsažené v ObchZ (§ 186c odst. 2 ObchZ). Zvláštní případ sistace hlasovacích práv pak může vyplynout ze zvláštního právního předpisu (§ 426 písm. d) ZOK), případně mám za to, že zvláštní případ sistace hlasovacích práv mohou určit stanovy akciové společnosti (viz výše). Jednotlivé případy sistace hlasovacích práv akcionáře podle § 426 ZOK jsou následující:

(a) *Prodlení akcionáře se splněním jeho vkladové povinnosti*

Tradičním důvodem sistace hlasovacích práv je prodlení akcionáře se splněním vkladové povinnosti (tj. povinnosti vložit předmět vkladu do základního kapitálu společnosti). Akcionář se v souladu s § 344 odst. 1 ZOK dostane do prodlení se splněním své vkladové povinnosti (popřípadě její části), jestliže nesplatí emisní kurs jím upsaných akcií v době určené ve stanovách nebo v rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu, nejpozději však do 1 roku ode dne vzniku společnosti nebo od účinnosti zvýšení základního kapitálu. Prodlení akcionáře se splněním vkladové povinnosti je přitom nezbytné posuzovat objektivně, tj. k sistaci hlasovacích práv dochází k okamžiku (od prvního dne) prodlení se splněním vkladové povinnosti (splacením emisního kursu upsaných akcií).

---

¹⁸⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2011, sp. zn. 29 Cdo 585/2010.

¹⁸⁷ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1960.

Z povahy věci se sistace hlasovacích práv upíná toliko k těm akciím (nesplaceným, popřípadě – určí-li tak stanovy – zatímním listům), s jejichž splácením je akcionář v prodlení. Jinými slovy, akcionář není trestán tím, že by nemohl vykonávat své hlasovací právo se všemi svými akciemi, pokud by se dostal do prodlení se splácením emisního kursu ve vztahu k byt' jedné jediné akcii společnosti. S akciemi, jejichž emisní kurs akcionář již splnil, je tak akcionář oprávněn vykonávat své hlasovací právo, i kdyby ve vztahu k části akcií došlo k sistaci jeho hlasovacích práv podle § 426 písm. a) ZOK. Jedná se přitom o dočasné omezení hlasovacího práva prodlévajícího akcionáře. Z uvedeného důvodu se splněním vkladové povinnosti automaticky obnovuje jeho hlasovací právo spojené s těmito akciemi.¹⁸⁸

(b) Valná hromada rozhoduje o nepeněžitém vkladu akcionáře

Dalším případem, kdy dochází k pozastavení hlasovacího práva akcionáře je případ, kdy valná hromada rozhoduje o nepeněžitém vkladu akcionáře do základního kapitálu společnosti za trvání této společnosti (z povahy věci se tento případ pozastavení hlasovacích práv nemůže aplikovat v případě zakládání společnosti, neboť v okamžiku zakládání společnosti zde není žádná valná hromada, která by o nepeněžitém vkladu rozhodovala, a tedy ani není možné žádná hlasovací práva akcionáře sistovat). Pozastavení hlasovacích práv podle § 426 písm. b) ZOK přitom souvisí toliko s rozhodnutím valné hromady o zvýšení základního kapitálu, pokud by v rámci této efektivní kapitalizace mělo dojít k „pokrytí“ emisního kursu (nebo jeho části) hodnotou nepeněžitého vkladu. Pokud jde o ostatní hlasování akcionáře, jsou jeho hlasovací práva nedotčena (na rozdíl od sistace hlasovacích práv podle § 426 písm. a) ZOK nedochází k „paušálnímu“ pozastavení hlasovacích práv dotčeného akcionáře).

(c) Valná hromada rozhoduje o tom, zda akcionáři nebo osobě, s níž jedná ve shodě, má být prominuto splnění povinnosti, anebo zda má být akcionář odvolán z funkce člena orgánu společnosti pro porušení povinností při výkonu funkce

Podle § 426 písm. c) ZOK dochází k zákonné sistaci hlasovacích práv v dalších dvou případech. Prvním případem je situace, kdy valná hromada (v mezích své působnosti) má prominout určité osobě splnění jeho povinnosti. Dosah tohoto prvního bodu je nicméně značně omezený, neboť do působnosti valné hromady obecně nepatří prominutí žádné povinnosti. Lze nicméně z mého pohledu dovozovat, že pokud by člen voleného orgánu akciové společnosti byl současně akcionářem a valná hromada by měla schvalovat dohodu o vypořádání újmy podle § 53 odst. 3

---

¹⁸⁸ Srov. FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1961.

ZOK spočívající v prominutí určitého dluhu, lze na základě § 426 písm. c) ZOK dospět k závěru, že v takovém případě je nezbytné tomuto členovi voleného orgánu jeho hlasovací práva sistovat (pozastavit). Případy, kdy bude valná hromada rozhodovat o prominutí určité povinnosti (ve smyslu § 426 písm. c) ZOK) mohou také určovat stanovy společnosti.

V rámci druhé situace jde o to, že určitý akcionář je současně členem voleného orgánu, o jehož volbě či odvolání rozhoduje valná hromada a má být odvolán (je předložen návrh) z důvodu, že (údajně) porušuje povinnost při výkonu funkce. Uvedené se tedy vztahuje na členy představenstva volené valnou hromadou, členy dozorčí rady volené valnou hromadou, případně členy výboru pro audit, pokud se jedná o samostatný orgán společnosti (resp. členy jiného stanovami dobrovolně zřízeného orgánu společnosti). S ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu¹⁸⁹ přitom postačí, je-li návrh na odvolání dotčeného člena voleného orgánu takto odůvodněn, nemusí být jakkoliv prokázán. Zákon současně stanoví tyto podmínky širěji, tj. nejde jen o případné porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře, nicméně o porušení jakékoliv povinnosti při výkonu funkce (včetně například porušování povinností vyplývajících ze smlouvy o výkonu funkce). Ani v těchto případech tedy není akcionář, který je současně členem příslušného voleného orgánu, jenž má být z funkce odvolán, oprávněn o svém odvolání hlasovat (a jeho hlasy se tedy ani nezohledňují z hlediska usnášeníschopnosti valné hromady).

Uvedené případy sistace hlasovacích práv přitom v podmínkách akciové společnosti (na rozdíl od společnosti s ručením omezeným¹⁹⁰) dopadají nejen na akcionáře, jehož prominutí povinnosti či odvolání z důvodu porušení povinností při výkonu funkce se rozhodování valné hromady týká, nýbrž i osob jednající s těmito osobami ve shodě (tj. zejména osobu, u nichž je naplněna zákonná domněnka jednání ve shodě podle § 78 ZOK, není-li v konkrétním případě vyvrácena).¹⁹¹

---

¹⁸⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2011, sp. zn. 29 Cdo 585/2010.

¹⁹⁰ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 29 Cdo 649/2015.

¹⁹¹ Jednání ve shodě přitom Nejvyšší soud vymezuje následovně: „Aby bylo možno určité osoby považovat za jednající ve shodě, musí tyto osoby jednat ve vzájemném (vědomém) srozumění, které musí směřovat k nabytí, postoupení, výkonu či jiné dispozici s hlasovacími právy v určité osobě a k tomuto cíli musí být směřováno proto, aby osoby takto jednající ovlivnily chování této osoby. Teprve tehdy, jsou-li splněna všechna uvedená kritéria, lze dotčené osoby považovat za jednající ve shodě. Jednáním ve shodě není jednorázové uplatnění vlivu ve společnosti (např. shodné hlasování na jedné valné hromadě). Pojmovým znakem jednání ve shodě je jeho relativní dlouhodobost a soustavnost. Mezi osobami jednajícími ve shodě musí existovat vzájemné srozumění, jež však nemusí být vyjádřeno v písemné ani ústní formě, a zobrazí se pouze ve faktickém souladném chování těchto osob.“ Viz Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3577/2012.

(d) V dalších případech stanovených zákonem nebo jiným právním předpisem

ZOK zná i další případy, v nichž dochází k zákonné sistaci hlasovacích práv (viz v tomto ohledu § 299 odst. 2, § 309 odst. 1, § 318 odst. 1, § 319 odst. 2, § 427 odst. 1, § 427 odst. 2 ZOK), případně i podle jiných právních předpisů (např. pokud by akcionář porušil svoji oznamovací povinnost podle § 122 ZPKT). Jak uvedeno shora, domnívám se, že další (jiné) případy sistace hlasovacích práv mohou určit stanovy společnosti. Nebude se přitom jednat o tvorbu zvláštního druhu akcie podle § 276 ZOK.

7. USNESENÍ VALNÉ HROMADY

7.1 Působnost

Valná hromada je nejvyšším orgánem akciové společnosti, jehož prostřednictvím realizují akcionáři právo podílet se na řízení společnosti (§ 256 odst. 1 a § 398 odst. 1 ZOK) a přijímat rozhodnutí zásadním způsobem ovlivňující další existenci a činnost společnosti. Východiskem významu valné hromady je v tomto ohledu působnost valné hromady, čímž se rozumí okruh záležitostí, které je valná hromada oprávněna (a povinna) projednávat a rozhodovat o nich, neboť valná hromada je oprávněna (a povinna) zabývat se pouze těmi záležitostmi, které patří do její působnosti.

Valné hromadě akciové společnosti přísluší rozhodovat o všech záležitostech, které jí do působnosti svěřuje zákon anebo stanovy akciové společnosti; jakékoli jiné záležitosti do působnosti valné hromady nepatří a valná hromada o nich nesmí rozhodovat.¹⁹² V uvedeném ohledu například valná hromada nemůže zasahovat do působnosti ostatních orgánů, tedy do obchodního vedení (s výjimkou vyžádaného pokynu k obchodnímu vedení podle § 51 odst. 2 ZOK) a kontroly, akcionáři, resp. valná hromada, přímo zasahovat nemohou a mohou je zásadně ovlivňovat pouze prostřednictvím rozhodování o jejich personálním složení.¹⁹³ Do působnosti valné hromady náleží podle § 421 odst. 2 ZOK především následující záležitosti:

- (a) rozhodování o změně stanov, určí-li tak stanovy nebo zákon (po nabytí účinnosti Novely ZOK je rozhodování o změně stanov ex lege v působnosti valné hromady), nejde-li o změnu v důsledku zvýšení základního kapitálu pověřeným představenstvem nebo o změnu, ke které došlo na základě jiných právních skutečností
- (b) rozhodování o změně výše základního kapitálu a o pověření představenstva ke zvýšení základního kapitálu
- (c) rozhodování o možnosti započtení peněžité pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu
- (d) rozhodování o vydání vyměnitelných nebo prioritních dluhopisů

---

¹⁹² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2003, sp. zn. 29 Odo 185/2003.

¹⁹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. 29 Odo 442/2004.

- (e) volba a odvolání členů představenstva nebo statutárního ředitele, pokud stanovy neurčují, že tato působnost náleží dozorčí radě (Novela ZOK ruší funkci statutárního ředitele a výslovně připouští i akcie s právem jmenovat člena představenstva)
- (f) volba a odvolání členů dozorčí nebo správní rady a jiných orgánů určených stanovami, s výjimkou členů dozorčí rady, které nevolí valná hromada
- (g) schválení řádné, mimořádné nebo konsolidované účetní závěrky a v případech, kdy její vyhotovení stanoví jiný právní předpis (po Novele ZOK – v případech stanovených zákonem), i mezitímní účetní závěrky
- (h) rozhodnutí o rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů, nebo o úhradě ztráty
- (i) rozhodování o podání žádosti k přijetí účastnických cenných papírů společnosti k obchodování na evropském regulovaném trhu nebo o vyřazení těchto cenných papírů z obchodování na evropském regulovaném trhu
- (j) rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací
- (k) jmenování a odvolání likvidátora, určí-li tak stanovy
- (l) schválení návrhu rozdělení likvidačního zůstatku (po Novele ZOK přesněji – schválení konečné zprávy o průběhu likvidace a návrhu na použití likvidačního zůstatku)
- (m) schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové jeho části, která by znamenala podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti společnosti (po Novele ZOK – schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové části jmění, která by znamenala podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti)
- (n) rozhodnutí o převzetí účinků jednání učiněných za společnost před jejím vznikem
- (o) schválení smlouvy o tichém společenství, včetně schválení jejích změn a jejího zrušení (po Novele ZOK se bude schvalovat nejen smlouva o tiché společnosti, nýbrž i jiné smlouvy, jimiž se zakládá právo na podíl na zisku nebo jiných vlastních zdrojích společnosti)

- (p) další rozhodnutí, která zákon¹⁹⁴ nebo stanovy svěřují do působnosti valné hromady (po Novele ZOK obsahuje výčet v § 421 odst. 2 rovněž rozhodnutí o přeměně společnosti, ledaže zákon upravující přeměny obchodních společností a družstev stanoví jinak).

7.2 Forma rozhodnutí

Ze zákona vyplývá, že každé rozhodnutí valné hromady coby nejvyššího orgánu obchodní korporace musí být určitým způsobem formalizováno. Touto „formou“ je usnesení valné hromady, v němž se formalizují výsledky hlasování na valné hromadě akciové společnosti. V usnesení je tedy vyjádřena kolektivní vůle akcionářů o návrhu, který byl předložen k projednání v rámci konkrétního bodu pořadu jednání a který byl akcionáři na valné hromadě (popřípadě i mimo ni) schválen. Existuje přitom pouze „pozitivní“ rozhodnutí, nikoliv i „negativní“ rozhodnutí. Pokud tedy valná hromada určitý návrh usnesení neschválí, neznamená to, že bylo přijato negativní rozhodnutí, podle něhož „valná hromada neschválila (například) předloženou smlouvu o výkonu funkce“. Nelze se tak ani domáhat vyslovení neplatnosti žádného takového „negativního“ rozhodnutí valné hromady.

Usnesení valné hromady je právním jednáním *sui generis*.¹⁹⁵ Zákon přitom nestanoví, v jaké formě musí být usnesení valné hromady přijato, nicméně stanoví, že přijatá rozhodnutí musí být obsažena v zápisu z valné hromady, v němž musí být tato usnesení formulována (viz § 423 odst. 2 písm. e) ZOK). V případech, kdy musí být o rozhodnutí valné hromady pořízena veřejná listina, jsou tato usnesení „vtělena“ či vyjádřena též v příslušném notářském zápisu dle § 416 ZOK (veřejnou listinou se přitom rozumí podle § 776 odst. 2 ZOK notářský zápis). V takovém případě jsou přijatá usnesení vyjádřena jak v zápisu z valné hromady podle § 423 odst. 2 písm. e) ZOK, tak i v příslušném notářském zápisu.¹⁹⁶

7.3 Platnost a účinnost

Rozhodnutí (usnesení) valné hromady je přijato, tj. nabývá platnosti okamžikem, kdy se k němu vyjádří souhlasně takový počet akcionářů, který je nezbytný pro přijetí příslušného rozhodnutí valné hromady (tj. po sečtení hlasů). Obecně platí, že každé usnesení valné hromady (nejde-li

---

¹⁹⁴ Srov. FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1927–1929.

¹⁹⁵ Tento závěr stvrzuje i důvodová zpráva k § 45 ZOK, v níž se uvádí, že: „Zákon také reaguje na to, že usnesení valné hromady a jiná rozhodnutí orgánů korporací jsou právním jednáním, které je například komunikováno jak korporaci, resp. společníkům, tak veřejnosti.“

¹⁹⁶ Má-li společnost jediného akcionáře, z § 12 odst. 2 ZOK plyne, že i na rozhodnutí jediného akcionáře se vztahuje požadavek osvědčení rozhodnutí veřejnou listinou tam, kde to pro takové rozhodnutí valné hromady tento zákon nebo jiný právní předpis vyžaduje.

o usnesení valné hromady stížená fikcí nepřijetí) je třeba považovat za platné, nebyla-li neplatnost deklarována soudním rozhodnutím.¹⁹⁷

Od přijetí usnesení valné hromady je současně nutné odlišovat jeho účinnost. Samotným nabytím platnosti usnesení nenastává vznik práv a povinností v něm předpokládaných. Právním předpokládané následky nastávají teprve tím, že usnesení valné hromady nabyde účinnosti. Usnesení valné hromady může nabýt účinnosti nejdříve v den, kdy se stalo platným, tj. v den kdy bylo přijato, nebo může nabýt účinnosti i později.¹⁹⁸ Později pak může usnesení valné hromady nabýt později z důvodu, že tak stanoví zákon (typicky v případě konstitutivních zápisů do obchodního rejstříku – např. změna obchodní firmy, přeměna společnosti apod.) nebo samotné rozhodnutí valné hromady (např. odložená účinnost rozhodnutí o volbě či odvolání člena představenstva).

Z hlediska obecného nastavení právních účinků je současně nutné rozlišovat účinky vůči společnosti a ostatním osobám. To vyplývá z § 45 odst. 4 ZOK (po Novele ZOK jde o § 45 odst. 5 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021), ze kterého lze dovozovat, že vůči společnosti samotné je usnesení účinné v okamžiku jeho přijetí (není-li zákonem či samotným usnesením účinnost usnesení odložena), vůči třetím osobám (odlišným od společnosti) pak v okamžiku, kdy se o přijetí rozhodnutí tyto třetí osoby dozvěděly či dozvědět mohly. To může mít význam i při odvolání člena voleného orgánu akciové společnosti.¹⁹⁹ Nicméně i v tomto případě nelze přijímat zcela paušalizující závěry. Členové volených orgánů (členové představenstva a dozorčí rady v rámci dualistického systému vnitřního řízení) mají obecně povinnost účastnit se valné hromady. Z uvedeného důvodu mám za to, že pokud se bez ospravedlnitelného důvodu valné hromady nezúčastní člen představenstva či dozorčí rady (např. není hospitalizovaný apod.) lze dovodit, že vůči němu bude rozhodnutí valné hromady účinné ihned, zatímco v případě existence ospravedlnitelného důvodu teprve v okamžiku, kdy se o přijatém rozhodnutí dozví či měl následně dozvědět.

Rozhodnutí valné hromady naopak nemůže nabýt účinnosti zpětně. Zpětnou účinnost by usnesení valné hromady mohl přiznat pouze zákon.²⁰⁰ Nemožnost zpětné účinnosti rozhodnutí valné hromady je však nutné odlišovat od možnosti valné hromady přijmout rozhodnutí, které – byť nepřímou – založí určité účinky též do minulosti. Typickým případem je rozhodování valné

---

¹⁹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1870/2010.

¹⁹⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2002, sp. zn. 21 Cdo 1168/2001.

¹⁹⁹ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1893.

²⁰⁰ Tamtéž, s. 1894.

hromady o schválení odměny pro členy volených orgánů podle § 59 ZOK, neboť valná hromada bezpochyby může přiznat odměnu i za dřívější (historický) výkon funkce člena voleného orgánu akciové společnosti (výslovně to pak potvrzuje § 59 odst. 2 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021). Rozhodnutí nemá v tomto směru zpětné účinky, ale přiznává odměnu za výkon funkce v době, která předcházela přijetí daného rozhodnutí valné hromady.

7.4 Fikce nepřijetí usnesení valné hromady (zdánlivost)

Vedle kategorií platnosti a neplatnosti usnesení valné hromady zákon zná též kategorii usnesení valné hromady, které jsou stíženy tzv. fikcí nepřijetí (Novela ZOK pak zřejmě zavádí ještě třetí kategorii, a to neúčinných rozhodnutí – viz dále). Důvody fikce nepřijetí ZOK stanoví v § 45 odst. 1 a 2 ZOK. Z odkazu na právní úpravu spolků v NOZ se použije rovněž právní úprava obsažená v § 245 NOZ. Na podkladu citovaných ustanovení ZOK a NOZ lze shrnout, že usnesení valné hromady není přijato (tj. je stíženo fikcí nepřijetí) v následujících případech:

- usnesení valné hromady, jímž se mění stanovy tak, že jejich obsah odporuje donucujícím (kogentním) ustanovením zákona (§ 245 NOZ); v takovém případě se nepřihlíží k příslušnému usnesení valné hromady o změně stanov (a tudíž ani k úpravě stanov, neboť ke změně stanov v důsledku fikce nepřijetí příslušného usnesení nedošlo);
- usnesení valné hromady bylo přijato v záležitosti, o které valná hromada nemá působnost rozhodnout (§ 245 NOZ); to ostatně odpovídá i judikatuře Nejvyššího soudu vydané ještě za účinnosti ObchZ;²⁰¹
- usnesení valné hromady, jehož obsah je neurčitý nebo nesrozumitelný (§ 45 odst. 2 ZOK);
- usnesení valné hromady, které zavazuje k nemožnému plnění (právně či fakticky) - § 45 odst. 2. ZOK;
- usnesení valné hromady, kterým se povolává do funkce člena orgánu společnosti určitá osoba, která nesplňuje požadavky stanovené zákonem (§ 155 odst. 1 NOZ);

---

²⁰¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 6. 2000, sp. zn. 32 Cdo 500/2000, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 540/2004, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2007, sp. zn. 29 Odo 757/2005, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 6. 2006, sp. zn. 29 Odo 535/2006, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3640/2009.

- usnesení valné hromady o rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů, které bylo přijato v rozporu s pravidly uvedenými v § 350 odst. 1 a 2 ZOK (§ 350 odst. 3 ZOK) (po Novele ZOK půjde o rozhodnutí neúčinná – viz dále).

Usnesení valné hromady, na něž se vztahuje fikce nepřijetí, nevyvolává žádné právní účinky.²⁰² Závěr o tom, že usnesení valné hromady nemá žádné právní účinky, je možné učinit i v jiném soudním řízení, než je řízení o určení neplatnosti rozhodnutí valné hromady, nebo v rejstříkovém řízení.²⁰³ Případně si toto rozhodnutí (o fikci nepřijetí určitého rozhodnutí) může učinit i sama společnost (zásadně tedy její statutární orgán)²⁰⁴. Fikce nepřijetí usnesení valné hromady se neuplatní vůči usnesením valné hromady, která se přiči dobrým mravům (viz výjimka v § 45 odst. 1 ZOK), přičemž taková usnesení lze napadat postupem dle § 428 a násl. ZOK v řízení o vyslovení neplatnosti (viz odkaz v § 428 odst. 2 ZOK).

V případě neurčitosti rozhodnutí valné hromady je otázkou, zda lze zpětně obsah usnesení (daného právního jednání) vyjasnit za podmínek obsažených v NOZ. Obecně to nelze vyloučit, nicméně musí se tak stát novým usnesením valné hromady. S ohledem na dikci § 553 odst. 2 NOZ si nicméně umím představit, že takové „vyjasňovací“ usnesení valné hromady bude mít účinky od počátku (tj. od okamžiku přijetí usnesení, které bylo neurčité či nesrozumitelné, a tedy v souladu s § 45 odst. 1 ZOK stiženo fikcí nepřijetí). Usnesení valné hromady dále nesmí zavazovat společnost k nemožnému plnění, právně či fakticky, nicméně v případě právní nemožnosti může být někdy složité určit, kdy právní nemožnost zakládá fikci nepřijetí usnesení valné hromady podle § 45 odst. 1 ZOK a kdy se jedná o „pouhý“ rozpor se zákonem, pro který může být dané usnesení valné hromady prohlášeno za neplatné soudem podle § 428 a násl. ZOK.

---

²⁰² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2007, sp. zn. 29 Odo 757/2005.

²⁰³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2007, sp. zn. 29 Odo 1138/2005 případně viz (v podmínkách zákona o obchodních korporacích) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2017, sp. zn. 29 Cdo 1104/2016: „Rejstříkovému soudu nepřísluší v rejstříkovém řízení posuzovat platnost usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným, a to ani v řízení o povolení zápisu skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku. K vadám, pro které se na usnesení valné hromady hledí, jako by nebylo přijato, rejstříkový soud musí přihlídnout.“

²⁰⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 29 Cdo 4727/2016, ve kterém Nejvyšší soud dovodil, že „na rozdíl od závěru o neplatnosti usnesení valné hromady (jenž může být přijat pouze v řízení podle § 131 odst. 1 obch. zák. a dále v řízení o povolení zápisu skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku – § 131 odst. 8 obch. zák.), může závěr o nicotnosti usnesení (resp. tom, že zde takové usnesení není či že nemá žádné právní účinky) přijmout i sama společnost. Učiní-li tak, bude vycházet z toho, že zde žádné usnesení valné hromady není (resp. z toho, že sporné usnesení nemá žádné právní účinky), aniž by pro takový závěr bylo nezbytné rozhodnutí soud.“

Nutno dodat, že Novela ZOK zřejmě zavádí vedle neplatnosti usnesení valné hromady a fikce nepřijetí usnesení valné hromady novou kategorii neúčinnosti usnesení valné hromady (případně jiných orgánů) vyjádřenou slovy „nemá právní účinky“ (srov. např. § 40 odst. 1 poslední věta, § 40 odst. 2 poslední věta či § 45 odst. 3 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021). Jde o situaci, kdy je usnesení valné hromady (případně jiného orgánu) přijato (není dána fikce nepřijetí), nicméně nevyvolává žádné právní účinky; má stejné důsledky jako rozhodnutí neexistentní (zdánlivé).

7.5 Revokace a přijetí shodného usnesení valné hromady

V souvislosti s přijetím rozhodnutí valné hromady může vzniknout otázka, zda je možné revokovat již přijaté rozhodnutí valné hromady, popřípadě zda je možné přijmout obsahově shodné rozhodnutí. V uvedené souvislosti z dostupné judikatury Nejvyššího soudu (vydané ještě za účinnosti ObchZ) vyplývá, že valná hromada může přijmout obsahově shodné usnesení.²⁰⁵ Nejvyšší soud tuto otázku posuzoval v případě, kdy byla platnost určitého usnesení valné hromady přezkoumávána soudem, nicméně soudím, že lze tento závěr zobecnit minimálně na všechny případy, v nichž reálně hrozí, že bude soudem platnost usnesení valné hromady napadena (např. z důvodu, že byly na valné hromadě podány protesty proti určitému rozhodnutí, respektive dosud neuběhly lhůty pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady).

Současně v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu nic nebrání valné hromadě, která přijala v rámci své působnosti rozhodnutí, aby takové rozhodnutí následně zrušila (revokovala), pokud dosud nenastaly v důsledku takového rozhodnutí nevratné účinky. Pokud však již takové usnesení založilo určité nevratné právní účinky, popřípadě pokud by zrušením takového usnesení došlo k podstatnému zásahu do práv třetích osob, nelze již takové usnesení zrušit.²⁰⁶ O zrušení rozhodnutí může rozhodnout pouze sama valná hromada, a tojen tehdy, jestliže již nastalé účinky takového rozhodnutí nejsou nevratné. V žádném případě však nemůže společnost, která je rozhodnutím valné hromady vázána, rozhodovat o tom, zda je takové rozhodnutí platné či nikoli.²⁰⁷ Toto oprávnění náleží pouze soudu, přičemž platí, že dokud není/nebude rozhodnutí valné hromady prohlášeno za neplatné, je třeba na něj nahlížet jako na platné rozhodnutí.

---

²⁰⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 540/2004.

²⁰⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 540/2004.

²⁰⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 1079/2003.

7.6 Zázpis z jednání valné hromady

Zákon ukládá povinnost společnosti zajistit vyhotovení zápisu z valné hromady, který by měl zobrazovat (reflektovat) průběh valné hromady, o níž je zápis z valné hromady pořizován. Má především rovinu důkazní, pokud jde o doklad přijetí určitých usnesení, respektive doklad o průběhu valné hromady (např. zda byly podány žádosti o vysvětlení a jak na ně bylo odpovězeno apod.). Z uvedeného důvodu zákon stanoví náležitosti, jež má zápis z valné hromady obsahovat (§ 423 odst. 2 ZOK). To samozřejmě neznamená, že pokud nebude zápis pořizen nebo nebude pořizen v odpovídající formě či podobě, nebyla usnesení valné hromady přijata. V případě sporu nicméně bude (zpravidla společnost) tížit důkazní břemeno, aby prokázala, že na valné hromadě byla skutečně určitá (tvrzená) usnesení valné hromady přijata či nikoliv. Bude-li zápis obsahovat určité nesprávnosti nebo chyby v psaní, které nečiní tento zápis nesrozumitelným, nemůže takový nedostatek vést k neplatnosti usnesení valné hromady.²⁰⁸ Průběh valné hromady může být také osvědčován notářským zápisem, který provádí a vyhotovuje notář v souladu s notářským řádem.

Zápis vyhotovuje zapisovatel, který byl do této funkce zvolen na valné hromadě (§ 422 odst. 1 ZOK), případně zapisovatel určený svolavatelem valné hromady, nebude-li zapisovatel zvolen. Zapisovatel je povinen vyhotovit zápis i tehdy, je-li o průběhu valné hromady pořizován notářský zápis. Tato skutečnost nezbavuje společnost její povinnosti zajistit vyhotovení „obecného“ zápisu z valné hromady podle § 423 ZOK. Zákon současně stanoví zapisovateli pořádkovou lhůtu 15 dní, v níže by měl zapisovatel zápis z valné hromady vyhotovit. S ohledem na zákonem stanovené formální požadavky nicméně není konečná podoba zápisu z valné hromady odvislá pouze od zvoleného či určeného zapisovatele, neboť zápis z valné hromady současně podepisuje (a „odpovídá“ tak za jeho správnost vždy i) předseda valné hromady, respektive ověřovatel či ověřovatelé zápisu z valné hromady. Zákon stanoví, že zápis z valné hromady může namísto předsedy valné hromady podepsat svolavatel. Nestanoví však případy, kdy se tak má stát (např. zda je tedy na vůli společnosti, zda zápis z valné hromady podepíše předseda valné hromady nebo svolavatel). Uvedené je nutné číst v kontextu § 422 odst. 1 ZOK, který pamatuje na situace, kdy předseda valné hromady nebude zvolen. V takovém případě valnou hromadu řídí svolavatel nebo jím určená osoba (avšak nikoliv z titulu funkce „předsedy valné hromady“). Z uvedeného důvodu dovozují, že zápis z valné hromady podle § 423 odst. 1 ZOK podepisuje zásadně předseda valné hromady. Svolavatel

---

²⁰⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 1. 2002, sp. zn. 29 Odo 400/2001.

valné hromady pak zápis podepisuje tehdy, nebude-li předseda valné hromady zvolen a valnou hromadu bude řídit buď přímo svolavatel sám anebo jím určená osoba (i v takovém případě však zápis z valné hromady podle § 423 odst. 1 ZOK podepisuje svolavatel, nikoliv tato „určená“ osoba).

Pokud předseda valné hromady (popřípadě svolavatel – viz výše) anebo ověřovatel zápisu má určité výhrady k obsahu zápisu, měli by tyto své výhrady formulovat a vyzvat zapisovatele k jejich opravě (případně tyto opravy po dohodě se zapisovatelem učinit přímo). V opačném případě (tj. především nedojde-li ke shodě mezi dotčenými subjekty, které mají zápis z valné hromady podepsat) by si osoba s příslušnou výhradou měla nechat tuto výhradu zapsat do zápisu z valné hromady, popřípadě by měla dokonce zápis z valné hromady z uvedeného důvodu odmítnout podepsat. Absence podpisu kteroukoliv z uvedených osob nezpůsobuje neplatnost usnesení přijatých na této valné hromadě²⁰⁹, nicméně může tato skutečnost signalizovat (např. v případě sporu o neplatnost usnesení valné hromady podle § 428 a násl. ZOK), že zápis z valné hromady neodpovídá skutečnosti, což by mohlo vést k prohlášení neplatnosti usnesení, které byly na valné hromadě přijaty. Zápis z jednání valné hromady obsahuje podle § 423 odst. 2 ZOK následující náležitosti:

- (a) firmu a sídlo společnosti
- (b) místo a dobu konání valné hromady
- (c) jméno předsedy, zapisovatele, ověřovatelů zápisu a osoby nebo osob pověřených sčítáním hlasů
- (d) popis projednání jednotlivých záležitostí zařazených na pořad valné hromady
- (e) usnesení valné hromady s uvedením výsledků hlasování
- (f) obsah protestu akcionáře, člena představenstva nebo dozorčí rady týkajícího se usnesení valné hromady, jestliže o to protestující požádá (po Novele ZOK již nemusí protestující o zaznamenání protestu žádat – srov. § 423 odst. 2 písm. f) ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021).

---

²⁰⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2011, sp. zn. 29 Cdo 585/2010.

Přijatá usnesení musí být v zápisu formulována v té podobě, v jaké byly předneseny na valné hromadě, respektive v jaké o nich bylo na valné hromadě hlasováno. V této souvislosti není nezbytné za všech okolností trvat na tom, aby návrhy byly v plné šíři na valné hromadě předneseny, zejména pokud to akcionáři přítomní na valné hromadě nevyžadují. Jde o to, že příslušné návrhy usnesení jsou zpravidla součástí pozvánky na valnou hromadu (respektive mají být podle § 407 ZOK v pozvánce na valnou hromadu obsaženy), přičemž současně mohou být usnesení valné hromady v určitých případech velice dlouhá (např. v případě rozsáhlé změny stanov). Nicméně v každém případě musí být zřejmé, o kterém návrhu usnesení bylo v daném případě hlasováno a zda bylo či nebylo navržené usnesení valnou hromadou schváleno. S ohledem na § 423 odst. 2 písm. d) ZOK lze současně dovozovat, že v zápise musí být obsaženy návrhy všech usnesení, o nichž bylo hlasováno, i kdyby nebylo v daném případě příslušné usnesení (příslušný návrh) schváleno. Ke každému usnesení je rovněž nutné uvést výsledky hlasování. I Nejvyšší soud v této souvislosti dovozuje, že dokladem usnášeníschopnosti není to, že ze zápisu a prezenční listiny plyne, že se schůze zúčastnil dostatek členů, ale musí z něj být zřejmé, že každé jednotlivé usnesení bylo přijato dostatečným počtem hlasů.²¹⁰

V závislosti na konkrétních případech současně může z právní úpravy vyplývat požadavek, aby bylo v zápise jmenovitě uvedeno, jak který akcionář hlasoval. To platí například v případě kumulativního hlasování (§ 356 odst. 3 ZOK) nebo při schvalování přeměny (§ 21 odst. 5 a 6 PřemZ).

Patrně nejvýznamnější novinkou, kterou ZOK s účinností k 1. 1. 2014 do českého právního řádu přinesl, je existence protestu na valnou hromadu. Z § 424 odst. 1 ZOK totiž vyplývá, že neplatností usnesení valné hromady se akcionář nemůže dovolávat, nebyl-li proti usnesení valné hromady podán protest, ledaže nebyl podaný protest zapsán chybou zapisovatele nebo předsedy valné hromady nebo návrhovač nebyl na valné hromadě přítomen, případně důvody pro neplatnost usnesení valné hromady nebylo možné na této valné hromadě zjistit. Podání protestu tudíž omezuje v právu podat návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady podle § 424 odst. 1 ZOK pouze akcionáře, nikoliv též ostatní osoby, jež jsou oprávněny podat návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady podle § 428 a násl. ZOK; akcionář

---

²¹⁰ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1947.

(účastníci se valné hromady) se může dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady pouze z důvodů uvedených v protestu²¹¹.

Zákon nestanoví formální požadavky protestu. Z uvedeného důvodu je možné podat protest ústně, případně i písemně přímo na valné hromady. Příslušné podání ani nemusí být výslovně označeno jako protest, bude-li z obsahu podání nepochybné, že v daném případě se o protest skutečně jedná. Protest musí být dostatečně určitý. Nejvyšší soud například dovodil, že „*uvedeli akcionář v protestu pouze to, že usnesení valné hromady je podle něj „v rozporu se zákonem, stanovami, zájmy společnosti a dobrými mravy, zejména z důvodu zneužití vlivu ovládající osoby na úkor minoritního akcionáře“*, aniž by (byť stručně) uvedl konkrétní skutkové okolnosti, které rozpor způsobují, je obsah protestu neurčitý.“²¹² V případě pochybností by se nicméně osoba pověřená k přebírání podání akcionářů (např. informační středisko), popřípadě například přímo předseda valné hromady měl obrátit na příslušného akcionáře s dotazem, jak má být jeho podání kvalifikováno, respektive s potvrzujícím dotazem, zda se v daném případě jedná o protest či (například) o pouhý příspěvek do diskuse. Bude-li pak sporné, zda byl protest podán, platí vyvratitelná právní domněnka, že protest podán byl (§ 424 odst. 2 ZOK). Po Novele ZOK zákon výslovně stanoví, že protest musí být odůvodněn (srov. § 424 odst. 1 ZOK ve znění účinném od 1. 1. 2021).

Každý akcionář má zákonné oprávnění na vydání kopie zápisu z jednání valné hromady. Toto právo náleží každému akcionáři bez toho, zda se valné hromady zúčastnil a bez ohledu na výši jeho podílu na společnosti. Tomu též odpovídá povinnost společnosti uchovávat zápisy z valné hromady po celou dobu existence společnosti. Akcionář tudíž může požádat představenstvo o vydání kopie zápisu nebo jeho části po celou dobu existence společnosti (§ 425 odst. 1 ZOK), a to i za dobu, kdy nebyl akcionářem společnosti. Akcionář má právo na vydání jedné kompletní kopie zápisu, včetně všech příloh, tj. i listiny přítomných a jiných listin, jako jsou návrhy a prohlášení.²¹³

Společnost nemá obecnou zákonnou povinnost uveřejnit zápis z valné hromady na svých internetových stránkách (kótované akciové společnosti však jsou povinny uveřejnit některé údaje v zápisu obsažené – srov. § 120 odst. 2 ZPKT). Pokud však společnost zápis z valné

---

²¹¹ Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 27 Cdo 3885/2017, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2019, sp. zn. 27 Cdo 2363/2019 či usnesení Nejvyššího soudu ze 17. 12. 2019, sp. zn. 27 Cdo 787/2018.

²¹² Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze 17. 12. 2019, sp. zn. 27 Cdo 787/2018.

²¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2005, sp. zn. 29 Odo 1088/2004

hromady na internetových stránkách společnosti umístí, může mít tento postup určité výhody. Jestliže společnost zápis z valné hromady na své internetové stránky totiž neumístí v patnáctidenní lhůtě ode dne ukončení valné hromady, bude mít každý z akcionářů právo žádat o vydání kopie zápisu na náklady společnosti (srov. § 425 odst. 1 ZOK).

8. DŮSLEDKY VAD PRŮBĚHU VALNÉ HROMADY

Z hlediska případných vad usnesení valné hromady je nutné rozlišovat případy neplatnosti usnesení valné hromady a případy, kdy se na usnesení valné hromady hledí, jako by nebylo přijato a jde o tzv. fikci nepřijetí za podmínek uvedených v § 45 odst. 1 ZOK ve spojení s § 245 NOZ a § 45 odst. 2 ZOK, která byla blíže rozebrána v podkapitole č. 7.4 (po Novele ZOK se bude rozlišovat ještě třetí kategorie, a to neúčinných rozhodnutí – srov. podkapitolu č. 7.4).

8.1 Neplatnost usnesení valné hromady

Základním prostředkem ochrany před nezákonnými či jinak vadnými (avšak – na rozdíl od fikce nepřijetí – existujícími) usneseními valné hromady je právo dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady. Právo napadnout před soudem usnesení valné hromady akciové společnosti je tudíž významným prostředkem ochrany individuálních práv a právního postavení zákonem vymezeného okruhu navrhovatelů, ale též zákonem předvídaným nástrojem obecné ochrany zákonnosti ve vnitřních poměrech společnosti, resp. souladu těchto vnitřních poměrů s autonomní úpravou provedenou v zakladatelských dokumentech či stanovách, a to s ohledem na širší kontext ochrany společnosti, resp. všech osob oprávněných takový návrh podat, jakož i dalších osob, jež mohou být těmito vnitřními poměry dotčeny.²¹⁴

Zákon vymezuje okruh osob, které jsou oprávněny dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady, tj. kterým svědčí tzv. aktivní věcná legitimace. Výčet osob oprávněných dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady je taxativní.²¹⁵ K podání návrhu na neplatnost usnesení valné hromady jsou podle obecné úpravy obsažené v ZOK (§ 428 ZOK) oprávněni: (i) akcionář, (ii) člen představenstva, (iii) člen dozorčí rady a (iv) likvidátor společnosti. Jelikož řízení o neplatnosti usnesení valné hromady je nesporným řízením, není možné v daném řízení vedlejší účastenství.²¹⁶

---

²¹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2008, sp. zn. 29 Odo 1400/2006.

²¹⁵ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1969: „Není ovšem vyloučeno, že zvláštní zákony mohou upravovat aktivní věcnou legitimaci i pro další osoby. Například podle § 45 zák. o doplňkovém penzijním spoření se ČNB může domáhat, aby soud vyslovil neplatnost usnesení valné hromady penzijní společnosti, na které byla nabyta nebo zvýšena kvalifikovaná účast nebo byla ovládnuta osobou nebo osobami jednajícími ve shodě bez předchozího souhlasu ČNB.“

²¹⁶ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2017, sp. zn. 29 Cdo 1868/2016: „V řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady akciové společnosti, resp. o vyslovení neplatnosti rozhodnutí jediného akcionáře přijatého v působnosti valné hromady akciové společnosti, je vedlejší účastenství vyloučeno. Osoba, o jejíž právech nebo povinnostech má být v řízení o vyslovení neplatnosti jednáno, kterou však soud do řízení jako (hlavního) účastníka nepřibral, nemůže do řízení vstoupit jako vedlejší účastník.“

Ne každý akcionář se nicméně může (za všech okolností) dovolat neplatnosti usnesení valné hromady. Neplatnosti usnesení valné hromady se akcionář nemůže dovolávat, nebyl-li proti usnesení valné hromady podán protest, ledaže nebyl podaný protest zapsán chybou zapisovatele nebo předsedy valné hromady nebo navrhovatel nebyl na valné hromadě přítomen, případně důvody pro neplatnost usnesení valné hromady nebylo možné na této valné hromadě zjistit (§ 424 odst. 1 ZOK; k náležitostem protestu viz výše).

Právo podat návrh na vyslovení neplatnosti valné hromady je omezeno prekluzivní lhůtou, jejímž uplynutím právo podat návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady zaniká. Prekluzivní lhůtu pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady (přijátého na zasedání; v případě rozhodování per rollam srov. § 429 ZOK) stanoví (na základě odkazu) obecná právní úprava neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku. Podle § 259 NOZ právo dovolat se neplatnosti usnesení zaniká do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel o rozhodnutí dozvěděl nebo mohl dozvědět (subjektivní lhůta) a nejpozději do jednoho roku od přijetí rozhodnutí (objektivní lhůta).²¹⁷ V řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je účastníkem řízení vždy navrhovatel (případně navrhovatelé, je-li těchto navrhovatelů více) a vedle nich vždy i přímo společnost, jejíž valná hromada usnesení valné hromady, které bylo návrhem na vyslovení neplatnosti napadeno, přijala. K řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je příslušný krajský soud, u něhož je akciová společnost v obchodním rejstříku zapsána.

Z hlediska posouzení aktivní věcné legitimace navrhovatele je podle ustálené dosavadní judikatury²¹⁸ rozhodující stav v době vyhlášení rozhodnutí. Pokud navrhovatel ztratí po podání svého návrhu postavení (typicky v případě, přestane-li být akcionářem společnosti), které jej opravňuje k podání návrhu, ztrácí s tím i aktivní legitimaci. Soud musí nicméně v každém konkrétním případě zkoumat, zda v době vydání rozhodnutí ve věci vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady trvá právní zájem navrhovatele na jeho vydání, a tedy i jeho aktivní věcná legitimace v řízení.²¹⁹ Jinými slovy, jak potvrzuje odborná literatura, ztratí-li akcionář v průběhu řízení o neplatnost postavení akcionáře (zcizí-li například své akcie), může bývalý akcionář v řízení pokračovat, pokud se může výsledek řízení promítnout do jeho právního

---

²¹⁷ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1976.

²¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2002, sp. zn. 29 Odo 657/2001, Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2010, sp. zn. 29 Cdo 4722/2009.

²¹⁹ Viz např. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2008, sp. zn. 29 Cdo 763/2007, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2154/2007 a Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2009, sp. zn. 29 Cdo 324/2008.

postavení.²²⁰ Stejně tak může mít právní zájem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady i bývalý člen představenstva nebo bývalý člen dozorčí rady akciové společnosti, pokud se jedná o rozhodnutí valné hromady, jímž byl ze své funkce odvolán.²²¹

Zákon stanoví, že důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady jsou rozpor s právními předpisy (§ 428 odst. 1 ZOK), rozpor se stanovami (§ 428 odst. 1 ZOK), respektive i rozpor s dobrými mravy (§ 428 odst. 2 ZOK). Zákon nerozlišuje mezi jednotlivými důvody neplatnosti usnesení valné hromady. Všechny zákonem předvídané důvody neplatnosti jsou rovnocenné²²², byť případ porušení právního předpisu, stanov či dobrých mravů může být v konkrétním případě právně významný z hlediska toho, zda budou či nebudou dány důvody pro případné nevyslovení neplatnosti usnesení valné hromady ve smyslu § 260 NOZ. Současně také platí, že samotná skutečnost, že při přijímání usnesení valné hromady mělo dojít k vícenásobnému porušení právních předpisů, bez dalšího nezakládá neplatnost usnesení valné hromady akciové společnosti.²²³

V uvedeném ohledu může být (z hlediska praktické zkušenosti) důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady zejména:

- *způsob svolání valné hromady* – např. z důvodu absence rozhodnutí kolektivního orgánu o svolání valné hromady, svolání valné hromady neoprávněnou osobou²²⁴, vady pozvánky, nedodržení stanoveného způsobu svolání valné hromady, nedodržení lhůty pro svolání valné hromady, svolání valné hromady na nevhodné místo či čas konání valné hromady;
- *konstituování valné hromady* – např. z hlediska toho, že na valné hromadě hlasovaly osoby, které nebyly akcionáři společnosti, případně hlasovali akcionáři (byly započítány jejich hlasy), jejichž hlasovací práva měla být sistována, nebo naopak byla neoprávněně

---

²²⁰ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1969.

²²¹ Srov. (v podmínkách společnosti s ručením omezeným) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2016, sp. zn. 29 Cdo 5352/2015.

²²² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2003, sp. zn. 29 Odo 450/2002.

²²³ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2016, sp. zn. 29 Cdo 4915/2016.

²²⁴ Viz např. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2544/2014: „Svolání valné hromady neoprávněnou osobou zpravidla představuje důvod pro vyslovení neplatnosti usnesení přijatých danou valnou hromadou a může nastat např. v případě, svolal-li by valnou hromadu akcionář, který soudem k jejímu svolání nikdy zmocněn nebyl, resp. nenabylo-li by rozhodnutí o jeho zmocnění právní moci. Naopak tato situace nenastane, je-li rozhodnutí odvolacího soudu v řízení o zmocnění akcionáře ke svolání valné hromady následně (tj. po svolání valné hromady akcionářem) dovolacím soudem zrušeno.“.

sistována hlasovací práva akcionáře podle § 426 ZOK, ač k této sistaci nemělo dojít (nebyly splněny zákonné podmínky);

- *způsob přijímání usnesení valné hromady* – valná hromada nebyla usnášeníschopná, ať již z důvodu, že nebylo přítomno dostatečné množství akcionářů, respektive z toho důvodu, že k hlasům některých akcionářů nemělo být přihlíženo (a to ani z hlediska usnášeníschopnosti valné hromady ve smyslu § 412 odst. 2 ZOK). To však může být problematické v případě, kdy je zjevné, že valná hromada je neusnášeníschopná, nicméně orgány valné hromady přesto konají tak, jako by valná hromada usnášeníschopná byla. Proti případnému rozhodnutí přijatému na takové valné hromadě by se totiž společnost mohla bránit jedině tím, že bude podán návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady podle § 428 a násl. ZOK, což může být neefektivní, neboť do doby právní moci takového rozhodnutí bude nutné na taková (napadená) rozhodnutí valné hromady bude nahlížet jako na platné (viz níže);
- *zápisy z valné hromady* – nedostatek zápisu samo o sobě nezpůsobuje neplatnost přijatých usnesení, nicméně nebude-li možné ze zápisu (ani jinak) zjistit, zda bylo určité usnesení přijato či nikoliv, může to být důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady podle § 428 a násl. ZOK;
- *obsahové nedostatky usnesení valné hromady* – v takovém případě se nejedná o problém „procedury“ (či průběhu valné hromady) nicméně jde o existenci obsahového rozporu usnesení valné hromady se zákonem, stanovami či dobrými mravy.

Zákon je současně postaven na konstrukci, podle níž ne vždy, když dojde v rámci procesu přijímání usnesení valné hromady k porušení zákona, stanov či dobrých mravů, je nutné vyslovit neplatnost usnesení valné hromady. Ustanovení § 428 odst. 1 ZOK v tomto směru odkazuje na ustanovení NOZ o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku (§ 260 NOZ), kde se stanoví, za jakých podmínek soud neplatnost usnesení valné hromady nevysloví. V souladu s citovaným ustanovením soud neplatnost usnesení valné hromady akciové společnosti nevysloví za následujících podmínek:

- jestliže porušení zákona nebo stanov nemělo závažné právní následky a současně je-li v zájmu společnosti hodného právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit (§ 260 odst. 1 NOZ); nebo

- bylo-li by tím podstatně zasaženo do práva třetí osoby nabytého v dobré víře (§ 260 odst. 2 NOZ).

Pokud však soud v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady akciové společnosti rozhodne tak, že tuto neplatnost nevysloví z důvodů uvedených v § 260 odst. 2 ZOK, podává se z judikatury Nejvyššího soudu (ve vztahu k nákladům řízení), že v takovém případě byl návrhovatel ve věci „plně úspěšný“ a měl by mít tak právo na plnou náhradu nákladů řízení.²²⁵

Dokud není usnesení valné hromady akciové společnosti prohlášeno za neplatné, je třeba toto rozhodnutí valné hromady považovat za platné. To však neplatí, pokud by se prokázalo, že se valná hromada nekonala, popřípadě že zápis z valné hromady byl „zfalšovaný“.²²⁶ O neplatnosti usnesení valné hromady přitom může rozhodovat jen soud v řízení o neplatnosti usnesení valné hromady, tj. v jiném řízení není možné neplatnost usnesení valné hromady vyslovit a ani si tuto neplatnost posoudit jako předběžnou otázku.

Určitým zvláštním případem vady usnesení valné hromady je situace, kdy došlo či dochází ke zneužití hlasovacích práv podle § 212 NOZ. Obecně je zneužití hlasovacích práv rovněž důvodem, pro který může být vyslovena neplatnost usnesení valné hromady podle § 212 NOZ. V uvedeném ohledu tudíž řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady do určité míry vylučuje (z hlediska praktické využitelnosti) řízení o zneužití hlasovacích práv. Jde o to, že i kdyby soud v řízení o vyslovení zneužití hlasovacích práv dospěl k názoru, že určitý akcionář zneužil svého hlasovacího práva k újmě celku, pak nebude-li procesně „odklizeno“, příslušné usnesení valné hromady, které je předmětem přezkumu, bude nutné na toto usnesení valné hromady i nadále nahlížet jako na platné.²²⁷ Pokud by však určitý akcionář zneužitím hlasům zabránil přijetí určitého rozhodnutí, mohlo by řízení o zneužití hlasovacích práv vést k tomu, že v důsledku toho, že se nebude k hlasům zneužívajícího akcionáře přihlížet, bude usnesení valné hromady v důsledku takového rozhodnutí „konstituováno“.

---

²²⁵ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2018, sp. zn. 29 Cdo 4138/2016.

²²⁶ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. 29 Cdo 1659/2016: „*Platnost usnesení valné hromady lze přezkoumávat pouze v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady nebo v řízení o povolení zápisu skutečnosti, která vyplynula z usnesení valné hromady, do obchodního rejstříku; v jiných řízeních nelze otázku platnosti usnesení valné hromady posuzovat ani jako otázku předběžnou. Nevyslovil-li soud neplatnost usnesení valné hromady, je zásadně nutné na toto usnesení hledět jako na platné. To neplatí, je-li prokázáno, že se valná hromada nekonala a zápis z valné hromady je „zfalšovaný“; podotýkám nicméně, že za účinnosti ZOK již není přípustné přezkoumávat platnost usnesení valné hromady v rejstříkovém řízení (citované usnesení se vztahuje ještě k právní úpravě účinné do 31. 12. 2013).* Srov. i Usnesení ze dne 27. 10. 2015, sp. zn. 29 Cdo 2289/2015.

²²⁷ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In LASÁK: Zákon o obchodních..., s. 1967.

9. ZÁVĚR

Základní (vstupní) hypotézou této kvalifikační práce bylo, že právní úprava valné hromady akciové společnosti, která vydala zaknihované akcie, vykazuje dílčí nedokonalosti (ať už výslovné, či implicitně obsažené ve vztazích mezi jednotlivými aktéry účastnicími se valné hromady), které ovlivňují aplikační praxi. Soudím, že provedená analýza odhalila dílčí mezery v právní úpravě valné hromady akciové společnosti se zaknihovanými akciemi, přičemž rozhodovací praxe českých soudů tyto mezery uspokojivým způsobem nezaceluje. Celkově tak hodnotím, že hypotéza této kvalifikační práce byla z většiny potvrzena a cílů práce bylo dosaženo.

V řadě případů nemají členové představenstva (a obecně členové volených orgánů společnosti) k dispozici jednoznačné normativní pravidlo, jímž by se v konkrétním případě mohli adekvátně řídit. Uvedená nejednoznačnost se projevuje na např. v případě možnosti svolání valné hromady dozorčí radou, což zákon podmiňuje existencí „zájmů společnosti“, přičemž nebudou-li tyto zájmy společnosti dány, může tato skutečnost zakládat důvod pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, respektive odpovědnost členů dozorčí rady, kteří takto valnou hromadu svolali, za náhradu vzniklé škody [viz kapitolu 3.2. b)]. V kontextu svolání valné hromady je podobně problematická otázka, k jakému okamžiku nabývá vykonatelnosti usnesení soudu o zmocnění kvalifikovaného akcionáře společnosti ke svolání valné hromady, zda již v okamžiku den doručení příslušného („prvoinstančního“) usnesení, anebo až v okamžiku právní moci takového soudního rozhodnutí [viz kapitolu 3.2.c)]. V uvedené souvislosti rovněž (v relevantních případech) zhodnocuji dopady novely zákona o obchodních korporacích (tj. zákona č. 33/2020 Sb.).

Řadu problematických bodů týkajících se konání valné hromady akciové společnosti s dualistickým systémem dosud odborná literatura neřešila nebo je řeší nejednotně. Uvedené skutečnosti byly v kvalifikované práci identifikovány a zhodnocen byl i dopad těchto skutečností do podnikatelské praxe. V uvedené souvislosti lze uvést například spornost otázky, zda lze na valné hromadě projednávat návrhy a protinávrhy k bodům pořadu jednání (popřípadě za jakých podmínek), které byly společnosti opožděně (viz k tomu kapitolu 6.2). Komentářová a odborná literatura se v této otázce rozchází, což má zásadní dopad z hlediska případného posuzování platnosti či neplatnosti usnesení valné hromady, pokud by byly tyto „opožděné“ návrhy či protinávrhy schváleny.

Konečně jsem v úvodu předkládané práce formuloval hypotézu, podle níž dílčí aspekty právní úpravy valné hromady akciové společnosti s dualistickým systémem nejsou upraveny racionálním a efektivním způsobem a vyžadují dílčí revizi. V uvedené souvislosti lze například zmínit aktuální konstrukci, podle níže v případě, kdy valná hromada není usnášeníschopná, nicméně orgány valné hromady postupují tak, jako by valná hromada usnášeníschopná, jsou prostředky obrany proti takovému rozhodnutí velmi omezené. V takovém případě by se totiž společnost mohla bránit v zásadě jedině tím, že bude podán návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady podle § 428 a násl. ZOK, což může být neefektivní, neboť do doby právní moci takového rozhodnutí bude nutné na taková (napadená) rozhodnutí valné hromady bude nahlížet jako na platné. Zejména v případě sporů ve společnosti se tím otevírá cesta k celé řadě zdlouhavých a z hlediska zájmů dané společnosti veskrze neefektivních sporů.

10. SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

- BĚLOHLÁVEK, Alexander a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 2733 s. ISBN 978-80-7380-451-0.
- DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. *Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otazníky (1. část)*. *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 3, s. 65-71. ISSN 1803-6554.
- DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník: komentář. Díl III*. 1. vyd. Praha: Polygon, 2002. ISBN 80-7273-071-1.
- DĚDIČ, Jan a kol. *Akciové společnosti*. 7. přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, 704 s. ISBN 978-80-7400-404-9.
- HAVEL, Bohumil. *Předpokládané změny obchodního práva při rekodifikaci práva soukromého aneb nad návrhem obchodního zákona*. *Obchodněprávní revue*, 2009, roč. 1, č. 1, s. 1-10. ISSN 1803-6554.
- HAVEL, Bohumil. *Obchodní korporace ve světle proměn. Variace na neuzavřené téma správy obchodních korporací*. Praha: Auditorium, 2010, 200 s. ISBN 978-80-87284-11-7.
- LÁLA, Daniel. *Druhy podílů v kapitálových společnostech*. Praha: C.H. Beck, 2020, 264 s. ISBN 978-80-7400-778-1.
- LASÁK, Jan. *Zákon o obchodních korporacích, obchodní zákoník: srovnávací texty*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 372 s. ISBN 978-80-7357-346-1.
- LASÁK, Jan. *Právo obchodních společností: právní předpisy Evropské unie s judikaturou*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 480 s. ISBN 978-80-7357-611-0.
- LASÁK, Jan. *Akciová společnost na prahu rekodifikace: základní novinky*. *Obchodněprávní revue*, Praha: C.H. Beck, 2012, roč. 4, č. 2, s. 46 - 51. ISSN 1803-6554.
- LASÁK, Jan, HAVEL, Bohumil. *Kompendium korporačního práva*. Praha: C.H. Beck, 2011, 226 s. ISBN 978-80-7400-018-8.
- LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář Díl I*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 1608 s. ISBN 978-80-7478-537-5.
- LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář Díl II*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 1264 s. ISBN 978-80-7478-537-5.
- LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník. Obecná část (§1-654). Komentář. I. díl*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9.
- JOSKOVÁ, Lucie. *Právo akcionáře podávat návrhy a protinávhrhy*. *Obchodněprávní revue*, 2014, roč. 6, č. 9, s. 257 a násl. ISSN 1803-6554.
- OSWALDOVÁ, Michaela. *Svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti*. *Ad Notam*, 2016, č. 2, s. 10. ISSN 1211-0558.

- POKORNÁ, Jarmila a kol. *Obchodní společnosti a družstva*. Praha: C.H. Beck, 2014, 448 s. ISBN 978-80-7400-475-9.
- ŠTENGLOVÁ, Ivana, DĚDIČ, Jan, TOMSA, Miloš. *Základy obchodního práva: vysokoškolská učebnice*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-052-9.
- ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 1228. ISBN 978-80-7400-540-4.

11. SEZNAM POUŽITÉ JUDIKATURY

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2009, sp. zn. [29 Cdo 4223/2007](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 5. 2004, sp. zn. [29 Odo 841/2003](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. [29 Cdo 5246/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2005, sp. zn. [29 Odo 407/2004](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2010, sp. zn. [29 Cdo 2533/2008](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. [29 Cdo 4946/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2008, sp. zn. [29 Cdo 866/2007](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2008, sp. zn. [29 Cdo 2710/2007](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2011, sp. zn. [29 Cdo 66/2011](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. [29 Cdo 4796/2010](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2008, sp. zn. [29 Odo 1429/2006](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. [29 Cdo 590/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2001, sp. zn. [29 Odo 88/2001](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 4. 2007, sp. zn. [29 Odo 311/2006](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2001, sp. zn. [29 Odo 155/2001](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2001, sp. zn. [29 Cdo 2072/2000](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. [29 Odo 783/2003](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2007, sp. zn. [29 Odo 420/2006](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2007, sp. zn. sp. zn. [29 Odo 984/2005](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. sp. zn. [29 Cdo 3009/2007](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2005, sp. zn. sp. zn. [29 Odo 919/2004](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. sp. zn. [29 Cdo 1281/2011](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2002, sp. zn. [29 Odo 215/2002](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2011, sp. zn. [29 Cdo 1259/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. [29 Cdo 3880/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. [29 Odo 701/2004](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2008, sp. zn. sp. zn. [29 Odo 1347/2006](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2012, sp. zn. sp. zn. [29 Cdo 4782/2010](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2009, sp. zn. sp. zn. [29 Cdo 2022/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. sp. zn. [29 Cdo 1003/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2009, sp. zn. [29 Cdo 2340/2007](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. [35 Odo 755/2005](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. [29 Cdo 1247/2007](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2009, sp. zn. [29 Cdo 9/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 1. 2002, sp. zn. [29 Odo 400/2001](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. [29 Odo 1516/2006](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2007, sp. zn. [29 Odo 1629/2005](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. [29 Odo 816/2006](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2011, sp. zn. [29 Cdo 585/2010](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2003, sp. zn. [29 Odo 185/2003](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. [29 Odo 442/2004](#)
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2002, sp. zn. [21 Cdo 1168/2001](#)
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 6. 2000, sp. zn. [32 Cdo 500/2000](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. [29 Odo 540/2004](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2007, sp. zn. [29 Odo 757/2005](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 6. 2006, sp. zn. [29 Odo 535/2006](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2009, sp. zn. [29 Cdo 3640/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2007, sp. zn. [29 Odo 1138/2005](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2005, sp. zn. [29 Odo 258/2005](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2011, sp. zn. [29 Cdo 1870/2010](#)
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 1. 1998, sp. zn. 1 Odon 61/97
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2000, sp. zn. [32 Cdo 110/2000](#)
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. [29 Odo 428/2004](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2001, sp. zn. [29 Cdo 1942/2011](#)
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. [29 Odo 1079/2003](#)
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 6. 2004, sp. zn. [29 Odo 967/2003](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2005, sp. zn. [29 Odo 1088/2004](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2008, sp. zn. [29 Odo 1400/2006](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2002, sp. zn. [29 Odo 657/2001](#),
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2010, sp. zn. [29 Cdo 4722/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2008, sp. zn. [29 Cdo 763/2007](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. [29 Cdo 2154/2007](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2009, sp. zn. [29 Cdo 324/2008](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2003, sp. zn. [29 Odo 450/2002](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. [29 Cdo 211/2009](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. [29 Cdo 3469/2008](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. [29 Odo 567/2004](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2006, sp. zn. [29 Odo 1023/2005](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. [29 Odo 634/2005](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2013, sp. zn. [29 Cdo 1110/2012](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. [27 Cdo 3885/2017](#)
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2019, sp. zn. [27 Cdo 2363/2019](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2019, sp. zn. [27 Cdo 787/2018](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. [29 Cdo 4727/2016](#)
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2016 sp. zn. [29 Cdo 5352/2015](#)
Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. ledna 2016
k některým otázkám zápisů obchodních korporací do obchodního rejstříku, sp. zn. Cpjn
204/2015

12. SEZNAM PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění zákona č. 179/2013 Sb. účinném ke dni 1. 7. 2013

Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění jeho pozdějších předpisů

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí a o změně některých dalších zákonů (zákon o nabídkách převzetí), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 134/2013 Sb., o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

13. SHRNU TÍ PRÁCE

Tato kvalifikační práce se zabývá právní úpravou valné hromady akciové společnosti, a to především takové, která emitovala zaknihované akcie a zároveň má dualistický systém řízení. V kontextu tuzemské právní úpravy jsou podrobně rozebrány jednotlivé korporální aspekty valné hromady akciové společnosti jako svolání valné hromady, účast na valné hromadě, orgány valné hromady, akcionářská práva spojená s účastí na valné hromadě, problematika usnesení valné hromady a v neposlední řadě důsledky vad průběhu valné hromady. Dílčí problematické body právní úpravy týkající se konání valné hromady akciové společnosti byly v kvalifikační práci identifikovány a současně je k nim navrženo řešení, které reflektuje pohled podnikové praxe.

This thesis deals with the legal regulation of the general meeting of a joint-stock company that issued registered shares and at the same time has a dualistic management system. In the context of Czech legislation, the individual corporate aspects of the general meeting of the joint-stock company are discussed in detail, such as convening the general meeting, participation in the general meeting, bodies of the general meeting, shareholder rights associated with participation in the general meeting, general meeting's resolutions and its invalidity. Partial problematic points of the legal regulation concerning the holding of the general meeting of the joint-stock company were identified in the thesis and at the same time a solution which reflects the view of business practice is proposed for them,

14. SEZNAM KLÍČOVÝCH SLOV

valná hromada, zaknihované akcie, svolání valné hromady, usnesení valné hromady a jejich neplatnost

general meeting, registered shares, convocation of a general meeting, general meeting's resolutions and its invalidity